

Johan Ekeblad

Breven till Claes. Om livet och hovet på Kristinas tid

Under redaktion av och med inledning av Sture Allén. Svenska klassiker utgivna av Svenska Akademien i samverkan med bokförlaget Atlantis (Stockholm: Atlantis 2004). Texten är moderniserad.

Information om upphovsrätt för detta verk, samt upplysningar om ur vilket bibliotek eller ur vilken samling det avfotograferade exemplaret är hämtat, finns hos Litteraturbanken:
<https://lb.se/författare/EkebladJ/titlar/BrevenTillClaesOmLivet/faksimil?om-boken>

Hämtad från Litteraturbanken.se:

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb9471841-faksimil>

Johan Ekeblad

Breven till Claes

OM LIVET OCH HOVET PÅ KRISTINAS TID

SVENSKA KLASSIKER
UTGIVNA AV SVENSKA AKADEMIEN

JOHAN EKEBLAD BREVEN TILL CLAES

Johan Ekeblad

Breven till Claes

OM LIVET OCH HOVET PÅ KRISTINAS TID

Under redaktion av
och med inledning av Sture Allén

SVENSKA KLASSIKER
UTGIVNA AV SVENSKA AKADEMIEN
I SAMVERKAN MED
BOKFÖRLAGET ATLANTIS

Johan Ekeblad
Breven till Claes.
Atlantis, Stockholm

© 2004

INLEDNING : Sture Allén
och Svenska Akademien

TEXTREDIGERING, KOMMENTARER

OCH ORDFÖRKLARINGAR :

Sture Allén och
Svenska Akademien

FORMGIVNING OCH TYPOGRAFI :

Anders Ljungman och Johan Melbi

PDF-GENERERING :

Megin Media 2005

Innehåll

Sture Allén: Han skrev med sälta	VII
Breven till Claes	I
<i>Kommentarer och ordförklaringar</i>	147
Tillägg: Claes Ekeblads brev till Johan	195
Personregister	201
Ortnamnsregister	208
Hundnamnsregister	211
Ordregister	212

Illustrationer mellan sidorna 48–49.

Breven till Claes kan läsas i autentisk version med hjälp av den cd-skiva som återfinns innanför bokens bakre pärm.

»Och nu inte mer utan far väl tillhoppa syster Metta och I allihop till dess vi komma igen. Komma vi inte igen så lära I på det sättet fara väl evinnerligen det Gud give, det sista men icke det första ty jag åstundar att komma igen och tala eller skriva Eder till var onsdag som jag nu gör
den 16 augusti 1654 i Stockholm.«

Han skrev med sälta

av Sture Allén

I ett avgörande skede av sitt liv, åren 1649–1654, var Johan Ekeblad anställd vid drottning Kristinas hov. Han var tjugo år när han kom dit och antogs först till hovjunker, senare till hovmästare. Lejonparten av breven till brodern Claes är skrivna under dessa år. Brevsviten avbröts genom Claes' död under Karl X Gustafs fälttåg 1655. Johan skrev också regelbundet till sin far Christoffer, och det fortsatte han med till faderns död 1664.

Johan Ekeblad räknas som en av våra yppersta brevskrivare. Han var lärd och språkkunnig men det tynger inte hans brev, som har omedelbarhetens charm och humorns grundton. Från sin position som hovman sände han med stor regelbundenhet nyheter till sin bror, som vanligen uppehöll sig på fädernegården Stola i närheten av Läckö. Men rapporterna blandas med tankar om livet, inte sällan ackompanjerade av litterära citat och allusioner. Och ett genomgående drag är en längtan till det obundna livet på landet.

Breven har prisats av en rad olika bedömare från Johan Nordström till Stina Hansson. Gunnar Ekelöf associerade till »Johan Ekeblads brev med deras festliga miljöskildring från Kristinatiden« vid läsningen av den samtida Mme de Sévigné. Bengt Hildebrand har betecknat Ekeblad som »den förste på sitt sätt moderne svenske brevskrivaren« och kallar honom »en av den svenska epistolärlitteraturens främste, en vederkvickare av verklig rang«. När Claes-Göran Holmberg vid millennieskiftet skulle ange de fem bästa svenska brevskrivarna, tog han upp Strindberg, Tegné, Kellgren, Ekeblad och Leopold.

Johan Ekeblad var årsbarn med Agneta Horn, i mycket hans fullständiga motsats som skribent. Hennes verk, »Beskrivning

över min vandringstid«, är mycket nära samtidigt med huvuddelen av Johan Ekeblads brev till brodern Claes.

Det är att märka att breven visserligen är privata men att författarskapet uppenbarligen hade ett vidare syfte: Johan Ekeblad skrev för eftervärlden. Han visste med säkerhet, att breven sparades. Vid ett tillfälle lät han en nyanställd tjänare föra pennan i ett brev och fann sig föranlåten att förklara varför. Det första skälet var, att han ville se nykomlingens »fason till att skriva«. Han fortsätter: »Det sker ock därför att jag en gång må göra det jag än aldrig har gjort, på det att de efterkommande må se att jag ock har hållit en skrivare i mina dagar.« Internationellt sett var han inte ensam i sin samtid om att ägna tankar åt denna tidshorisont.

Familjen förväntade sig alltså brev, och detta har säkert i och för sig varit en stor stimulans. Fadern visade ofta sin tacksamhet och markerade den inte sällan genom påteckningar på de ankomna breven: »Anno 1660 den 27 april är mig detta inhändigat. Den högste guden nådelig bevare min käre son ifrån all olycka både till själ och liv. Gud löne't honom för var bokstav han mig tillskriver och så för aviser han sänder mig.«

En förebild i skrivandets konst är tydligt nog faderns stil, som Johan återkommer till mer än en gång. Här är ett belysande exempel: »Allenast får jag lov säga detta till beslut, att min käre farkärs brev var mig så agreabelt, att jag kan inte annat göra än läsa't genom. Farkär har jag vet inte vad för en facilitet till att säga det han vill genom skrivande, att jag förundrar mig däröver och kan inte begripa, varuti den flytande stilen egentligen består.«

Johans egen läggning har ändå varit avgörande. Han är rätt ofta inne på den omedelbarhet, det impressionistiska skrivsätt, som i hög grad präglar hans författarskap: »Men om jag törs säga't så må jag bekänna, att jag har det felet: så snart jag sätter mig till att skriva någon till, så är det mig omöjligt att länge

kunna sitta och tänka efter vad jag skriva skall, utan det som mig då först faller in i tanken sätter jag det genast på papperet. Därför måste jag bedja alla de, som låta sig behaga att jag importunerar dem därmed, att de inte till ondo upptaga, att jag understundom är uti humör till att skämta om det som dom inte alltid behaga kan.«

I linje med detta ligger, att Johan betraktar det täta brevskrivandet som ett slags samvaro. Han använder ofta benämningarna *konversation* och *samtal*: »Ty förutan min käre brors goda konversation må jag bekänna, ehuru högt jag estimerar livet, att jag ringa plaisir till att leva finna skulle.« Eller i ett brev till fadern: »Om jag icke satte siffran hos mina brev, så hade jag nu inte vetat, att det är det sjunde som jag har skrivit sedan jag skildes vid farkär. Detta är fulle något fariseiskt talat och likasom jag ville berömma mig av min flitighet, men på det att det icke må uttydas så eller på det sättet, så deklarerar jag nu, och jag tror att jag har ofta gjort'et min käre farkär tillförne, att det jag skriver inte må kallas några brev utan ett samtal.« I ett annat brev formulerar han sig mycket starkt: »Jag talar om mig och säger, att jag håller konversationen för det förnämsta i världen.« En sådan hållning står i samklang med en fransk tendens i tiden. Men inte minst kan man här räkna med inflytande från Johans husgud Montaigne, det föregående seklets ironiska skeptiker, som ägnade en av sina essäer just åt konversationen: »Den mest fruktbara och naturliga andliga övningen är enligt min uppfattning samtalet. Jag tycker det är behagligare än någon annan sysselsättning i livet.« Johan säger att essäerna är helt i hans smak och att han har läst dem mer än tjugo gånger.

Den starka internationella orienteringen gör det emellertid helt naturligt att också räkna med ett utländskt inflytande i vidare mening på Johans stil. Särskilt intressant i det sammanhanget är, att han tar upp en volym med valda brev av Guez de Balzac i en bokförteckning. Men även Voiture, den andre led-

ande brevskrivaren i Frankrike, har nog spelat in med sin kvicka stil. Den för barocken utmärkande ornamentiken finns i någon mån hos Johan men förknippas gärna med hans ofta märkbara självironi. När han i ett brev formulerar sig litet utstuderat, tillägger han genast: »All denna omsväven är så mycket att säga att hon dog i kopporna, och det hade varit nog av. Det andra är allenast till att låta se min vältalenhet uti pennan.«

Med inriktningen mot fri konversation ligger det nära till hands för Johan att parodiera den gängse, hårt bundna brevnormen, kodifierad i brevställare. Det gör han också på punkt efter punkt i ett träffande brev till sin far. När en av dessa fraser ändå slinker med någon gång, blir det anledning till en ursäktande kommentar: »Jag önskar min käre farkär all självbegärlig lycka och framgång uti allt sitt goda företagande. Denna begynnelsen på mitt brev är fulle något litet prästaktigt, men jag försäkrar min käre farkär därpå ... att den önskan utav ett mer än gott hjärta går. Jag förhoppas att min käre farkär icke miss-tänker denna lilla komplimangen, som så i hastighet framkom. Det plägar eljest inte vara min vana att bruka dom.«

Enligt min tanke innebär frigörelsen från den stela normen snarare ett slags förlösning än ett normbyte: hans naturliga fallenhet får genomslag. Den kom till uttryck redan när han kände sig bunden av normen, fast givetvis inom snävare ramar. I sextonårsåldern skrev han helt flärdfritt i ett brev till Claes: »Min käre brors skrivelse haver jag bekommit med major Nils Hård, men det var något gammalt. Käre bror, jag ligger ännu hemma och grisar, vet ännu intet vartut det kan bära till vägs för mig. Give Gud att min käre bror vore hemma att så bleve någon råd.«

Till allt detta kommer självfallet hans naturliga lätthet att uttrycka sig, hans utpräglade förmåga att tillvarata kontextens och situationens möjligheter och hans vida beläsenhet med de associationsmöjligheter den ger. Hans utnyttjande av situation-

en finns det många exempel på. Några veckor efter Kristinas abdikation den 6 juni 1654 i Uppsala är det dagliga livets former ännu suddiga: »Jag ville fullt skriva mer men jag är så sömning och gissa på vad klockan är. Jo, rätt nu slår hon 12 och vi skola gå till måltid om middagen. Jag stod rätt nu upp och är jag nu så vand att sova sedan jag kom till Stockholm och gör inte annat att jag vet inte huru. Om jag icke redan sutte och sove så skulle jag skriva syster Metta till, men även nu drömmer jag att syster Metta sitter här och gör mig en ny protestation att hon vill vara min vän så länge hon lever. Om nu syster Metta vill göra en sanning av denna drömmen så estimerar jag mig den lyckosammaste i världen och skall så snart jag vaknar göra henne en sådan viss försäkring igen, att jag förr skall ge över att leva än till att vara med största iver min högtärade kära systems samt min käre brors ödmjukaste och tjänstvilligaste tjänare

Jean Ekeblad

sovande.«

En annan gång skriver han till sin far: »Efter bror Erik Drakenberg inte skriver min käre farkär själv till, så låter han utan tvivel hälsa farkär. Dock nu är han inte inne. Om han kommer, skall jag beda'n hälsa farkär, på det jag icke må passera för en ljugare.«

Ofta underhåller han med ordlekar. Ordet *svår* var dubbeltydigt: »Jag har köpt den postillan uti hastighet som min käre bror och syster begära och hade ärnat sända henne med Johan Stake, men han sade hon föll honom för svår. Inte vet jag om Guds ord är tyngre än annan skrift.« Ett särskilt nöje tror jag det måste ha berett honom att konstruera pronomenföljden i den mening där han berättar, att Sven Uggla »sin fordran hos sekreteraren Stiernhöök lämnade, att han honom henne Hennes Majestät förebringa skall«.

En mycket tilltalande egenskap hos honom var, att han inte bara kunde vara lustig utan också ägde en djupare humor. »Jag

må bekänna det är den endaste lust jag nu kan ha till att le över min egen skada«, skriver han t. ex. under en period av plågsam sjukdom.

Understundom var han drastisk i sina formuleringar. Hösten 1649 skriver han till Claes: »Jag haver än inte varit hos fältmarskalken för detta farliga vädret. Jag kan aldrig tro att sådant väder därnedre är, förty här haver regnat och regnar så hiskligen, att jag inte kan annat se än att denna staden måste vara himmelens pissepotta.« Apropå ett furstebrolopp i Stockholm skriver han till sin far: »Det sägs att träbenet och den gamla mödomen ha så väl förlikts, att ingen har till att klaga över den andra, utan att de ha möda att skiljas åt ur sängen.« Inte sällan hade hovfolket svårt att få ut sin lön, och den ansvarige, som var rikskammarrådet Conrad Falkenberg, var långt ifrån älskad. »De uti kammaren hava tagit sig ett ordspråk, att Gud måtte bevara dom från 3 ting som begynnas på f, nämligen för Falkenberg, Fanen och Fiskalen.« Johan gick så långt, att han två år senare, när Falkenberg hade dött och skulle jordfästas, inte skrev om Falkenbergs begravning utan om »begravningbergs falkning«.

I hans stil ingår också att utnyttja ordstäv av olika slag. »Det heter väl betala rått för illa sjudet«, skriver han en gång som kommentar till ett dåligt skött ärende. Med fullt kontrollerad blygsamhet noterar han 1653 om nyordningen vid hovet: »Så äro ock 4 stycken skänkjunkrar, som skola skänka för Hennes Majestät, nämligen Gustaf Duwalt, Schwerin som var försnidare, Harald Oxe och jag sedan, sade hunden.«

Språkvetenskapen hyser givetvis stort intresse för Johan Ekeblads brev, och de har utnyttjats som material av flera forskare. I Svenska Akademiens ordbok är breven en ofta citerad källa. Johan har många förstabelägg på ord i svenskan, t. ex. *apropå* 'lägligt', *alias* 'annars kallad' och *rolighet* 'förlustelse'. Intresset minskar inte av att hans språkliga medvetenhet tar sig många-

handa uttryck. Vid ett par tillfällen ändrar han t. ex. med förvånansvärd konsekvens sin stavning i ett läge där någon fast norm inte var etablerad. Rätt som det är kommenterar han sin egen text på metaspråkligt vis, här i ett brev från Kalmar: »Igår voro vi samtligen (det var ett vackert ord samtligen) hos presidenten Christoffer Grubbe här i staden.«

Kristinas tid hade till stor del en annan prägel än vår. Johan rapporterar en hel del om pest och död, krig och vidskepelse, brand och stöld, djurhetsning och offentliga avrättningar, slagsmål och dueller. Ståndsskillnaderna var mycket markanta, och främmande sändebud trakterades storstilat. Hovlivet var överdådigt på ett iögonfallande sätt.

Hur Johan Ekeblad såg på sig själv i den omgivning han skildrar, får vi en bild av genom ett självporträtt, där han beskriver både sitt yttre och sitt inre. Det är med all säkerhet tillkommet 1661, då författaren hade hunnit bli 32 år och kunnat samla åtskillig erfarenhet både inom och utom landet. Väsentliga drag i detta tycker man sig få bekräftade i breven. Han hade uppenbarligen »en god disposition till allehanda exercitier och språk« och var tydligt frihetsälskande. Han säger sig också vara amorös men timid hos kvinnor. »Jag är helt sekret när någon förtror mig något, som kan skada eller gagna honom, men det som allena är lustigt att höra och inte toucherar någon gör jag ingen difficultet att säga ut.« Slutklämmen lyder: »Hos stora herrar och de som är mer än jag går jag helt nödigt.«

Johan Ekeblad föddes den 26 juli 1629 som son till den litterärt och religiöst starkt intresserade översten Christoffer Johanson Ekeblad och hans hustru Brita Uggla. Fadern hade introducerats på riddarhuset 1625. Johans son Claes (den äldre) blev 1719 greve. Dennes son var den bekante hattpolitikern Claes (den yngre), som blev en av de fem första ledamöter drottning Lovisa Ulrika 1753 valde till sin nybildade vitterhetsakademi. Ättens huvudsäte var Stola på Källandsnäs.

Redan från sexårsåldern sändes Johan till släktingar för att lära sig läsa och skriva. Senare följde han sin far till Tyskland, där han studerade vid universitetet i Frankfurt an der Oder. Han låg också ett par år i det protestantiska Saumur vid Loire för fortsatt undervisning i exercitier.

Tjänstgöringen hos drottning Kristina började hösten 1649, och han förblev i hennes tjänst till abdikationen i juni 1654. Han talade gärna om »den äran till att tjäna en sådan heroisk och brav prinsesse som vår drottning är«. Hennes tronavsägelse och konvertering blev genomgripande upplevelser för honom. En tid efter abdikationen förordnades han till kammarherre hos Karl X Gustafs gemål Hedvig Eleonora.

Ett tidigt svärmeri hade inte lett vidare, men sommaren 1662 var det dags för giftermål. Den sjuttonåriga bruden Christina Hägerstierna var dotter till den förmögne franske immigranten Claude Rocquette, adlad Hägerstierna. Den skuld Johan hade ådragit sig redan i Saumur reglerades nu av svärfadern. Johan tog avsked från sin kammarherretjänst, men han lämnade inte helt offentligheten. Under några år var han kommissarie i reduktionskollegium och valdes senare av ridderskapet till bankofullmäktig. Dessemellan hade han utnämnts till resident eller sändebud i Frankrike, och under de två åren i Paris beviljades han en rad audienser hos Ludvig XIV.

I maj 1692 nämns för första gången, att Johans hustru är sjuk, och ett år senare avlider hon. Det dröjer inte fullt ett år, innan han gifter sig på nytt, denna gång med en ofrälse, jungfru Sara Andersdotter Svebilja, släkt med ärkebiskopen Olof Svebilus. Bara ett par år senare, den 12 januari 1697, dör han 67 år gammal.

Av Johans hand har bevarats i runt tal 750 brev på svenska. Till det kommer omkring 400 sidor översättningar och nästan lika mycket annan text, däribland självbiografi, dagboksanteckningar och testamente. Det första dokumentet är från 1639 och

det sista från 1696. Bland alla dessa texter finns det ett stycke elegant och galant kortprosa på självbiografiskt underlag, säkerligen skrivet i mitten på 1660-talet och därigenom intressant också för litteraturhistorien.

Johan Ekeblad var en osedvanligt beläst man. Av hans efterlämnade material framgår, att intresset omfattade både den äldre, inte minst den antika, och den samtida litteraturen. Genom att han var så språkkunnig kunde han i stor utsträckning ta del av de skrifter som lockade honom på originalspråk. I sina brev utnyttjar han inte sällan denna klangbotten genom citat och allusioner. Hovkretsen hade i Johan Ekeblad en person med en gedigen bildning av europeiskt snitt.

Genom sina befattningar hade han alla möjligheter att leva med i kulturlivet. Han rapporterar ofta om arrangemang som baletter, banketter och musikframträdanden, bland annat av italienska kastratsångare. Inte minst fick han uppleva Stiernhielm, som ju bland annat skrev kartell, textunderlag, till flera baletter. Och åtskilliga år före den första tryckta upplagan av »Hercules« kom Johan i kontakt med dikten. Carl Ivar Ståhle noterar säkerligen med rätta: »Det kan knappast råda något tvivel om att den unge litterate och lyhörde adelsmannen erfarit att Hercules också metriskt innebar en nyhet i svensk litteratur.« Johans brev rymmer både kommentarer, citat och travestier. I ett brev till fadern i maj 1658 bilägger han en senare version: »Stiernhielms vers följa ock med, som nu mäktas förbättrade äro och kunna med skäl kallas sköna.«

I sitt testamente riktar Johan Ekeblad några karakteristiska ord till sin son Claes: »Och såsom min käre son lär finna här och där efter mig en hop med skrifter av min egen hand, så ber jag honom att han läser igenom dem, förrän han kastar bort dem, ty där lär vara några ibland som äro nyttiga, efter de äro störstadelen tagna utur vackra och välskrivna böcker, och har det alltid varit mitt maner att när jag har läst en god auktor, så har

jag alltid annoterat det som remarkabelt var.« Detta förhållningssätt gäller också relationen till världen omkring honom, vilket tydligt avspeglas i hans både träffsäkra och eleganta brev. Det faktum att spiritualiteten hos Ekeblad ofta är förknippad med en märkbar sälta är bakgrunden till devisen på den minnespenning som slogs över honom till Svenska Akademiens högtidssammankomst 2003: »Salse notavit« – 'Han skrev med sälta'.

BREVEN TILL CLAES

Juli 1639 Till min kära bror Claes Ekeblad
komme detta tillhanda käriligen och
broderligen
Cito cito cito citissime

Salutom plurimam dico tibi.

Min högtärade allra käraste bror, bror Claes Ekeblad,
Jag önskar min käre bror en lycksalig god dag, och om min
käre bror täcktes veta om mitt tillstånd, så tackar jag Gud för
hälsan. Gud give mig de samma tidender ifrån min käre farkär
och min käre bror höra och spörja. Och beder min käre bror,
att han ville hälsa min käre farkär och min Torsten på mina
vägnar och på syster Annas och på pigornas vägnar. Och beder
jag min käre bror ville skriva mig till. Adjö, adjö, adjö, adjö,
adjö. 100000000 god natt. Och vill hava min käre bror Gud
befalld.

Datum åt Skogen den juli anno 1639.

Trogne bror i döden

Johan Ekeblad

Cito Cito Citissime

Syster Margareta läste detta. Hon sörjer så för bror Gunnar
haver sagt att Simon stallman är död.

8/6 1646 A monsieur, monsieur le cornet Claes Ekeblad
mon cher frère pour présent

Välborne käre bror Claes Ekeblad,

Näst all välmågas flitiga salutation kan jag min käre bror icke
förbigå utan med denna min ringa skrivelse bemöda, min käre
bror härmed tillkännagivandes att vi alla äro vid hälsan. Gud
give att det så väl måtte hos min käre bror som oss kontinuera.

Min käre brors skrivelse haver jag bekommit med major Nils Hård, men det var något gammalt. Käre bror, jag ligger ännu hemma och grisar, vet ännu intet vartut det kan bära till vägs för mig. Give Gud att min käre bror vore hemma att så bleve någon råd.

Jag kan min käre bror intet synnerligt tillskriva om, efter detta bud inte mycket visst är. Den goda förhoppningen till fred, som jag haver förstått utur Eder skrivelse, haver jag nyligen förnummit skulle vara uppsluten. Gud hjälpe till det nyttigaste. Morkär och systrarna låta flitigt hälsa min käre bror. Gud give att I kunde komma hem. Var ock icke så önskade jag mig gärna hos Eder. Vill Eder härmed under Guds tutelle men mig uti Eder tjänst rekommenderat hava. Och förbliver alltid Eder trogne bror och villige tjänare

Johan Ekeblad.

De Stola den 8 juni anno 1646

25/7 1649

Högtärade käre bror,
Större glädje kunde mig aldrig vederfaras än jag igår icke allenast av min käre brors lyckliga ankomst hit till Sverige utan ock min käre brors eget brev bekommit haver, varutur jag se kan att min käre bror inte försmår mig. Ett gör mig allenast av hjärtat ont, att jag icke hade skolat kunna ännu töva ett par dagar därhemma, att jag då hade kunnat få den äran att tala vid Eder. Men jag hoppas det kan snart ske, om min käre bror sig snart hit upp aktat haver. Hos hans excellens fältmarskalken var jag igår och idag, men han är inte inne i staden utan ute på sin gård. Han kommer i afton hem igen. Då skall jag inte försumma att honom på min brors vägnar att hälsa. Han haver

några gånger frågat mig efter min käre bror och efter hans kondition eller under vem han är. Jag fruktar att ...

Något nytt att min käre bror avisera så vet jag ganska litet utan att här ett tämligt vackert hov är, och håller sig var man friskt så länge det varar. För denna gången vill jag sluta och min käre bror tjänstligen ombett hava han mig sin broderliga affektion kontinuera ville. Vad min person anbelangar så skall jag tusen gånger förr dö än efterlåta till att vara och dö min käre brors trogne och tjänstvillige bror och tjänare
Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 25 juli 1649

5/10 1649

Högtärade käre bror,

Det gör mig av hjärtat ont att jag icke skulle få komma ihop med min käre bror hos fältmarskalken, men efter han inte till Ulvsunda kom kunde det inte ske. Jag menar likvisst att detta närvarande brevet skall hemma före Eder ligga. Nytt kan min käre bror härutur inte mycket lära utan det, att de avierna om det contrecommandet som vårt folk skola hava fått i Tyskland kontinuerar. Eljest är här på denna orten intet nytt förelupet sedan min käre brors hädanresande, utan Bollhuset går nu före allt. Hertig Adolf begynner nu ock vackert att spela med. Käre bror, mycket ont gör det mig, att jag inte skall kunna komma hem till att hjälpa till att förtära bröllopskosten, men icke desto mindre beder jag min käre bror tjänstligen han mig hos hela samkvämet rekommendera ville och i synnerhet hos däkorna.

Jag beder Eder, käre bror, att I ville låta herr överstelöjtnant Lilliehöoken veta, att jag hans brev från Jönköping bekommit haver med inneliggande citation till Lagerfelt och att bemälta

citation honom överlevererades strax, vartill Israel Israelsson svarade sig mycket kort tid att hava. Dock sade han sig sitt bästa göra vilja. Kvittens, sade han, görs intet behov. Min käre bror täcktes ock väl göra och hälsa min käre farkär och morkär och syster Margareta. Syster Anna skall själv sina hälsningar à part få uti inneslutna brev. Vad anbelangar mitt företagande sedan min käre bror reste hädan, så är det intet annat än akta på vid måltider och sedan göra mig lustig hos Totten med hans dansmästare, så att fötterna göra mig så ont när jag skall gå den långa vägen i mitt härbärke, och se dom andra som rida bredjämte mig gör mig heller intet. Jag förser mig till min käre bror, att han mig uti någon måtta undsättandes varder. Den pojken från Rosenskölden haver jag inte hört av än. Jag fryser så om händerna att jag inte kan skriva.

Låt se, käre bror, att I låta terippa och trippa i bröllopet så att skosulorna slippa. Låt inte surna den lilla trinda fästmon Ingeborg. Härmed vill jag mig uti min käre brors goda affektion rekommendera, alltid demeurant votre serviteur

Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 5 oktober 1649

6/10 1649 A mon cher frère Claude Ekeblad
fraternellement
A Stola

Högtärade käre bror,
Näst all lycklig välgång önskande kan jag nu icke underlåta att min käre bror tillskriva med denna lägenheten, efter jag i helt gott humör är. Orsaken är att jag rättnu spelte om en häst och vann honom, men efter han inte utav stort värde var, tog jag strax penningar för honom. Eljest hava Seton och jag äntligen

satt oss i sinnet att resa därneder som igår till att vara med i bröllopet, men efter drottningen var bortrest och hon sina saker inte underskrivna fick, kan det för denna gången inte ske. Och jag var fullt och fast till sinnes igår att resa därneder, sedan jag min käre farkärs skrivelse bekom. Men alla människor rådde mig därav, efter det så slemma vägar är så att de mente jag skulle inte komma hem till söndag, efterty drottningen när hon reste tillbakans från Nyköping haver gjort sin största flit att hinna hit om dagen, men för de slemma vägars skull har hon måst bruka 2 dagar därtill.

Jag haver än inte varit hos fältmarskalken för detta farliga vädret. Jag kan aldrig tro att sådant väder därnedre är, förty här haver regnat och regnar så hiskligen, att jag inte kan annat se än att denna staden måste vara himmelens pissepotta. Gud give snart förändring att man kunde gå på gatan, förty jag må bekänna att det så ledsamt är i detta vädret att det outsägligt är. Käre bror, skriv mig till med snaraste om Eder portement.

Hans excellens fältmarskalken Torstenson haver varit illa sjuk nu sedan han kom till Ulvsunda, men han bättras nu. Herr Knut Posse är ock sjuk. Ifrån Tyskland är Carl Sparre kommen, och haver han bringat med sig fredsbeslutet underskrivet, så att därpå inte mer att tvivla är. Käre bror, hälsa min kära morkär och syster Margareta och syster Anna med alla de små och stora, alla de I möta medan I dessa raderna läsa. Jag skriver så illa förty barnen skrika mig så i öronen, inte mina utan bollmästarens, varest jag sitter och skriver dessa breven Eder Gud befallandes. Eder förobligerade käre bror och villige tjänare Jean Ekeblad

Av Stockholm den 6 oktober 1649

Baletten bliver inte dansad förrän en månad härefter.

23/10 1649 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
 présentement à Stola
 A Skara
 Postmästaren i Skara täcktes beställa detta

Mon cher frère,

Jag må bekänna, käre bror, att jag uti stor omsorg är, huru det min käre bror går sedan han hädanreste, efterty jag icke en bokstav utav min käre bror bekommit haver. Om det nu postens skull är kan jag inte veta. Med varendaste post sedan min käre bror reste hädan haver jag skrivit min käre farkär eller ock min käre bror till. För denna gången haver jag intet annat att skriva utan det att min käre bror behagade att beställa med någon ockasion, att jag ofta utav hans tillstånd och vad dännere passerar veta finge. För min person så skall jag leta upp färska och gamla tidender till att övermåla papperet med, om jag visste att min käre bror det icke förtryta ville, som jag icke vill förhoppas.

Min käre bror giver jag då härmed att veta, att drottningen reste ut idag bittida till att möta änkedrottningen, vilken i förlidna natt i Tälje logerat haver, och hava vi nu på stunden förstått, att Hennes Majestät änkedrottningen sig skulle hava opasslig befunnit i Tälje. Varför menar man att drottningen skall där förbliva i natt. Till i morgon äro de bägge hit förväntandes till att bese baletten, som den nästkommande måndag dansas skall. Hennes Majestät haver inte varit på begravningen (kanslerns frus), både för det att hon något opasslig varit haver såsom ock till att hasta på baletten för denna fransyska ambassadörens skull, vilken sig hastar till att resa hädan förrän vattnet tillfryser men vill gärna se baletten först.

Ingenting annat vet jag att skriva denna gången utan i morgon bittida skola vi rida ut emot drottningen om Gud vill. Eljest komma vi inte fort. Med nästa post skall jag skriva min käre

bror allehanda partikulariteter till. Dessförinnan beder jag min käre bror att han ville tro, att jag dör hans tjänstpliktige bror och tjänare

Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 23 oktober 1649

Min käre farkär och morkär och syskon skola här inuti finna mina hälsningar med Eder permission.

13/II 1649 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
 mon cher frère
 A Stola

Min högtärade käre brors brev bekom jag tillika med min käre farkärs igår, varutur jag med glädje förnimmer att min käre bror sig hem till Stola igen begivit haver. Förhoppas alltså att oftare bekomma utav min käre brors brev, vilka mig mycket contentera. Jag tackar min käre bror för sin goda vilja han till mig drager i det han mig sin polack tillsända vill. Så beder jag min käre bror att om möjligt vore att han måtte bliva därhemma än en tid, efterty jag här en liten gångare på Bollhuset vunnit haver, med vilken jag mig väl så länge behjälpa kan. Därtillmed är här ont att få stallrum tillika med foder. Vad för överstar i tjänst bliva eller vad nytt utur Tyskland vet jag denna resan inte, utan med nästa post skall jag beflita mig om att något nytt lära till att kommunicera med min käre bror. Härmed förbliver jag min käre brors tjänstvillige och pliktige

Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 13 november 1649

Vad anbelangar den unga Börje Svenssons son som blev död i Frankrike, vet jag intet annat att skriva utan att han dog i Paris anno 1648, men egentligen på vilken tid vet jag inte. Han var

en lång tid hos oss i Saumur, så länge hans herre Svante Banér var i Italien, en helt god dräng.

19/11 1649 Cette lettre soit donnée à monsieur mon cher frère Claude Ekeblad étant présentement à Stola

Högtärade käre bror,

Oansett jag mycken kort tid haver, efterty monsieur Seton som omaket hava skall är nu på stunden färdig att resa hädan och jag visste inte därav förrän nu på stunden, så kan jag inte underlåta att min käre bror med några få ord veta låta, att jag mår väl, oansett jag skrev min käre bror till för 3 dagar sedan. Men nu är här sedan den tiden intet förefallet utan att jag var med en hop mina kamrater igår till gäst hos Tiesenhausen kammarherrn, varest min pojke, som jag hade när min bror var häruppe, tog sig det omaket på och stal bort alla knapparna utur alla de kappor och jackor han överkom, och därmed har han lupit sin kos, jag vet aldrig vart. Men mig haver han ingen skada gjort. Jag är glad av med honom. Nu har jag ingen. Jag menar likvisst snart få en som god är.

Jag kan inte skriva för detta larmet här är, förty det är på Bollhuset där en hel hop folk församlat är. Därför förhoppas jag att min käre bror mig exkuserar. Om den hästen kunde få bliva hemma än någon tid, den min käre bror mig givit haver, såge jag gärna. Härmed har jag intet mer att skriva utan att överste Nils Bååt är hemkommen, och är gardesregementet i Dalarna. Intet mer utan min käre bror ville skjuta min skål på orrarna som spatsera vid Västölet. Om jul hoppas jag ock att komma till att hälsa på messieurs orrarna. Till den tiden rekommenderar jag mig i min käre brors tjänst. Adjö.

Käre bror, hälsa min högtärade käre farkär och morkär med
mina kära syskon med min tjänst.

Jean Ekeblad

Av Stockholm den 19 november 1649

28/II 1649 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Högtärade käre bror,

Mig längtar av hjärtat att få i sanning veta, om min käre bror
härupp kommer, som major Claes Uggla mig sagt haver. Gud
give så väl vore. Om jag icke visste att min käre bror vore för-
hindrad till att resa ikring därnere, så skulle jag mig mycket
förundra huru det skulle komma till att jag inga brev får. Jag
låter min käre bror veta, att jag nu haver fått en kammare nästa
hus hos herr Knut Posse strax vid Slottet, för vilken jag måste
ge 1 riksdaler om veckan, så att jag nu föga gör med min häst,
efter drottningen inte reser ut utan ibland till änkedrottning-
en, och då få vi alltid karosser till att åka uti. Därför ville jag
gärna att jag vore av med den skinkmärren, förty jag köpte
häromdagen ett lass hö och måste giva 10 daler därför. Sälja
honom får jag ock inte, förty här äro flera som vilja sälja än de
som vilja köpa hästar.

Här begynner nu att lägga sig till före häruppe och fryser
skarpt. Så hoppas jag att vi få åka utan tvivel. Käre bror, om
Eder lägenhet så är, så skriv mig till om Eder romresa I med
Claes Uggla gjort hava. Och härmed rekommenderar allt vad
Eder kärt är i Guds beskydd Eder tjänare alltid

Jean Ekeblad.

Av Stockholm 28 november 1649

12/12 1649 Detta till den ädle och välborne Claes Ekeblad
 min käre bror nu varandes på Stola
 brodertjänstligen
 A Skara
 Till postmästaren i Skara

Högtärade käre bror,

Jag haver nu denna resan tvenne min käre brors brev att svara på, efter det förra mig för sent inhändigat blev, att jag med posten därpå inte svara kunde, och det sista fick jag idag. Ut det första beklagar min käre bror sig över duc de Longuevilles infall. Så kan jag mig inte däröver förundra, efterty han väl så näsvis är att han attackerar oss andra här, som säges logera här mitt i prince de plaisirs kvarter. Johan Anderssons trolovning med den lilla trinda Ingeborg haver jag förstått, och att han sig utur min käre farkärs tjänst absenterat haver förmenar jag att min käre bror hellre se skall än om hon dädan vore, lydande vår förra diskurs etc. När jag tänker på den lusten jakten förorsakar, så gör det mig ont att jag här måste fåfång ligga, oansett de vita med de grå herrarna pläga god ro för mig hava, fast om jag plägar göra mig omak efter dom. Min käre bror förmäler i sitt brev, att han ett hag på Löpareholmen gjort haver till att fånga hjortar uti. Så menar jag visst att min käre bror ock söker en bekvämlig ort (i det han så omkring färdas därnere) till att ställa ut hag att fånga hindar uti. Gud give till lycka.

Nu kommer jag till svaret på det andra brevet, vilket mig ock mycket kontenterat haver, efterty jag allas Eder hälsa ännu därutur förstått haver, såsom ock att min käre bror med min käre farkär hos Tord Bonde i barnsöl varit haver. Och idag är jag bedd av Christina Bonde, hans syster som äger Nieroth, att bedja till en hennes döttrars begravning, förty söner har hon inga. Om greve Lennart reser till Segersjö är inte visst, men äntligen vill han till Lennartsnäs i vinter om han kan bliva

bättre. Jag menar visst att han inte reser långt, efter kröningen så när är och därtill preparatorier behöves. Dess visshet skall jag förfara när jag reser till Ulvsunda, vilket jag menar skall ske i övermorgon. Jag hade ärnat resa som i morgon, men jag är bliven bedd idag utav herr Bengt Skytte till att bedja ikring om följte med sin salig moders lik.

Vad den löjtnanten Smidts förnamn är haver jag inte kunnat fråga, efter jag inte haver träffat Ugglan an idag. Min käre bror täcktes hälsa min högtärade käre farkär, efter jag honom inte nu tillskriver, förty jag haver redan skrivit honom till idag med Carl Paulis Erik, med vilken jag ock sände den sista baletten här dansades tillika med ett par lappstövlar till min käre farkär. De voro inte synnerliga, men Gud vet jag kunde inga bättre få. Om det min käre farkär mig tillskrivit haver om de penningar skall jag tala vid hans excellens fältmarskalken, när jag reser ut, och sedan med Simon Simonsson och dess resolution min käre farkär översända. Jag orkar inte mera skriva, förty jag är så trött utav det jag haver åkt på släde idag den ena gatan upp den andra neder. Käre bror, hälsa allihop efter sedvanan. Och jag förbliver liksom tillförne min käre brors trogne och tjänstvillige bror och tjänare
Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 12 december 1649

6/2 1650 Detta till den ädle och välborne Claes Ekeblad
min käre bror tjänstligen à Stola
A Skara
Postmästaren täckes beställa

Högtärade käre bror,
Min käre bror, näst min redobogna tjänsts offerering kan jag

icke oförmålt låta, huruledes jag nu snart på 2 månaders tid icke en bokstav varken av min käre farkär eller bror bekommit haver, i den staden jag tillförne alltid några tidender bekom. Orsaken därtill är mig aldeles obekant. Gud give att jag själv icke orsak till sådan silence givit haver. Till det minsta är jag försäkrad på att min för mycken stora importunitet i skrivande snarare orsaken till min olycka härutinnan är än mitt stillatigande, om posterna annars icke manker. Min käre farkärs och morkärs och brors goda tillstånd förnam jag med en min fars kapten, som kom hit för några dagar sedan. Namnet har jag glömt.

Jag beder min käre bror på det tjänstligaste han mig ville låta med några få ord veta, om han inte kommer hit upp i vinter, efter jag haver ärnat mig därnederåt. Och om jag nu skulle komma därneder och inte finna min käre bror före mig, skulle det mig mycket ont göra. Så snart jag får min käre brors svar härpå och om han här något att beställa haver, vill jag mig om Gud vill förlov skaffa att resa därnederåt. Det affligger mig högeligen att jag så länge ifrån min käre bror måste åtskild vara. Nytt vet jag intet att skriva, utan om det muntligen ske kunde haver jag väl mycket att säga.

Käre bror, skriv mig till att jag måtte få veta, vem utav de unga kavaljererna hemkomna äro, och hälsa obesvärat mina kära föräldrar med alla som bekanta äro. Och till det sista så förlåt skrivaren sin dristighet, vilken inte så väl skriver som han lust har att leva och dö min käre brors tjänstvillige tjänare
Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 6 februari 1650

17/4 1650 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
 mon très aimé frère
 A Stola

Très aimé frère,

Det synes liksom det så synnerligen skulle vara skickat, att jag inte haver kunnat komma mig till att skriva min käre bror till, förrän att jag de goda tidender min käre bror med det samma tillskicka skulle om Hennes Majestäts bättring av sin leda skälva. Hon är nu allaredan en gång utebliven. Om hon nu denna natten kan fri bliva, så förhoppas vi utan något tvivel att vi vårt tröttsamma vakande skola kvitt bliva. Idag haver Hennes Majestät ock mycket frisk varit. Hon satt uppe i sängen och talade helt lustigt och friskt med brandenburgske ambassadören.

Om Edra och bror Johan Ugglas saker här i kansliet kan jag alls intet min käre bror om denna gången avisera, helst nu emedan oss dessa helgdagar på halsen legat hava. Jag förhoppas nu om drottningen bättre bliver att det som snarast sin fortgång vinna skall, om jag i morgon det brevet av hans excellens fältmarskalken bekomma kan till Wijnbladhet. Han är mycket svag, greven, och fältherren bättras, och i vars stad gamla drottningen något opasslig är. Gud vet huru gärna jag önskade att min käre brors brev snart måtte färdigt bliva, att jag kunde komma till att resa därnederåt för åtskilliga orsakers skull, som jag min käre bror säga skall när jag kommer så när.

Nytt intet annat än det, att dagen efter som min bror reste hädan slog sig Abraham Leijonhufvud med den stora Tiesenhausen för det samma kverellets skull, som Totten och Tiesenhausen sig emellan hade, och gick det utan stor skada av, allenast Tiesenhausen fick en stöt i högra handen inte mycket konsiderabel. Att Carl Sparre skall resa åt Frankrike med det folket som överstelöjtnant, kungör jag min käre bror. 3 av mina kamrater hava sig angivit som ock med vilja, dock ingen ringare än uti

kaptens charge, vilket jag dock inte tror att angår, emedan redan flera kaptener än kompanier uppsatta äro som med skola. Käre bror, rekommendera min ringa person hos alla dem som I komma efter. Jag är deras, besynnerligen min käre brors ...

Hälsa min redlige salutem Ugglan, om han icke i skogen är och skjuter.

1/5 1650 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad mon
cher frère présentement
A Stola

Käre bror,

Jag må bekänna att jag en postdag förbigått haver till att skriva min käre bror till i den meningen, att jag några tidender om min käre brors resa nederåt något förnimma skulle men än intet därav hört. Orsaken eller försumligheten är utan tvivel hos posten. Dock var jag icke hade förhindrad varit ute på Ulvsunda hos fältmarskalken där i några dagar var, så hade jag dock likväl skrivit. Om det brevet anhöll jag ock hos hans excellens till Wijnbladhet. Då svarade hans excellens, att han honom om sina egna saker själv för några dagar sedan tillskrivit hade, om hos Hennes Majestät att fordra, därtill han då svarat haver sig intet göra kunde, förrän som Hennes Majestät bättre bliver.

Jag haver ock varit hos honom sedan. Då haver han mig samma förtröstning lovat, att så snart att Hennes Majestät något lär orka sitta uppe, så skall jag inte tvivla på att han ju sin högsta flit använda vill. Johan Gunnarsson han försummar sig ock inte att anhålla så hos den ena så den andra, och efter det nu allena står på att Hennes Majestät bättre bliver, så kan jag min käre bror den förtröstningen denna resan giva, att Hennes

Majestät igår så frisk var att hon var uppe utur sängen mest hela dagen. Och idag så haver Hennes Majestät oss mycket hugnat, i det hon rätt helt klädd in i fyrkanten kom lite före predikan, men gick dock strax tillbaka igen. Äro vi alltså i den goda förhoppningen att vi hennes présence härefter dagligen åtnjutandes varda.

Fattas allenast att Hennes Majestät någon mat fördraga kunde, vilket henne mycket besvärligt är, vartill ingen annan orsak är än dessa många och okloka doktorerna, som hennes mage med deras myckna intagande bortskämt hava. Eljest hade Hennes Majestät länge sedan varit bättre, efterty skälvan har henne länge sedan kvitterat. Jag förväntar med det första några tidender ifrån min käre bror. Sedan skall jag skriva min käre bror till om något nytt vankar, förty denna gången är här intet annat än det som gammalt och det som allra äldst är, att jag är min käre brors förobligerade tjänare
Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 1 maj 1650

16/5 1650 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad mon
cher frère
A Stola

Très cher frère,

Jag var inte väl av hästen avstigen utav en resa som jag haver gjort med monsieur Tott på landet nu på en 8 dagars tid, förrän min högtärade käre brors med min käre farkärs brev mig emellan händerna föll, varutur jag nu, det jag så länge åstundat haver, min käre brors lyckliga hemkomst hört haver. Jag tvivlar inte på att mina kära bröder icke hava stor lust med skjuteri haft, och försäkrar jag min käre bror på att mina kära bröder

inte mig så gärna i deras följe hava önska kunnat som jag det själv önskade, helst emedan mig tiden något lång varit haver medan Hennes Majestät sjuk var. Men nu begynner det att gå till, allenast att våra herrar skrivare ville bliva gunstiga.

Gud vet vad den långsamma Wijnbladhen menar. Inte haver det fattats att jag icke haver varit hos honom som Johan Gunnarsson vet, vilken idag haver varit hos rikskanslern till att besvära sig däröver att han så länge bliver utav honom uppehållen, där han till svar bekommit haver, att hans excellens rikskanslern ville befälla låta, att alla sekreterarna skulle med det första ske kunde de officerarna här ligga avfärdiga, efterty Hennes Majestät haver åt sekreterarna säga låtit, att hon inga officerares fordran eller supplicationer antaga ville härefteråt, förrän hans furstliga nåd hertig Karl kommer in i landet, för vilken orsaks skull här ock många officerare som nyligen utur Tyskland komma äro tillbaka emot hans furstliga nåd resta äro. Varför vill jag i morgon bittida, om Gud vill, gå till sekreteraren med Johan Gunnarsson till att förnimma vad han säger, och sedan strax ut till fältmarskalken till att rådfråga, huru jag mig med denne motvillige karlen komportera skall. Jag kan inte annat än kalla honom motvillig, förty Johan Gunnarsson säger mig att han några åtskilliga officerare för några dagar sedan avfärdigat, vilken inte så länge legat haver som vår sak. Jag förhoppas visst att jag skall bekomma det i denna veckan efter alla apparanser.

Och sedan om här icke eljest något förefaller vid hovet, vill jag mig på en liten tid därneder begiva till att se om där inga änder kvar äro. Dessförinnan vill jag min käre bror på det tjänstligaste ombett hava att, om det möjligt vara kunde, min käre bror mig ville med en häst assistera, där kröningen fortgår som man visst förmodar. Jag skall gärna tjäna min käre bror igen om jag kan. Jag förhoppas att min käre bror mig icke för-tänker, att jag honom så mycket molesterar den ena gången

efter den andra och önskar därhos, att jag en gång så lycksalig bliva måtte att jag uti den ringaste ockasion bete kunde, huru stor håg jag haver att en del av de många välgärningar min käre bror mig bevisat haver avtjäna. Dessförinnan beder jag min käre bror han tro ville, att jag därtill så stor vilja haver som jag är utan faute, mon cher frère, Eder trogne och tropliktige bror och tjänare

Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 16 maj 1650

Utav en resande karl fick jag veta igår, att Arboga skall vara halvt avbränt den södra sidan. Gud bättre.

27/5 1650 Detta till den ädle och välborne Claes Ekeblad
min käre bror tjänstligen till Stola

A Skara

Postmästaren täcktes skaffa fort.

Käre bror,

Om jag nu denna resan något galet och illa efter min sedvana skriver, måste I exkusera mig efter det mycket hastigt är. Jag kom rättnu från Ulvsunda, där jag haver bekommit immissionsbrevet och haver nu redan levererat dom åt Johan Gunnarsson, vilken reser hädan i afton eller i morgon bittida. Med honom skall jag visst skriva min käre bror till såväl som farkär och hela hopen, om jag har tid. Nu har klockan slagit sju. Därför måste jag hasta mig till att sluta, men lika visst vill jag först min käre bror tillkännagiva för vad orsak jag nu inte reser neder, förty Hennes Majestät haver låtit sig märka, att hon vill sända mig till Frankrike med ett skepp som föräras till drottningen i Frankrike, varför om det bliver vid den resolutionen, ville jag inte gärna försumma det. Orsaken skall jag låta min käre bror veta med mitt nästa brev.

Dessförinnan törs jag nu inte längre etendera mig på de nya tidenderna, förty jag är nästan tvingad att säga som Skute skrev farkär till, att han inte hade tid att skriva sitt namn. Jag haver ännu nog tid att försäkra min käre bror på min trovilliga tjänst, alltid votre très humble serviteur

Jean Ekeblad.

Stockholm 1650 27 maj

28/5 1650 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad mon
cher frère à Stola

Hjärtans käre bror,

För 2 timmar sedan skrev jag min käre bror till med ordinarie posten, men nu efter det rätta brevet som vi så länge efter väntat hava på sin rätta resa är, haver jag det icke velat låta resa allena utan med dessa få orden ackompanjera, vilka skola assurera min käre bror om min redobogna tjänst alltid var jag till någon behaglig kapabel vara kan. Därhos låter jag min käre bror veta, att Hennes Majestät var i förliden vecka rest åt Svartsjö till att besöka Hennes Majestät änkedrottningen och kom för 3 dagar sedan igen. Man menar hon vill sig snart åt Uppsala begiva till att bese triumfarken som där görs. Somliga mena ännu att kröningen skall ske här i staden och inte i Uppsala. Idag är här ankommen en bojort helt lastad allena med fyrverkssaker, ett slott allena vilket Wittenberg översänt haver. Skall vara mycket skönt som säges.

Sedan min käre bror var här haver Hennes Majestät låtit giva tvenne livréeer åt sina pager på en gång, det ena liksom det blå var som min käre bror såg till att bära var dag och det andra utav blått sammet i staden för kläde med helt fina stora galoner på utav lutter silver, något litet silke mitt uti. Funkar mycket

ståtligen. Jag tänker att pojkarna som tjäna Hennes Majestät lära hålla sig bättre en denna dagen än som junkrarna, för vi få varken kläde eller penningar. Icke haver jag sett en fyrk ännu av min lön. Om det inte snart bliver bättre med oss, så stå vi oss som stackare. Gud give att där så vore som jag förhoppas att jag skulle åt Frankrike, att min käre bror komme här upp före till riksdagen, kunde jag ändå få tala med min käre bror. Gud vet huru gärna jag ville att denna resan kunde gå fort för mig. Jag försäkrar min käre bror på att hon mig skall profitera på ett och annat sätt.

Eljest vet jag intet nytt att skriva denna gången. Om jag hade satt krafsa i staden för skriva hade jag bättre gjort, förty skrivtyget ackorderar sig med skrivaren, det ena så gott som det andra. Jag förhoppas att min käre bror detta till godo tager, förty det går av ett gott hjärta, oansett det icke med ett långsamt betänkande eller huvudbrott ihopsatt är, vartill jag inte duger. Det går allt utav ett ofalskt hjärta som förobliger sig perpétuellement att vara min käre brors trogne och tjänstvillige bror och tjänare

Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 28 maj 1650

13/11 1650 A mon frère Claes Ekeblad

Käre bror,

Utan stort krus så låter jag Eder veta, att jag inte hann till Stockholm förrän klockan 1 efter middag den dagen jag reste ifrån Eder i Ålekvarn, och voro vägarna då värre och längre efter jag alls intet sällskap hade. Tisdagen eller dagen därefter skedde greve Gustafs upptåg, och hade jag så när måst rida utan häst, var icke greve Lennart hade förbarmat sig över mig och lånat

mig en klippare, tämligen illa munderad som de andras, så att det upptåget har fått det berömmet här att vara ett av de slättaste. Där var inte mera på skrivet än det som bror här såg, allenast kartellet, eljest intet. Det bästa däruti var voro tvenne stycken elefanter som drogo en vagn, dock helt enfaldigt utstofferade. I det upptåget vann åter Stiernskölden det bästa priset och Erik Kruse det andra. Samma afton blev ock dansat på Slottet där då Wachtmästarens kartell blev utdelat, vilket jag min käre bror nu härmed sänder. Om onsdagen kom ridderskapet på Rikssalen och då blev herredagen besluten.

Om torsdagen blevo ridderskapet åter trakterade igen på Slottet som tillförne. Fredagen var här stilla. Om lördagen skulle Wachtmästarens upptåg hava skett, men det onda vädret förhindra't. Om söndagen efter predikan höll hans furstliga nåd lantgreven en bankett i färket, vartill han mest allt fruntimret av Slottet inviterat hade med några få förnämsta kavaljerer. Skedde ock de bröllopen samma dag hos fältmarskalken Lennart Torstenson. Där var jag och hjälpte traktera gästerna. Det skedde allena i den lilla salen. Där var mycket trångt. Om måndagen därefter skedde ock Wachtmästarens upptåg, varuti jag ock helt oförtänt kom. Monsieur Tott bad mig därom. Vi hade vackert väder, oansett det var något kallt, men vi hade en hop hästar utav drottningens stall, alla vita, vilka gjorde oss nog varma. Upptåget var helt vackert som bror se kan av det jag sänder Eder, däruti min käre bror kan se vilka som med hava varit. Greve Gustaf Lennartsson vann det bästa priset och general Stenbocken det andra. De rände ock efter de huvuden om penningar sedan. Greve Magnus föll en gång av hästen när han ville taga upp huvudet av marken. Sedan rändes där om en pärlekrans som Wachtmästarens dotter satte upp. Den vann Nils Banér vid facklor.

Den aftonen vart där inte dansat på Slottet för greve Magnus banketts skull som stod samma dagen. Där haver gått helt

präktigt till. Hans kungliga höghet var där tillstädes. I tisdags som var igår kämpade lejonet med björnen klockan 2 efter middagen i båda drottningars närvaro, vilket så avlopp att när lejonet först kom ut var där en liten brokot ko, som jagade det ifrån den ena änden till den andra. Sedan var där en buffeloxe, som fick lejonet på hornen och kastade det högt i vädret, och voro många rädda att han skulle göra av med det. Därefter släppte man ut björnen, vilken med en skräcklig furie sprang strax på en karl som de hade gjort av kläde, den han i 100 stycken rev. Sedan var han efter lejonet, men lejonet lopp strax undan. På det sistone lagade björnen så att han stal sig till att springa på ryggen på lejonet, där han sig fasthöll och bet lejonet 4 eller 5 gånger i ryggen. Lejonet låg likväl stilla till på det sistone slog björnen till honom med ramen i ryggen. Då slog lejonet honom igen ett sådant starkt slag så att björnen skrek gruvligt och tordes inte mera dit. Sedan blev lejonet insläppt och slogs björnen med uroxen, vann dock inte. Sedan blev där en häst insläppt, vilken intet mer gjorde än slog björnen en släng på sidan. Sedan var det kverrellet allt. Blev alltså intet mer att se utan att björnen satte sig i ett stort kar, som stod nedergrävt mitt på gården med vatten uti, och där badade han sig vackert. Sedan det allt är här intet förefallet utan alla förundra sig över lejonets ringa kurage.

Henrik Reuter menar komma bort i andra veckan. Hildebrand Uggla vet inte när han kommer bort. Jag hoppas att komma tillika med honom, efter jag inte tror att baletten fortgår. För denna gången vet jag intet mer, utan med nästa post vad passerar skall bliva Eder kunnigt. Käre bror, hälsa min kära morkär och syskon med min tjänst. Jag ville gärna skriva mer där jag icke befruktade att paketet bliver för stort. Adjö. Votre serviteur

Jean Ekeblad

18/12 1650 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad mon
cher frère à Stola
A Skara

Käre bror,

Uti allsomstörsta hastighet är jag nu förorsakad allena med ett ord eller tu att hälsa på min käre bror, där jag mig dock så visst föresatt hade att skriva en lång regsla både farkär och morkär till med denna posten. Men hans kungliga höghets lakej var rättnu här och befallde, att vi alla som i baletten dansa skulle nu på stunden hos honom befinnas skulle. Dock vill jag hellre härutinnan en halv timma mankeras, än att jag skulle försumma att tillhöra huru därhemma tillstår, emedan jag alls inga brev bekommit haver sedan de allra första. Gud give att min käre bror behagade att skriva med första om tillståndet. Jag haver alltid tänkt att komma att resa hem efter denna baletten, men vi hava ont att få lov emedan redan så många borta äro. Dock skall jag göra min högsta flit. En häst vann jag igår på spel var-med, om jag släde hade, väl kunde fort komma.

Vad nya tidender eljest anbelangar så äro de allra färskaste dessa, att i förliden söndag Henrik Horns (med fru Kerstin Bååts) bröllop stod på Slottet. Där vart mycket drucket. Königs-marck hade sin del. Eljest så träffade jag Henrik Reuter an igår hos hans excellens fältmarskalken. Jag haver icke en gång sett honom sedan min käre bror reste hädan förrän då. Gud vet var han håller till. Lennart Bock fixerade honom att han skulle hava slagit sig till att vara halv horvärd ute på Södermalm, dock med skämt als man wollte sagen. Uti gamla tillstånd är här än mest allt som skrivas kan. Ville önska att jag snart muntligen finge tala med min käre bror, så kunde kanske finnas några partikuljärsaker att omtala.

Jag beder min käre bror att han ville göra väl och hälsa min käre farkär och morkär och syskon med min tjänst. Med nästa

post mera om Gud vill. Och för denna gången bliver jag som alltid min käre brors trogne och tjänstpliktige tjänare
Jean Ekeblad.

Av Stockholm den 18 december 1650

15/1 1651 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Så när hade jag inte skrivit min käre bror denna gången till, förty jag är så trött i mina armar av matsläpning på Slottet så att jag näppeligen kan hålla pennan i handen. Jag lovar Eder god med att det inte nu så är som när Rambor levde. Vi äro nu inte mer än 2 hovjunkrar tillstädes. De andra äro alla på landet, och drottningen vill lika tjänt vara som när alla tillstädes äro. Jag menar jag behöver inte att exercera mig på Bollhuset nu, förty slottstrappan ger mig exercitium nog om dagen. Vad nytt här vankar står allt i farkärs brev. För Edra brev 2 på rad tackar jag Eder mycket, och förnimmer jag att man gör sig så glad därnere i rompan. Så skall bror veta att vi inte slå slemt bi här, oansett att orten inte så farlig är. Så behöva vi inte heller att frukta att hon kommer och tar oss, som morkär plägar säga om märren. Jag förnimmer av min brors senaste brev att han då på stunden i sinnet hade att gå ut och fånga en räv, och efter bror var så viss därpå fruktar jag att icke räven som fångas skulle 7 alnar valmar i stjärten hade. Men min käre bror måste inte förtänka mig att jag om sådana djur talar, förty här hos oss vankar intet annat skjuteri.

När jag tänker på den hjärtans lusten nu på landet är och besynnerligen uti min käre brors sällskap, så gör det mig ont att jag här så bunden ligga måtte. Men patientia. Jag tvivlar inte på att ju den redlige Claes Johansson Uf kommer snart

bort till Eder. Hälsa'n och systrarna allihop. Bed dom förlåta mig när I få tala vid dom att jag inte skriver dom till, och säg dom att om Gud vill jag kommer därner skall jag säga dom allt, vad jag haver försummat att skriva och skall ljuga mer för dom på en gång, än som jag haver kunnat göra med hundra brev. Bliv alltid bror och vän emot Eder trogne tjänare
Jean Ekeblad.

5/2 1651 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad à Stola
A Skara
Rekommenderat åt postmästaren i Skara

Om jag visste att jag icke skulle själv komma förrän detta brevet så skulle skriva en hop saker, men jag förhoppas att resa hädan i morgon, Lennart Bock och jag ihop. Förlåt mig denna gången. Vale och hälsa min käre farkär och morkär och Eder på hans vägnar som är Eder trogne tjänare, nämligen
Jean Ekeblad.

Den 5 februari 1651
Stockholm

23/4 1651 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
mon frère
A Stola

Käre bror,
Min käre bror kan aldrig tro huru ångsen jag blev, när jag förnam greve Lennarts död utav en officerare som mötte mig på Tivägen, vilken därom visst besked hade, så att jag nu nästan icke vet vem jag mig numer tillhålla skall häruppe. Hos de unga grevarna haver jag varit, vilka ännu inte rätt förnimma

kunna vad ett stort avfall det för dom var. Jag satt där igår och spelte labet hela halva dagen med greve Gustaf. Eljest skall jag ock uti mjugg låta min käre bror veta, huru friskt de hava här spelat sedan jag reste bort, och ibland andra är Rosenstiernan en vilken sig i spel haver givit med Claes Tott, sig förlåtandes på hans sedvanliga olycka. Men det haver honom så illa fel slagit, så att han haver måst giva Totten en handskrift på 6800 riksdaler på en viss termin att betala. Vidare haver han i en annan post tappat 5000 riksdaler åt en heter Marschalck, så att han igenom sådana summor snart kan komma till att förminska de stora inkomster han haver.

Eljest haver bemålta Rosenstierna ett lättfärdigt kverell med en som är hos hans kungliga höghet, oberstleutnant Eden benämnd, vilken haver låtit slå Rosenstierna en örfil igenom sin lakej. Huru han det nu revanschera lär giver tiden. Här haver sig ock något sällsamt tilldragit nyligen om denne Lindormen, som min bror vet var förlovad med en jungfru som är hos greve Magnus grevinna, Liskan Bök benämnd, den samma han ordentlichervis tillskrivit haver och frieriet uppsagt, igenom vilkens korggivande bemålta Lindorm i så hög ogunst hos greven råkad är, att han honom ingalunda för sina ögon mer se vill, i den staden han tillförne i mycken hög gunst hos greven var. Men goda dagar äro svåra att länge draga. Om möjligt är såge jag gärna att bror ville avisera dessa tidender åt Bocken, vilken sig häröver högt förundra skall vet jag visst. Ovanbemålta Lindorm haver ock nyligen växlat kulor med Treleben vilken var hans endaste vän tillförne, och haver det sålunda avlupit att Lindormen kom igen med ansiktet fullt med krut på samma sättet som Leijonhufvud hade när han slogs med Totten. Men man förundrar mycket på att krutet skulle så kunna slå mitt uti ansiktet och inte lodet kunna drabba. Det går underligen till i krig. Om krig talar man här inte som de mente därefter. Gud vet'et bäst.

Vad min resa anbelangar häruppåt så var hon mig något för-

tretlig och mycket mer långsam, efter jag måste resa allena. Greve Gustaf Lewenhaupt var allt före mig hela resan, så att när jag kom till den ena gästgivaren var han där nyss utdragen, men likväl kunde jag inte hinna honom förrän vid Västerås, där han sig på sin brors gård uppehöll en dag eller två. Var icke min kärra hade varit, så hade jag likväl väl hunnit honom. Dock var min kärra helt god. Hon höll väl ut och det bästa var att det så goda vägar var, så att landsvägen var så torr liksom det hade varit om midsommars tid. Stor lust hade jag ingen med skjuteri på vägen, oansett jag nog orrar både såg och hörde. Dock sköt jag en andrake som låg så kvitt strax vid Örebro och gav honom en pojke som var ute och hämtade honom uppå en mosse. Inte kunde jag få spörja upp den gården som min bror mig till adresserade, varest den pojken skulle vara med den bössan som sköt så väl. Eljest falkade jag på många bössor i Närke och kunde dock ingen finna som god var. Käre bror, låt någon se på de bössorna där äro hemma att de icke fördärvas. 4 dagar var jag mellan Sveneby och Stockholm, men det var den värsta tiden om hästar. Eljest hade jag fulle kommit förr, förty hästarna voro alla på åkrarna. Dock skyndade jag mig nog så att jag inte gav mig tid till att äta emellan Sveneby och Käglan.

Jag menar det ska vara tid att höra upp att skriva en gång. Jag vill rättnu gå ut och se på en skrivare som skall mista sin kopp. Orsaken varför kan min käre bror utur farkärs brev förnimma. Min bror, skriv mig till vad där passerade eller huru det avlopp på Grimstorps begravning och annat mera. Jag har intet mer att säga min käre bror utan det var hög tid att jag kom hit, men så svart är jag i mitt ansikte att jag skäms för alla människor, och det första jag gjorde när jag kom hit var att jag genast i badstuga gick. Jag blir alltid min brors trogne tjänare
Jean Ekeblad.

Stockholm den 23 april 1651

30/4 1651 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad à Stola
A Skara

Käre bror,

Så när hade jag försummat att skriva denna resan min käre bror till svar på sitt brev som jag idag bekom daterat i Skara, förty hertig Adolf haver hållit mig så länge uppe på Bollhuset så att klockan är redan sju slagen. Dock kan jag inte underlåta att till det första tacka min käre bror för sin skrivelse och till det andra bedja, att min bror ville hälsa min käre farkär. Jag törs inte skriva honom till denna gången för hastighetens skull. Min kära morkär täcktes min bror på sontjänstligaste hälsat hava samt systrar och goda vänner och i synnerhet lilla jungfru Märta tillerisnaskus. Något nytt vet jag intet annat än att drottningen var i förliden söndags ute på Beckholmen som ligger strax vid Djurgården, varest Hennes Majestät ett tyghus vill låta bygga. Och sedan besåg hon skeppen som hon vill hava till sin resa åt Gotland. Den 28 huius blev Hennes Majestät änkedrottningen så hastigt sjuk utav en fluss som henne på hjärtat fallen var, och skickade hon strax efter unga drottningen om aftonen. Sammaledes dagen efter om klockan 4 om morgonen blev ock ett bud efter Hennes Majestät skickat, efter man storligen tvivlade om hennes förbättring. Men nu är det bättre något, Gud ske lov.

Ifrån Danmark är här vissa tidender huruledes Corfitz Ulfeldt haver haft i sinnet att förgiva kungen med förgift uti en soppa. Men det haver blivit uppenbart så att det anslaget ingen fortgång haft haver, och är bemälta Corfitz Ulfeldt insatt. Man menar ock att Hannibal Sehested skall hava varit i råd med honom. Ifrån England är tidender att Cromwell skall hava stuckit sig själv ihjäl. Utur Frankrike skrives att kardinalen, sedan han utur Frankrike förjagad är, skall stämpla efter till att bringa de engelska ihop med fransosen till att föra krig. Haver

anbudit sig och sina stora medel dom till bistånd. Ifrån Stockholm skall min bror detta förnimma att en hel hop skepp lastade med råg ifrån Holland och andra orter taga sin resa tillbaka igen, efter de därpå ingen vinst utan mer skada här hava.

För några dagar sedan är hans furstliga nåd hertig Adolf hitkommen. Ännu hålles här banketter mest var dag, och liksom dansen gick omkring tillförne ävenså gå banketterna omkring först hos den ena så den andra nu. Sten Bielke kom hem igår aftons från Frankrike som haver fört det skeppet dit åt drottningen därsammastädes. Han säger att Carl Uggla och Ribbingen hava skilts vid honom i en stad heter Tours, och äro de vidare resta till att lägga sig neder att driva exercitier uti Angers 20 mil från Saumur. Mera vet jag inte. Smidten är inte här. Henrik Reuter är här men jag haver inte sett honom, oansett jag ofta haver sökt honom, ofta i sitt härbärke, vilket ... på Södermalm etc. Min brors tjänare
Jean Ekeblad

28/5 1651 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Jag haver nu i lång tid inte skrivit Eder till, förty jag haver alltjämt varit ute på landet. Först haver jag varit med Claes Tott på tjäderlek strax vid Uppsala där vi stor lust hava haft. Sedan haver jag varit med drottningen på Svartsjö, och dessförinnan haver jag bekommit 2 brev ifrån min käre bror och förnimmer, att min bror haver ärnat sig åt Holland, vilket jag förhoppas att icke sker förrän min käre bror mig det veta låter, inte för annan orsaks skull än till att få veta vem som reser med min bror eller huru länge min käre bror ärnat haver att bliva därute. Jag vet

visst att farkär inte gärna skall se det att I draga bort, efter han då helt allena bliver. Eljest är landshövdingen Erik Andersson med sin unga fru hitkommen med Henrik Oxe, vilken här går alla dagar full på gatan. Major Standof reser idag hädan och neder åt landet. Skall bliva i Halmstad. Han haver fått en hop gods därnere i Mark tillika med oberstleutnant Roos als man wollte sagen, vilken vill arrendera Götala av Königsmarck och sig där nedersätta att bo. Överstelöjtnant Sinclair bliver ock granne i Västergötland. Eljest intet nytt utan spelstaten hålles väl vid, men ingen är slugare än den slemma Mörner. Han är fästman och skall ha en av Baggarna.

Käre bror, om bror behagar att säga farkär att jag haver talt med Gustaf Soop om den gården som ligger vid Sunnersberg. Så säger han sig väl tillfreds vara att byta bort honom, där han får veta var farkär vill giva honom igen. Jag haver redan lagt mig till några goda bössor här, en som Per Gustafsson haver gjort åt Abraham Leijonhufvud som är flink. Adjö. Gott beware ü. U lieden dienaar

Jean Ekeblad

Stockholm den 28 maj 1651

6-7-8-9/6 1651 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
till Stola
A Skara

Käre bror,

Jag hade satt mig i sinnet idag att skriva både farkär och en hel hop andra till därnere, men i det samma kom bud efter mig att jag skulle upp på Slottet, efterty den fransyska ambassadören skall hava audiens hos drottningen och taga avsked till att begiva sig åt Lübeck till traktatet. Och skall han bliva trakterad på

Slottet i den stora fyrkanten med hela riksrådet och officerare, till vilken bankett jag ock en lista bekommit haver att löpa ikring och bjuda allt till en 50 personer till klockan 5 i afton, och nu slog klockan 2. Därför måste I inte förtänka mig att jag skriver något hastigt.

Om nytt härnäst. Hälsa farkär och morkär och hela hopen sedan. Adjö.

Jean Ekeblad

Stockholm den 6, 7, 8 eller 9 juni 1651

18/6 1651 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad till Stola
A Skara

Käre bror,

Jag kan inte underlåta att skriva Eder ett ord eller tu till, oansett jag intet synnerligt nytt haver att avisera Eder, utan att om min bror minns den änkedrottningens hovjunker som gästade i vårt hus här (Marschalck benämnd) haver slagit sig med en annan Marschalck, sitt syskonbarn, och är tvärt igenom stucken, in på bröstet och ut på ryggen. Han ligger och kan varken leva eller dö. Secundo så är Christina Johansdotter Uggla här. Jag haver talt vid henne. Hon haver följt en annan fru hit från Värmland. Eljest beder jag min bror täcktes hälsa min käre farkär och morkär och systrarna. Jag skrev i förliden vecka allihop till med bägge posterna. Igår stod en bankett uti drottningens trädgård som greve Magnus gjorde. I morgon reser drottningen åt Nyköping. Lycka på resan. Käre bror, skriv mig till om den bruna gångaren kommer sig för eller ej och vad mera nytt.

Eder bror och tjänare

Jean Ekeblad

Stockholm den 18 juni 1651

16/7 1651 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad min
käre bror
A Stola

Käre bror,

För min käre brors skrivelse betackar jag min käre bror på det tjänstligaste, men dock hade jag gärna önskat att det mig andra tidender tillbragt hade än dessa sorgliga om min saliga goda morkärs avsked ifrån världen, vilken jag väl med goda skäl kan kalla god, förty hon haver varit mig alltid för en alltför god mor. Och nu är jag så oförmodligen tvungen till att henne i denna världen ingen annan tjänst för så mycket gott bevisat att temoignera, än att jag hennes mig alltför snara avskiljande ifrån oss beklaga måste. Gud give att min käre bror i någon måtto kunde komma till att trösta min käre farkär som redan så svag är, på det sorgen icke alltför mycket måtte vinna överhanden med honom, emedan dock allt vårt jämrande och klagande inte därtill hjälpa må.

Om mina systrar ännu kvar äro, beder jag min käre bror att han ville icke allenast på det tjänstflitigaste hälsa dom utan säga, att jag dem gärna tillskrivit där jag hade varit försäkrad på att de voro kvar. Nytt ville jag väl avisera min käre bror men det går intet annat ut på än banketter och baletter, emedan greve Carl höll bankett igår, Lars Cruus för 8 dagar sedan, och på Rikssalen bygges återigen ett theatrum till att dansa en liten balett på i tillkommande vecka. Jag förbliver Eder bror och tjänare

Jean Ekeblad.

16 juli 1651 Stockholm

6/8 1651

Detta till den ädle och välborne Claes Ekeblad
 min käre bror tjänstligen à Stola
 A Skara
 Cito

Käre bror,

Näst all välfärds flitiga lyckönskan kan jag icke underlåta att skriva min käre bror ett ord eller tu till att låta min käre bror förnimma, att jag nu i 2 postdagar på rad inga brev där nedanifrån bekommit haver. Vill dock icke annat förhoppas att jag ju med nästa post några tidender får till vad tid min käre farkär vill göra min salig mors begravning, på det jag mig visst inställa måtte. Gud give att det icke skedde alltför snart, förty så kunde jag komma till att bliva skickad med den portugisiska gesanten som reser innan 14 dagar landvägen åt Göteborg. Jag förväntar med nästa post vissa tidender därom ifrån min käre bror.

Eljest haver jag redan skrivit en gång min käre bror till om en häst jag haver fått av Claes Tott, vilken är här utropad för den bästa ringrännare i Stockholm. Jag vill om Gud vill hava honom med mig därneder till att se om han behagar min käre bror, emedan min käre bror sade sig vilja hava en god häst när jag senast var därnere. Jag haver ock för några dagar sänt en bössa dit neder med Hemming trumpetare, om bror behagade att låta fråga därefter om han henne icke levererar från. Det är en smålänning med brun stock och 8 räfflor. Hon är mig given för god. Jag vet inte om sant är. Rättnu på stunden fick jag ett brev från syster Anna Ekeblad med hennes klocka som hon haver sänt mig att låta laga. Eljest vet jag intet nytt att avisera min käre bror denna resan utan att Christer Lillie är här och reser snart hädan. Mörner är nu hädanrest och åt Småland. Han sade att han skulle strax han kommer därner söka upp Eder var I äro. Vi hava mist en stor ro när vi miste honom och

Claes Tott som reste igår sin kos åt Finland, sedan därifrån och åt Livland, Tyskland och sedan åt Frankrike och Italien.

Här talas om att drottningen skulle låta komma ett utskott av adeln med hela rådet till september månad för några synnerliga orsakers skull. Om det nu så bliver få vi se. Ifrån de lybska traktaterna hava vi att man menar det skall snart bliva ändat och att punkterna våra komma polacken mycket svåra före. Käre bror, hälsa min käre farkär på det tjänstligaste och syster Margareta och bed henne låta mig veta, vad hon vill hava för sitt kommiss. Adjö. *Votre très fidèle et obéissant serviteur*
Jean Ekeblad

Stockholm den 6 augusti 1651

13/8 1651 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad min käre
bror detta tjänstligen à Stola
A Skara

Käre bror,

Igår bekom jag min käre brors och syster Margaretas brev av den 5 augusti, varutur jag förnimmer att resolutionen tagen är om min salig mors begravning till den 29 augusti, vartill jag mig med största flit ombeflita skall att komma, oansett jag lär hava ont för att komma av emedan få tillstädes äro vid hovet. Dock skall jag göra mitt bästa. Vad anbelangar den konfekten som syster Margareta skriver om skall jag söka till sådant att efterkomma med största omsorg. Det värsta lär bliva att sådant fortskaffa. Och vidare, om fru Anna Gyllenhorn eller Beata Ugglä komma dit kan jag inte veta, emedan de inte här äro. Ej heller haver jag hört av dom i lång tid.

Jag är helt glad över att min käre bror skriver att vi hava fått unga harar i Vår skog. Jag hoppas vi skola gå i dust med dom

om Gud vill. Där min lycka så stor bliva kan att jag kommer därneder, så skola vi om bror så behagar göra en romresa till signor Mörner i Småland och flerstädes. Nytt vet jag alls intet att avisera denna gången, utan att här äro några stycken ryska sändebud eller postar ifrån storfursten av Moskva ankomna. Vad deras begäran är vet jag inte. Käre bror, gör väl och hälsa min högtärade käre farkär med min tjänstödmjukhet och så min kära syster Margareta och så den lilla goda Märta lilla med min flitiga tjänst.

Jag förbliver alltid min käre brors trogne bror och villige tjänare
Jean Ekeblad.

Hastigt för några grillers skull jag haver i huvudet.
Stockholm den 13 augusti 1651

5/1 1652 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A je ne sais où

Mon cher frère,

Den fruktan jag haver att min käre bror icke ännu på några dagar hemkommandes varder tvingar mig till att söka min käre bror med detta mitt brev, emedan jag igenom Harald Oxes sällskap uppåt resolverat haver att taga den vägen genom Småland innan några dagar. Varför är nu intet annat som min resa uppehåller utan att jag kunde hava den äran att få tala vid min käre bror tillförne: endels till att tacka min käre bror för denna långa goda samvaron, varuti jag min käre brors goda hjärta emot mig så mångfaldeligen sport haver, såsom ock i synnerhet är jag tvungen till att söka vidare min käre brors assistans och hjälp, vilken består uti att min käre bror mig några penningar låna täcktes på det jag mig däruppe någorlunda erhålla kunde, till dess Gud vill att jag något utav min lön touchera kan, vilket

ett anseende haver att det lär gå därmed så härefter som härtill långsamt till.

Och efter jag eljest ingen vet om bistånd att anmoda, som min käre bror väl vet, varför förhoppas jag att min käre bror mig icke förtänker att jag honom om sådant anmodar, anseendes min åliggande nöd som mig därtill förorsakar. Jag förobligerar mig och försäkrar min käre bror på att jag sådant hos min käre bror med all möjlighet avtjäna skall. Och där jag denna min bön erhålla kan hos min käre bror, att han mig bistå vill med så många som vi kunna bliva sams om, dock allt ställandes uti min käre brors goda disposition, skall jag dom med Guds hjälp min käre bror igen erlægga med första möjligt. Förhoppas alltså att min käre bror (där det honom icke alltför inkommoderligt vore), att min käre bror sig med första hit hem förfogar att jag muntligen med min käre bror vidare härom tala finge, förty i denna veckan vill Gud haver jag äntligen satt mig i sinnet att hugga av, där jag eljest vill njuta Oxens kompani vilken lät flitigt hälsa Eder. Jag lämnade honom på Bryne igår sedan vi hade varit tillsammans på bröllopet och hos Henrik Reuter. Där drucko vi Eder skål i glödgat brännvin hela natten.

Eljest vet jag ganska litet att avisera min käre bror, emedan det ovisst är om detta mitt bud träffar min käre bror an. Dock, nota bene, bågarna haver pojken redan tagit och anden haver jag ställt på skiltvakt i detta onda vädret. Gud allsmäktig foge min käre bror snart hem till oss, vilket mig så högt flatterar att jag nu intet mer skriva kan, utan allt står väl till Gud ske lov excepté att höken haver minskat Edra duvor på en uti räkningen. Där Eder behagar hälsa någon på mina vägnar dit Edra vägar falla, ställer jag det uti Eder diskretion och förbliver alltid min högtärade käre brors trogne och tjänstvillige bror och tjänare

Jean Ekeblad.

Anno 1652

Stola den 5 januari och detta det första på detta år. Gud give oss alla ett gott år.

Eder and haver hållit sig väl i natt. Dock haver hon intet nappat, Gud bättre. Jag var rättnu nere och lossa henne av sitt fängelse. Adjö skridskoföret men välkommet abbormetet. Alla låta hälsa Eder utan tvivel, oansett jag inte haver frågat där-
efter.

28/1 1652 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad mon
 cher frère
 A Stola

1.

Min käre brors första brev bekom jag rättnu där jag dock inte trott hade, att jag så snart några brev nedanefter bekomma skulle. Nu hade jag väl mycket att skriva min käre bror till om min resa här uppåt, om jag mig så länge tid giva kunde. Dock vill jag quasi i summevis göra min käre bror en liten récit om huruledes jag i förstone utan sällskap resa måste, efter Harald Oxé ändå kvar i Västergötland var. Sedan kan jag icke förtiga för min käre bror, huruledes en 14 eller 15 druckna bönder med var sin god stav mig under sig hade i Östergötland på vägen, och där jag icke min egen häst haft hade att jag därpå kom och fatta till pistolerna och fusilet, så tror jag visst att de hade gjort kål både på min pojke och mig. Och när de märkte att jag allvar med dom mente, gävo de sig till skogs och lämnade både hatt och hätta. Men jag hoppas att ett par skälmar skola inte rosa av marknaden, som jag av deras spår märka kunde där de hade färdats fram i skogen.

Sedan mötte jag general Douglas uti Norrköping med hans fru och Mörner. Där levererade jag honom min käre brors brev

över, och emedan han nu först i februari i Småland mönstra skall, mente han där att få tala vid min käre bror, vilket jag inte tvivlar på att ju min käre bror honom sökandes varder. Jag tror visst att mönstringen skall stå den 10 februari i Jönköping. Eljest sade Mörner ock att han hade skrivit Eder till om I där ville möta honom. Gud löne Eder, käre bror, som mig assisterade med de penningar. Jag tror visst att jag aldrig bättre kunde behöva dom än nu uti denna armoden vi här leva måste. Jag tror visst att om man än aldrig så grant söka skulle att man icke 20 riksdaler hos alla våra kurtisaner här finna skulle, så att armoden tvingar mången till att inventera sådana nya moden som han med slättast avkomma kan. Käre bror, avisera mig om jakten något fort vill för Eder. Jag drömmer mest var natt om huru jag ser den dygderika stolta Kvist slitas med en räv som har mist örat, och i synnerhet längtar jag att veta vad gott I hava bryggat i Ert kar.

På vägen haver jag mycket skjutit, dock allt fel, men några stycken sidensvansar haver jag drabbat. Min häst höll tämligen ut till på det sistone måste jag låta föra honom bi. När jag haver fått väl informerat mig om alla saker skall jag skriva min käre bror till om allehanda. Om Eder behagar att låta Tord Bonde veta, att hans svåger Nieroth är ännu inte klok på när han kommer hädan för många nya infalls skull han får var dag. Och vare alltså detta sagt för denna resan till en liten ingång. Härnäst få vi höra textens förklaring. Och förbliver min högtärade käre brors trogne och tjänstpliktige tjänare
Jean Ekeblad.

Stockholm 28 januari 1652

Dessa efterskrivna tackes bror att hälsa med lägenhet: Bengt Lilliehöök 1, Carl Pauli 2, Lennart Bock 3, Nils Roos 4, Henrik Reuter 5, syster Margareta, syster Anna, syster Ebba Ulfsparre, Johan Krabbe etc. och sedan alla som mig efterfråga, efter registret bliver för långt eljest. Votre serviteur

12/2 1652 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

2.

Min högtärade käre brors det andra bekom jag igår, varutur jag min käre brors goda tillstånd förnummit haver, vilket mig av hjärtat fröjdar. Och behagar det mig icke ringa att signor Herz sig så väl hållit haver, att han allen monsieur leporem fångat haver. Vem ville icke nu hålla av honom. När han nu haver fått lupa en räb eller två till, så haver han gjort tjänster nog för sin hundperson. All jakt haver en ända hos mig. Jag haver idag måst giva bort mitt kruthorn jag fick av Reutern åt Sigvard Kruse, vilken nu innan 14 dagar bröllop hålla skall med Rosenhanarnas syster. Min gamla orrbössa haver nu klätt på sig en ny rock. Jag skall med första lägenhet sända henne utför. Om min käre brors dispyt med Seton förhoppas jag att min käre bror efter sin tillsägelse mig aviserar. Så kan jag pro tempore inte underlåta att låta min käre bror veta om en bastu herr Crailen hållit haver hos David Stuart, varest kvastarna utav obränd aska varit hava och en 6 eller 7 personer starka bönder som hava givit på eller po, som Ugglan sade, varför ock Crailen strax haver låtit fordra Stuarthen till häst, vartill Stuarthen väl tillfreds var. Men hans fru kom förut och tillbjöd sig till att traktera, vilket ock strax begyntes och vann en sådan god utgång, att Crailen tog skinnpenningar och tog en stickad sadel för en blå rygg.

Vad nytt kan min käre bror av farkärs brev förnimma. Eljest skall salig Rosenstiernas begravning stå nästkommande söndag. Det brevet till greve Gustaf kan jag inte få igen. Det gör mig helt ont. Förbliver alltså som härtill min högtärade käre brors trogne och pliktige tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 12 februari 1652

9/3 1652

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Min käre brors lyckliga hemkomst är mig helt kär att förnimma, att jag kan hava orsak och lägenhet att akta uppå min käre bror med mina skrivelser, vilket jag nu i en rum tid inte haver kunnat göra, efter jag inte haver vetat varest min käre bror vistats haver. Somliga hava här sagt att I vore resta åt Öland. Bror Sven Uggla han mente att I vore rymda undan för Per Jacobssons stämning (possen). Drag och tala vid Sven Uggla så skola I få höra, vad han säger om dom som låta bära sig här i stolar på gatorna. Han ville inte därän. Igår hade jag den äran att spela på Bollhus med herr Seved Bååt och greve Gustaf Stenbock, och medan vi spelte så skulle herr Gustaf Stenbocks kutzer vända vagnen utanför Bollhuset och vänder inte bättre, än att vagnen bliver hästarna för stark och drager så båda hästarna utför den höga backen mittför Bollhuset är, så att den ena hästen blev död och den andra mest all sönderkrossad. Rättnu skall jag draga ut med Jakob Törnsköld 3 mil härifrån och jaga. Vad fångas kan står till gudarna. Till Sigvard Kruses bröllop och sin mors begravning vill jag ock om Gud vill innan 14 dagar. Herr Per Lillie är här med sin älskliga kära fru. Vi underlåta inte att besöka honom var dag. Han håller sig rätt friskt och passar inte på obschon was aufgeht etc.

Vi dricka ofta Eder skål och besynnerligen Jakob Törnsköld. Eljest haver Gustaf Soop fått en sådan inklinasjon och behag till Edert goda humör att han säger, att han aldrig i sina dagar haver funnit någon som var mer complaisant och till att göra allt med som min bror. Min gamla bössa med nya stocken haver jag måst skänka åt Cruusen Anders. Hon sköt allt lika väl. Mera nytt vet jag inte, utan min lilla grå häst passerar här för en fransos hos alla, efter jag haver inbillat dom att han är kommen utur Frankrike. Vi som nu äro här i hovet hava tagit

ett nytt maner att skriva utanpå våra dörrar point d'argent eller inga penningar för dom som äro våra kreditorer, efter intet vankar för oss av vår lön. Item, Hans Kafle är här. Jag haver inte talt vid hans svartsjuka härlighet ännu. Adjö, käre bror, till härnäst jag får bättre tid.

Jean Ekeblad

Stockholm den 9 mars 1652

1/4 1652

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Den förste april från Stockholm 1652

Om jag denna gången skriver litet och illa till att svara på 2 min käre brors brev som jag på rad bekommit haver, så måste min käre bror hava mig exkuserat, förty jag fruktar icke allena för aprilposten utan ock så haver jag tagit litet in idag, så att mitt gehirn är helt förhetsat denna gången. Allenast med få ord vill jag på min käre brors brev svara, att jag med nästa post vill veta svar till min bror av kamreraren Bengt Hansson. Jag haver varit åtskilliga gånger idag före middagen och sökt honom, dock inte funnit honom inne. Utan fel, med nästa posten skall jag veta min bror besked. 2 änder haver jag putsat nu jag var på landet på Krusens bröllop som fick Rosenhanarnas syster eller jungfruns syster i Gum på Kinnekulle. Och samma änder hämtade min Kavaljer utur vattnet. Adjö. Jag orkar inte mer. Förtänk mig inte. Jag är Eder tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm

7/4 1652

Den ädle och välborne Claes Ekeblad min
högtärade käre bror detta brodertjänstligen
till Stola
A Skara

Högtärade käre bror,

Gud give att jag alltid måtte få goda tidender ifrån Eder, så kan mig inte illa gå uti detta ledsamma levernet. Min bror skall inte tro vad för vedervärdigheter var dag infalla uti detta hovlevernet, så att jag nu så begynner att ledas därvid så jag inte vet vartut. Satis de his. Med kamreraren Bengt Hansson haver jag talat, och kan han sig inte väl ihågkomma om det torpet var det ligga skall. Ej heller kunde vi finna igen det uti jordeböcker-na, efter jag inga besked därom vet. Men det erinrar han sig väl, sade han, att han lovade min käre bror att hava honom ett hemman förbehållet, och skulle min käre bror visst försäkra sig därpå att det därvid bliva skulle. Allenast vore det rådligt att min käre bror ville skicka mig vissa besked, varest det beläget är, i vad härad, gäll och socken, så skall jag vidare tala vid honom därom. Anbelangandes det min käre bror skriver om överste Ulfsparren, sade kamreraren att han nu denna resan om inga gods rört haver som honom veterligt vara kan. Christina Johansdotter Uggla är här ännu och ritar i fullan dus. Hon låter så hälsa farkär och bror och syster Margareta.

Och så mycket på denna stund Gud befallandes.

Av Stockholm den 7 april 1652

Jean Ekeblad

5/5 1652

Högtärade käre bror Claes Ekeblad,
 Jag är utav hjärtat glad att Gud så väl haver fogat hem min käre
 bror till min käre farkär, som nu något opasslig och svag är
 som jag av hans brev förnimmer. Gud allsmäktig tröste honom,
 att han sig icke alltför mycket övergiver uti sin enslighet. Men
 om en rätt betänka och eftertrakta vill denna närvarande tiden,
 så är ensligheten eller lantlevernet mycket bättre än hovlev-
 ernet, uti vilket så många svaga och underskedliga sinnen och
 förstånd finnes, woselbst die freundschaften nur alleine auf den
 vorteil schauen oder auf andere phantasien. Der verdienst wird
 nur durch die glückseligkeit judiziert, und die tugend hat keinen
 glanz als in die zierden des lasters. Die wohlredenheit hat keine
 bessere art als wann sie die leichtfertigkeit und bösen sitten
 einbildet. Die schärfe des verstandes leuchtet nicht besser als
 in jemand was böses nachreden. Behend zu sein besteht in voll
 betrügen. Die raison ist unbekannt, die religion noch mehr.
 Man sieht nur lauter meuterei und abfälle. Gott hört nur lauter
 gottlosigkeit. Ein guter mann zu sein das heisst nicht ehrlich
 zu sein. Wer wollte dann nicht des Opitzen seine verse approb-
 ieren die so lauten:

Es stehe wer da will hoch an des glückes spitzen,
 ich schätze den für hoch der kan hierunten sitzen,
 da keine hofart ist kein äusserlicher schein,
 so nur die augen füllt, und kann sein selber sein,
 bleibt von des neides gift und eifer ganz verschonet,
 weiss von der sünde nicht die in den städten wohnt,
 und in den winkelen steckt; stellt da sein leben an,
 da seiner unschuld selbst der himmel zeugen kann,
 vertrauet gott allein sein wesen und vermögen,
 sieht alles unter sich, lauft seinem tod entgegen,

und scheut sein stundlein nicht. Der hat ein schweres end,
der allein ist bekannt, und sich nicht selber kennt.

Häruppå måste jag strax förtälja min käre bror en artig historia, vilken sig här för några veckor sedan tilldragit haver utav en välbekänd borgare, vilken oansett han väl gift varit haver är han likväl så övermåttan kär bliven åt en amma, som han haft haver uti sitt hus, så att han sig och mycket mer henne ingen ro eller lisa giva kunde. Och emedan han hos bemälda amman intet vinna kunde, blev han förorsakad att uppenbara sin brånad åt en sin gode vän, vilken sig lovade vilja göra sitt bästa att bringa henne till hans vilja. I medler tid går amman till och uppenbarar för sin matmor, huruledes hon av hennes man såväl som av den andra importunerad bliver. Däruppå befäller hon amman att tillsäga mannen vilja fylla hans begäran uppå ett sådant rum om natten, vilket sker, varutöver ... så efter väl förrättade saker stilla sin kos.

Hustrun som väl märkte (jag kan inte veta på vad tecken), att det inte hennes man var som henne så mycket väl i famnen tog, bättre än hon van var, tiger likväl immer stilla und läst den lieben Gott walten. Sedan som nu denna stratagemen uppenbar vart, låter jag Eder att judicera huru mannen måtte vara till mods, som sig själv för kopplare haver bruka låtit åt sin egen hustru och alltså själv orsak till sitt hederliga hanrejstånd. Ett annat av samma dito ock här nyligen förelupet är om en jungfru, som en hustrus börda hade till att dragas med. Går allena med en god gammal rofferska ut på Södermalm och får där barn utanför staden emellan bergen. Och går sedan jungfrun allena tillbaka hos en gammal käring, som satt allena inhyse där på Malmen, och ber henne att hon måtte tillåta henne litet att vila hos sig. Hon hade varit ute och spatserat och var något trött. I medler tid skaffar hon sig några starka drickar som alikante och spanskt vin och lagar, att den fattiga käringen bliver

drucken så att hon där somnar vid. Går så jungfrun i medler tid efter gumman med barnet och lämnar där barnet på bordet med några dukater och går så sin kos. När nu käringen vaknar andra dagen, vem var illa vid som hon när hon såg det lilla barnet ligga där allena. Till hennes lycka, efter det var henne omöjligt att känna igen jungfrun, får hon se en liten hund som hon hade lämnat med barnet. Hon går så till, tager barnet under armen och släpper hunden ut på gatan, vilken inte manker att visa käringen gerade åt porten där jungfrun bodde. Tar så käringen upp hunden under armen och klappar på porten och begär att tala vid jungfrun, som då låg till sängs vilket henne bliver tillåtet. Går så upp och frågar jungfrun om det icke var hennes hund, vartill jungfrun svarade javisst och låtsas vara så glad att hon fick igen honom. Då sade käringen: Kära jungfru, är det Eder hund så är detta Ert barn ock. Och lade så barnet från sig och ville gå sin kos, men hon blev uppehållen utav jungfruns föräldrar, vilka muta käringen till att hon det inte uppenbara skulle, men det är nu så väl dolt blivit att hela staden vet det att det är en borgarejungfru, om hon eljest får lov att heta så ännu. Jag skriver min käre bror detta lapprit till, efter jag dock dessförutan inte mycket att göra haver medan drottningen är borta, och om icke Bollhuset vore ibland min ro så kunde jag visst inte länge trivas här, när jag tänker på huru lustigt det begynner att bliva på landet. Om det torpet skall jag med första förfråga mig. Mörner är inte här utan jag bliver här stadigt och allestädes och alltid min högtärade käre brors trogne bror och villige tjänare Jean Ekeblad.

Stockholm den 5 maj uti kallt majväder. Gud give oss regn. Adjö.

12/5 1652 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Högtärade käre bror,
Igår spelte jag i Bollhus med riksjägmästarn. Då bad han mig påminna Eder på hans vägnar om det I hava lovat honom. Vad det är kan jag inte veta, efter han sade att I väl kunna draga Eder till sinnes vad I sade honom till därnere. Eljest hava här åtskilliga varit ifrån hans kungliga höghets hov och förundrat sig storligen över att min käre bror icke haver en gång varit där hos hans kungliga höghet. Och emedan hans kungliga höghet nogsammt förnummit haver, som jag förstått haver, att min käre bror stor lust och behag till jakt haver så mena de alla, och jag tvivlar inte heller därpå, att ju hans kungliga höghet min käre bror såväl som flera officerare som dagligen akta på honom ackommoderandes varder ibland vilka är Mörner, som hava årligen deras 500 riksdaler pension och tre hästar fri på stall och göra där intet mera utan följa honom emellanåt ut spatsera. Dessemellan äro de mest lediga var icke das fressen und saufen dom något till göra giver. Mitt enfaldiga råd vore där det min käre bror så behagade, att han sig med första hos hans kungliga höghet insinuerade. Jag förhoppas icke att min käre bror mig detta förtänkandes varder, att jag honom så liksom föreskriver. Jag gör det allena utav ett enfaldigt dock välment hjärta. Min käre bror gör ändock härutinnan som honom bäst tyckes. Och om det min käre brors vilja så vore att han åt Öland förresa ville, så kunde det inte skada att man det gäve hans furstliga nåd hertig Adolf tillkänna, om han då några bud hade till att sända med, förty det kunde giva bättre ockasion till att ställa sig in. Alla de kavaljerer som hava konverserat med min käre bror därnere hava bett mig hälsa min käre bror, i synnerhet monsieur Soop som dricker Eder skål i alla sällskap och estim-

erar Edert goda humör mycket högt. Den hiskliga långa Smidt är ock här och haver varit nyligen sjuk.

Jag kan inte underlåta att avisera min käre bror hurulunda monsieur Beaulieu, som tillförne var drottningens dansmästare och nu är maître d'hôtel eller hovmästare, är bliven deponerad i Uppsala när drottningen var där utav en silverknekt, vilken med Beaulieus egen stora kommandostav honom så deponerade att han sig näppeligen av stället röra kunde. Orsaken var att han litet tillförne hade slagit bemälda silverknekt för det han icke bar honom respekt nog, men han betalte honom rätt för illa kokat. Silverknekten är rymd och sökes skarpt efter honom, efter det skedde på Slottet. Håll, jag haver något synnerligt att säga Eder. Igår blev jag bedd av vicepresidenten Gustaf Rosenhane att draga ut på ett bröllop med honom för sällskaps skull, men veta I vad det är för ett bröllop. Mannens person vet jag inte om I känna. Han heter Tuve Tuveesson, är löjtnant till häst med rött hår. Men kvinnans person tvivlar jag inte att I ju känna dock allenast igenom reputation, nämligen jungfrun i Gum alias Rosenhanarnas syster eller, om I vilja, den som redan haver gjort sitt hederliga prov att han inte må tvivla på att han skall dö arvlös. Jag må rätt undra på vad som haver bragt den karlen till detta giftermålet, om icke förhoppningen till någon promotion av den ena brodern herr Schering orsaken därtill är. Och så mycket på denna stund. Käre bror, hälsa bror Tord Bonde med syster Märta. Där vi kunde komma tillsamman snart vore det väl. Hans excellens greve Gustaf och general Douglas äro för två dagar sedan hitkomna. Där I nu vilja skriva greve Gustaf till skall jag det gärna beställa. Jag är alltid Eder tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 12 maj 1652

Johan Ekeblad (1629–97).
Porträtt 1670 av okänd målare. SPA.

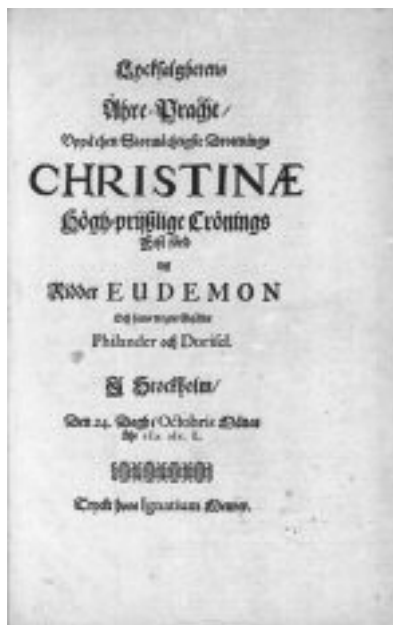
Claes Ekeblad (1625–56).
Porträtt av okänd målare. SPA.

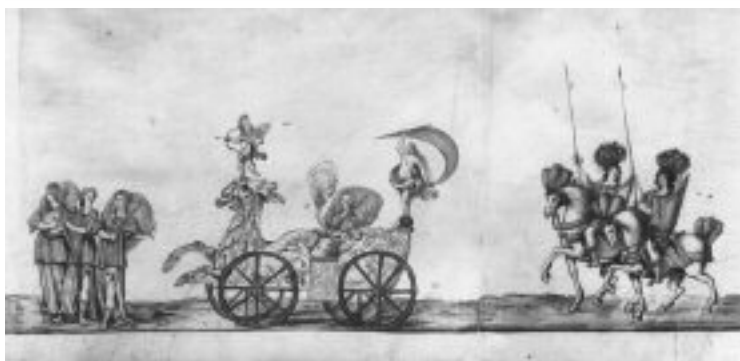
Drottning Kristinas kröningsprocession 1650. Kopparstick efter H. Ludolf:
Allgemeine Schaubühne der Welt, Frankfurt am Main 1701.
Nordiska museets bildbyrå.

Drottning Kristina. Tvåmarksmynt 1650–54.
Gravör: Erich Parise. Foto: M. Petterson, ATA.
Kungl. Myntkabinettet, Stockholm

Titelsida till *Lycksalighetens Ähre-Pracht* av Georg Stiernhielm. Till drottning Kristinas kröningsfest 1650. Kungl. biblioteket, Stockholm.

Amor och Venus i en självgående vagn, inköpt av Karl Gustaf till drottning Kristinas kröningsfest 1650. Gouache av Nicolas Vallari 1650.
Foto: Timo Syrjänen. Museiverket/Finlands nationalmuseum.

Slottet Tre Kronors borggård. Fyrkanten ligger i hitre vänstra hörnet, balettsalen i fonden till höger. Ur Erik Dahlberghs *Suecia Antiqua et Hodierna*. Kungl. biblioteket, Stockholm.

Detalj av tornerspel uppfört vid Salsta slott. Ur Erik Dahlberghs *Suecia Antiqua et Hodierna*. Gravör: Willem Swidde. Kungl. biblioteket, Stockholm.

Interiör av bollhuset i Versailles. Målning av L. J. Boilly (1761–1845).
Christie's Images; Bridgeman Art Library, London; IBL.

Det gamla universitetet i Frankfurt an der Oder. Bildarchiv Preussischer
Kulturbesitz, Berlin.

Konsert. Illustration från 1600-talet ur Auguste Racinets *Le costume historique*, Paris 1888. The Art Archive, London; Musée des Arts Décoratifs, Paris; Dagli Orti.

Dansmästare. Gravyr av Nicolas Bonnart (1636–1718). The Art Archive, London; Musée Carnavalet, Paris; Dagli Orti.

26/5 1652

Käre bror,

Synnerligt nytt vet jag intet denna gången att skriva om utan detta är allena till att hålla mig vid vanan, på det ingen postdag må gå förbi med mindre jag ju sänder en bit papper till Stola. Det kan vara nyttigt till något besynnerligt i nödfall när intet hö vankar, men om salig morkär levat hade så hade det kunnat tjäna till läkedoms inveckling. På min käre brors mig senast inhändigade brev vet jag intet synnerligt att svara, utan för den märrens död som jag förnummit haver skall jag låta min käre bror veta en annan död till revansch, nämligen att den skotska doktorn haver rest all världens väg och lämnat sin unga hustru efter sig. Han orkade inte stå bi med det han lovade bjuda Hennes Majestät till barnsöl ännu en gång utan han var nu väl mogen, om man eljest bör kalla 89 år en mogen ålder, och var väl döden värd. Om nu Eder märr så gammal var så är hon inte stort att beklaga, men utan tvivel haver hon inte varit mycket åldrig, emedan hon ännu så förveten var att hon ville lära simma. I förliden söndag stod en ringränning i Djurgården, varest drottningen själv tillstädes och satte upp 3 priser. Det första vann general Douglas, det andra överste Lars Cruus, det tredje

haupt, den polska vicekanslern, greve Gustaf Stenbock, greve Jakob, general Gustaf Horn af Kanckas, Douglas, generalmajor Ulfeldt, överste Cruus, Steinberg och överste Christer Horn.

Herr Spens är nu hitkommen, den masurrunna i ögonen, efter jag eljest inte vet deras nåders namn och på intet annat sätt kan åtskilja dom. Nu är jag så vitt kommen att jag inte vet vad jag skall skriva, utan jag måste för nöds skull komma till våra dagliga komplimanger här i Stockholm, nämligen har drottningen ätit ute idag, kommer greven snart igen, han är nu åter ute på Ekholmen. Apropos, I förtänka mig inte att jag säger

Eder, att jag rapade rätt i det samma jag skrev. Så kom jag ihåg en filbunke jag haver förtärt idag. Det var den första jag haver sett i år, men när jag tänker på de som vanka på Stola där som bollorna stå högt i vädret, så kommer mig vattnet i munnen. Käre bror, hälsa min käre farkär och syster Margareta och hennes små med grannarna däromkring och förlåt mig min dristighet och min ringa diskretion i skrivande. Det är även så med mig i skrivande liksom han, som hade tappat en diskretion och gick sedan hela staden omkring och frågade i alla bodar, om de inte hade någon diskretion att sälja. Jag bliver Eder tjänare
Jean Ekeblad.

Kristi himmelsfärds afton 1652 Stockholm

2/6 1652

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Det skedde rätt som I sade. Båda Edra brev fick jag på en gång, det ena av Stola och det andra av Göteborg. Det synes liksom min käre bror ville övervinna mig i flitighet i skrivande, men jag skall beflita mig om att om jag icke så kan övergå min käre bror i flitighet dock skall jag likväl bjuda till att hålla lika vikt med min käre bror, oansett mina brev inte mycket angelägna äro. Dock på det jag ofta må få den hugnaden att läsa min käre brors brev skall jag mig inte försumma att pluttra sådant, som mig infalla kan i huvudet och tiden kan medbringa. Det var en stor orätt och skada för Västergötland, jag vet inte om jag tors säga för Johan Uggla ock, att den vackra jungfrun var så enveten att hon äntligen skulle följa sin gamla mor i graven. Hade icke varit bättre att hon hade låtit resa den goda fru Ingeborg allena och hon hade tövat att hugna någon ung person ännu någon

tid. Jag haver ännu inte kommit till att förtälja om Edert hjortmörderi för riksjägmästarn. När jag tänker därpå så är nästan som jag ville gråta att jag inte fick vara med. Om Eder resa går fort som I ärnat hava så önskar jag Eder lycka därtill och förhoppas, att vartut det gäller min käre bror mig alltid den äran gör med sina brev att besöka. Jag är alltid villig att på samma sätt revanschera mig det bästa som jag kan.

Jag vet intet mer denna resan att skriva om, efter papperet är ock stackot och klockan slår 11 och pukorna ropa efter mig tyvärr. Så vill jag allenast med 2 ord säga att jag är Eder trogne bror och villige tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 2 juni 1652

8/6 1652

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad

A Stola

Käre bror,

Jag byter inte rätt med Eder. För ett halvt ark papper I kontinuerligt sända mig få I intet mer än ett fjärdings ark igen. Rättnu tackar jag Eder för Edert brev jag bekom, varutur jag ser Eder lyckliga resa från Göteborg och att I vilja till Naumtings. Till lycka. Eljest vad anbelangar det min käre bror skriver att han väntar besked från Per Knutsson, huru med hans furstliga nåd är, så är han nu bättre igen och menar jag att han följer hans kungliga höghet från Stegeborg till Nyköping att där möta Hennes Majestät. Man menar förvisst att hans kungliga höghet haver ärnat sig därifrån och åt Gripsholm och sedan med hertig Adolf kanske hit till Stockholm. Med gamla pfalzgreven begynner det att bättras. Hennes Majestät lär inte hålla sig över 8 dagar uppe i Nyköping, efter gubben herr Åke

Axelsson hastar på sin hedersdag här. När jag läste i Edert brev om den haren vilken I vid Västölet hetsat hava föll mig in, att jag igår såg Eder gamla trogna tjänare Herz vilken går här och söker husbonde. Jag ville inte tro att det var han, förrän jag fick känna på det lodet han har i bröstet. Jag haver nu 2 eller 3 gånger varit så pojklös, att det ingen haver reterat mig mer än bara Kavaljer som håller alltid ut. Sedan min karl gjorde en skälm av sig, dock utan min stora ... åtskilliga men dock ingen stad... illa och hastigt, det vållar E... hastar på mig. Han vill hav... länge drottningen är borta ...

På bror Sven Ugglas brev skall jag svara med nästa post. En sådan sadel som bror talte om med små pistoler, som holländaren hade den I köpte fusil av, haver jag fått spaning på. Om jag visste att bror ville hava honom, skulle jag förskaffa honom. Och förbliver min käre brors bror och villige tjänare Jean Ekeblad.

Stockholm den 8 juni 1652

Oberster Würtz, överstelöjtnant Adolf Wrangel och oberstleutnant Stensel äro här.

4/8 1652 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Min käre brors brev av Hjällö haver jag bekommit, varuti min käre bror begär att veta när salig pfalzgreven skall begravas. Så haver jag nu för 2 dagar sedan av hans kungliga höghets egen mun hört, vilken nu Gud ske lov helt frisk är, att han såsom den 13 huius vill begiva sig från Gripsholm till Stegeborg till att låta föra liket som den 22 huius därifrån och hit till Gripsholm, efter det skall begravas i Strängnäs huru snart vet jag inte. Hans kungliga höghet frågade mig själv efter Eder. Då

sade jag att I hade varit här nyligen i den förhoppningen att tala vid hans kungliga höghet, där han icke hade varit så mycket svag. Då svarade han mig att det var sant han kunde inte tala vid många på den tiden. Han beklagade Eder mycket och sade I hava inte slitit allt det bästa i det tyska kriget, frågade mig ock om min käre bror var i tjänst eller ej. Gud ske lov som haver så hjälpt hans kungliga höghet. Eljest få I väl förnimma utur farkärs brev huruledes den goda Tiesenhausen likväl måtte sätta pipen till, och syntes att han vill följa salig jungfru Ebba Hansdotter, där de nu få göra jättar ihop i den andra världen. Gustaf Wrangel han drog sin väg så länge.

Mer nytt så hava åter Cruusen och jag varit sen ute och fört slakt och uti 2 dagar intet mer fått än en gädda. Han skyller allt på nedanet att det är orsaken. Jag orkar nu intet mer skriva för en krasslares skull som kom rättnu hitin till att kräva mig 10 riksdaler jag honom skyldig är. General Wittenberg är här och något opasslig. Gott bewahre Ju à la campagne och mig à la cour. Adjö. Votre serviteur

Jean Ekeblad

Den 4 augusti av Stockholm

18/8 1652 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Jag haver bekommit Edert brev av den 11 huius daterat på Stola och är glad över att se att min käre bror väl hemkommen är. Dock märkte jag väl den possen att bror hastade så till det bröllopet till Säby. Gott sei uns gnädig. Det min bror begär veta när den gamla pfalzgrevens begravning skall stå, så är det visst beslutit att han uti Strängnäs den 5 september begravas

skall, var icke andra förhinder i vägen komma och kunde det väl hända, efter jag idag förnummit haver att hans kungliga höghet skall åter varda sjuk vorden på vägen åt Stegeborg. Då kunde väl begravningen bliva uppskjuten där det kontinuerade. Vad riksjägmästarn anbelangar så är han medrest till Stegeborg efter liket. Kan jag alltså inte tala vid honom denna gången om det bror mig tillskriver. Om de hararna bror skriver inte ville göra sällskap från Jölingeås kan jag inte förundra, efterty kanske traktamenterna för dom kunde bliva slätta hemma i husen. In wahrheit zu sagen, ich habe ein rausch, denn wir haben diesen morgen kaldeschal getrunken bei kapitein Wolfffelt. Drum wird mir's der bruder verziehen.

Datum Stockholm den 18 augusti 1652

Skrivet av

Jean Ekeblad.

25/8 1652 A monsieur, monsieur le major Claes Ekeblad
till Stola
A Skara

Högtärade käre bror,

Edert brev av den 0 daterat haver jag bekommit. Kanske att hastigheten haver förhindrat min käre bror att se i almanackan och sällskapet av bror Carl Pauli, vilken ock haver gjort mig den äran att skriva mig till. Dock är jag något litet förhindrad att rätt förstå utur hans brev, vad det månde vara för en jude som han skriver om skulle ha varit i Skara. Det må icke vara vår judiska doktor vi ha här som han talar om. Brors noveller han mig aviserar om kungen i Danmark synas underliga, varför den kammarherrn icke snarare någon annan bössa än en musköt tagit haver som bättre drabba kunde till att undfly en lång pina.

Anbelangandes det Hannibal Sehested sig uti Norwegen till krigs rustar är det kanske ansett till att sig för engländaren deffendera, efter de inte allstings säkra för honom äro för orsaken att dom uti Sundet äro blivna 3 skepp fråntagna av holländaren, där de sig dock förmente säkra att ligga. Till revansch igen för de tidender vet jag min käre bror denna gången inte synnerligt mycket att avisera, emedan jag med de förriga posterna allt vad som här passerat haver och jag förnimma kunnat avisera. Dock för denna gången är detta det nyaste att herr Salvius igår klockan 11 avsomnade, sedan han uti 3 veckor sjuk legat haver, men käringen hans lever ännu. Äro alltså i detta halva året in till en 7 eller 8 riksråd döda blivna, nämligen herr Claes Christersson Horn, herr Johan Berendes, herr Carl Bonde, herr Jöns Kurck, herr Wachtmästaren, herr fältherren, Fredrik Stenbock och nu Salvius som hade skolat åt traktaten till Lübeck. Den saliga pfalzgrevens lik är såsom igår eller idag till Gripsholm kommet, och menar man visst att begravningen på den föresagda dagen stå skall, nämligen på den 5 september, där hans kungliga höghet något bättre bliver av sin tredjedags-skälva han nu återigen bekommit haver.

Vår Doktor Thomingius som logerade i vårt hus är dit fordrad för ett par dagar sedan. Den spanska gesanten här är vill bort innan få dagar, haver länge redan haft audiens. Hans anbringande är inte stort utan allenast till att lägga en komplimang och en hälsning av hos hennes Majestät på sin kungs vägnar tillika med brev såväl från kungen som ifrån ärkehertigen Leopold, och det för den samma äran Hennes Majestät bemälta kungen i Spanien igenom kammarherrn Palbitzki haver göra låtit. Han håller sig här mycket präktigt med kläder och livré. Käre bror, gör väl och hälsa min käre farkär på det allra flitigaste och bed honom inte förtänka mig som inte skriver honom till denna resan, efter jag dock intet annat nytt att avisera haver. Förhoppas att min käre bror kommunicerar det vad jag redan omskrivit

haver min käre farkär. Eljest haver jag ock bekommit begravningsbrev från överste Göran Ulfsparre till att låta begrava sin salig mor uti Linköping den 12 september dit jag inte kommer. Det min käre bror haver förändrat sin mening med Ålandsresan kan det inte vara stort försummat, förty ett kyller weniger oder mehr das kann nicht viel machen och kanske bror måste väl hitupp till herredagen som uti oktober månad hållas skall. Med överstelöjtnant Erik Henrikssons brev farkär haver sänt mig vet jag inte huru jag skall bära mig åt, efter han inte är mer här till att finna, men för en 14 dagar sedan haver jag hört av andra som hava sett honom att han har varit här.

Hos min kära syster Margareta ville min käre bror obesvärat exkusera mig som nu inte svarar på hennes brev. Med nästa posten skall det ske. Hon skall dessförinnan med sina små av mig mycket käriligen hälsad varda tillika med alla som mitt ringa namn efterfråga. Och vill ... hava min käre bror med ett och annat vad honom kärt är, både hundar folk och få. Jag hade så när nämnt oxar, men jag fruktade att bror skulle mena jag talte om de Oxar, som vi talte om den tiden bror höll sig uppe à la cour. Ja, allt detta vill jag uti Guds beskydd troligen rekommendera och mig uti min käre brors vanliga affektion såsom min käre brors trogne bror och villige tjänare
Jean Ekeblad.

Stockholm den 25 augusti 1652

... När jag hade lycktat brevet fick jag bud att komma upp på Slottet. Då var där en polsk envoyé eller abgesandter, den samma som var här för en tid sedan, och hade audiens hos drottningen uti hemlighet. Eljest haver ock den italienska markgreven som kom medan I voro här fått idag sitt avsked och fick ett smycke till skänks av 2 000 riksdaler med drottningkonterfej. Adjö.

Votre serviteur

6/10 1652 A monsieur, monsieur le major Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Jag vill icke hoppas annat att ju min käre bror är hemkommen nu redan. Därför vill jag härmed tjänstligen hava min käre bror betackad, som haver låtit sig behaga skriva mig till på sin resa 2 gånger på rad. Och tvivlar inte på min käre bror lär ju väl passera sin tid när han nu kommer hem med jakt och skjuteri, oansett att väl Stiernhielm uti sina vers förbjuder att fara och lystra till skogs och göra sig omak och våga sitt unga liv men tvärt emot säger att dansa gör intet men och kan ens hälsa bevara. Det fattas Er ock nu intet heller därnere, menar jag, emedan så många bröllop nu på rad vanka. Syster Margareta vill ock, förnimmer jag av farkärs brev, giva materia till att dansa, låter sig ock angeläget vara om Eder hälsa på Stiernhielmvis, därtill jag henne utav allt mitt hjärta all självönskelig lycka och fortgång önska vill. Anbelangandes jakten min käre bror har varit i hos Härden med de små hundarna så har jag här sett en kopia av en sådan jakt, förty Ascheberg haver fört från Kurland med sig några stycken små, små tingestar men över all måtta goda stövare, vilket jag proberade ute på kommissarien Törnskölds gård där de en hare så länge drevo, att han måtte taga sitt refugium inuti en bergskripa där vi då fingo skruva ut honom med en stake, men halva skinnen revo vi av honom förrän vi fingo ut honom. En sådan hund har han ock som gamle Kvist är och som jag tror även så god, men han brukar honom allena till vatten däri han ock helt god är. Han vet inte rätt att bruka honom. Han ser rätt väl ut och mycket lik Kvist av statur. Jag hade gärna haft honom av Ascheberg där jag hade kunnat få honom till att sända honom min käre bror, oansett jag väl vet att min käre bror inte felar hundar.

Gud give eljest hararna och rävarna ville förmeras. Ändå Gud

ge oss bröd och hö och penningar att köpa för vilka inga vankar. Ej heller talas om någon betalning. Sedlar vankar fulla ibland men de bringa lika mycket in som vore de skrivna den förste april, efter de anvisningar de ge oss äro antingen redan borta eller är där intet till bästa. Vad nytt här vankar kan min käre bror utur farkärs brev förnimma, huru elden haver här gjort stor skada och huru Stiernskölden haver mist sin vackra fru, honom till en stor olycka om det eljest kan kallas olycka. Jag vet inte för min person. Jag håller den olyckan han hade på Carl Soops bröllop var mycket större med riksjägmästarn än denna. Ändå när vi hava en gång försökt det vilja vi dristigare därom döma, men det vet jag fulle att mången skulle vilja taga Salvii änka, om han visste att hon så snart dö ville, och han vore ingen narr. Det min käre bror skriver sig hava funnit den berömliga Per målares namn skrivet på en gästgivares vägg vill jag väl tro, efter en sådan vida berömd person är väl bekant eller varit, även så väl som dulce bellum inexpertus rupertus etc. Käre bror, skriv mig till vad för lust I ha därnere på jakt, att jag må då ha den lusten att tänka det efter om jag icke kan hava den att vara där själv tillstädes. Laga så att den gamla Kvistesläkten icke dör ut vilket vore en skada obotlig. Kurländaren är ock ingen narr. Er stora skjuthäst menar jag blir nu snart nyttig till att bruka till skanskorg.

Käre bror, om jag tordes bedja Er att I ville komma det en gång på tal med farkär om det I väl veta vi talte om häruppe till att skriva fältmarskalken Kaggen till, till att förnimma vad farkär säger därom om det skulle rådligt vara, att jag då kunde något hopp hava, om det icke så vore under farkärs folk om det då kunde ske under någon av de andra överstarna därnere. Jag tjänar min käre bror igen om han mig min käre farkärs intention veta låter. Käre bror, bed syster Margareta inte förtänka mig att jag inte skriver henne till denna gången. Med nästa post skall det ske. Hälsa härmed alla goda vänner och major Erik

Nilsson, om I få tala vid honom såsom ock på kapitein Wolfffelts vägnar vilken ock låter hälsa Er. Och vill Er härmed i Guds beskydd befallt hava tillika med Er skjutrock, juteskor, Kassmyra och den stolte Kvist med sin son inne på Järna och I ståendes på det lilla berget. Adjö. Jag har något hastigt. Förlåt mig jag hade så när sagt jag är så plump. Eder tjänare
Jean Ekeblad
Stockholm den 6 oktober 1652

3/11 1652 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad major
de cavalerie présentement à Stola

Monsieur mon très honoré frère,
Jag har ont för att exprimera den stora glädjen min käre brors brev av Skara mig bragt haver. Det var hög tid att jag om min käre brors goda tillstånd informerad blev, förty jag var redan så illa tillfreds huru det med min käre bror tillstå skulle, först av det min käre farkär mig åtskilliga gånger tillskrivit haver förmälandes sig inga tidender av min käre bror hört hava sedan han var rest åt Östergötland, sedan efter jag visste vad för en skälmsk sjö min käre bror att passera hade. Men Gud vare ärad som bättre omsorg om min käre bror haft haver och skaffat honom tidsfördriv nog när vi allra mest om honom bekymrade voro, nämligen jakten som min käre bror haft haver på Hjällö och Tunarp. Jag kan inte tillfyllest admirera den tjäderhanen bror skriver sig hava skjutit i flykten, och må det skottet väl räknas bland de tu förriga som om hjorten som blev hemledd och laxen som blev på öppna sjön fångad. Käre bror, Gud vet huru det kommer till att min käre farkär sig alltför mycket med melankoliska tankar ingiver. Han haver åter skrivit mig till om att överge Stola och har bett mig skriva honom och min käre

bror till min tanke huru jag mente därom. Så minns fulle min käre bror senast han var här vad jag honom då därom sade, att jag för min person det nödigt såge att han så avsidet träda skulle från den orten jag dock menar man sig någorlunda divertera och förlusta kan uppå, om det därnere i landet eljest ske kan. Varför syntes mig bäst vara för folks muns skull att farkär inte dädan flyttade.

Dock haver jag svarat min käre farkär på sitt senaste brev och förmålt att där det honom äntligen emot vore att hålla hus på Stola, stode det alldeles uti hans goda disposition vartut han sig begiva ville, allenast min käre bror och min kära syster Margareta så länge hennes tid vara kan honom icke övergiva ville, emedan jag väl märker att ensligheten honom mycket skadlig är, besynnerligen efter han sig av sorgen alltför mycket övervinna låter. Jag förhoppas icke att min käre bror förtänker mig som så dristigt skriver om detta. Jag förhoppas min käre bror brukar samma friheten hos mig igen. Gud vet på vad sätt man min käre farkär på något sätt med några goda råd bispringa kunde, att han sig i sin ålderdomssvaghet icke alltför mycket kvälja måtte. Anbelangandes vad här passerar så äro nu herredagsfolket ihop komna att skaffa folk och penningar. Gott gebe vartill det brukas skall, kanske etc. Herr Per Lillie och hans fru hava fått en liten gosse, ser ut som en stekt gris. Han hade så när blivit assessor i Stiernans ställe i Jönköping sedan han död är, men en sekreterare heter Taubenfelt kom honom i vägen. Eljest vad uppe uti hovet angår så går där allt lika till. Stort omak eller uppvarntning vankar där inte för oss andra, men jag må säga som Sten Lood säger: De låta hälsa er men inga penningar skicka de er, das Gott erbarm. I dessa dagarna haver greve Jakob låtit presentera mig en fänriks charge under sitt regemente, efter greven av Hardegg går sin kos ... Hans löjtnant en fransos får kompaniet igen, men efter jag det redan i vintras först jag kom hit avslagit efter då det mig till-

bjudet blev, haver jag mig därtill inte resolvera kunnat, helst emedan regementet skall hädan åt Riga innan åtta dagar och bliver allena livkompaniet här. Varför vill jag hellre här så länge patientera till dess Gud vill.

Major Drakenberg haver idag varit hos mig. Bad hälsa bror och allihop. Han kom för 3 dagar sedan hit, och mycket få av västgötaadeln är här. Nu vet jag intet synnerligt mer att skriva om utan Gud den allra högste bevare min käre bror och allt vad honom kärt. Jag hade så när glömt att låta Eder veta att hans nåd Spensen, inte den stekta i ansiktet, är här ankommen. Grevinnan har jag inte ännu fått se. Käre bror, jag är nu så illa tillfreds för det farkär inte har fått mina brev som han skriver. Jag har likväl icke gått en postdag förbi, och ett brev sände jag med Tord Bondes skräddare. Det måtte visst felet vara hos postmästaren i Skara. Eljest vet jag inte varför de icke skulle komma även så väl fort som de förriga. Gud give jag kunde nu önska mig hos min käre bror fram till jul till att jaga och skjuta med honom, efter Drakenberg säger att det vankar fullt fågel i år. Råde Gud om icke den gamla skjuthästen lär förråda några som sitta och koxa. Eder trognaste bror och tjänare alltid
Jean Ekeblad

Stockholm den 3 november 1652

Käre bror, jag sände Er ett brev från jungfru Ingeborg Kåse som jag förhoppas I fått hava. Beder att I ville mig låta veta huru I därmed sinnade äro och om I vilja svara henne därpå. Idag haver jag svarat henne på det hon haver skrivit mig till och tackat henne för sin goda benägenhet.

Eljest har jag ärnat om det blir en gång före att resa ut till henne till att bättre få avtala med henne, då jag min käre bror besked därom avisera skall.

Vår herr Anders i Sunnersberg har jag sökt i några dagar men inte funnit honom. Jag har ock förnummit att han har frågat efter mig. Adjö.

10/II 1652 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

När andra ge över att vara sjuka så begynner jag på. Jag har nu legat i 14 dagar så när av en fluss som är fallen i mitt högra lår, så jag lär glömma bort om det längre vara skall både gå och stå. Med stor möda att jag så länge sitta får som jag skriver. Doktorn vet själv inte huru han skall fördriva det, emedan intet synes utanpå. Jag purgerar, jag svettar, jag låter koppa, smörja, plåstra, stryka och fissa. Allt vill inte hjälpa. Jag förhoppas likväl det skall bli bättre förrän jag blir brudgum, som Bengt Horn idag vara skall på Slottet. Där får jag ock inte komma utan på en krycka men jag är Gud ske lov inte så nyfiken. Min kamrat Schwerin har ock fått fel i sitt lår av Fersen, som har stuckit honom på samma sätt som salig Tiesenhausen var. Lutter krig. Bengt Trafvenfelt har ock slagit sig med Hjulhammar. Huru det är avlupit vet jag inte. Mycket ledsamt är det nu för mig. Dock Gud signe major Erik Nilsson som emellanåt kommer hit till mig. Han har så mycket att beställa med valkar och dalkar, med gravor och favor etc. Jag hade fulle ock gärna hjälpt till att skaffa något. Gud give jag eljest det väl utträtta kunde. Käre bror, hälsa syster Margareta så mycket flitigt och bed henne inte förtänka mig, som inte skriver henne till. Inte kan jag säga att jag icke har tid därtill, förty tid har jag mer än jag gärna ville, men jag förmår sannerligen inte, förty huvudet är mig så galet blivit av det myckna jag nota bene för låret brukat har. Herredagen anbelangandes så menar jag, om de vilja ingå dessa stora kontributionerna som proponerade äro, att han snart ändas skall. Jag förväntar nu dagligen min brors skrivelse om huru tillstår därhemma, om inte rävarna begynna att mista näsorna och öronen.

Jag vet inte om major Drakenberg skriver idag. Jag menar

han ligger ölsjuk. I förliden onsdags skrev han och lade vi våra brev tillsamman. Med vår herr Anders får jag inte tala. Hälsa alla goda vänner, käre bror, fru Brita på Frösslunda, de små döttrarna. Jag förblir dessförinnan Er halte dock trogne bror och tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 10 november 1652

Nota bene jag hade så när satt i staden för låret som där står förlorat, förty det är ock nästan allt förlorat, så när som för apotekaren och doktorn som behålla profiten.

17/11 1652 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Stor tack, käre bror, för Eder skrivelse och besynnerligen för den bröllopsräven I tala om. Major Drakenberg och jag hade så när lett oss ihjäl över den alamode räven. Han hade eljest varit god till en vintermössa om han hade bidat. Kanske han kommer fulle igen är han god. Eljest begär bror veta om Claes Claesson Uggla är här. Så har jag inte förnummit honom än. Såsom ock var hans kungliga höghet sig i vinter uppehållandes varder. Så lär det fulle ske på Gotland där han nu är. Om hertig Adolf reser till honom tror jag inte sker i vinter, och inte tror jag heller han reser något åt Västergötland heller, efterty man menar att han skall bliva engagerad uti kammaren. Dock vet jag intet visst. Edert brev till Ulfsparren har jag inte fått ge över än, efter jag inte har träffat honom an. Så snart jag får se honom skall han bekomma't. Käre bror, förlåt mig jag skriver något hastigt. Jag är så van. Jag har nu Gud ske lov något bättre i mitt lår att jag får gå ut. Det bästa mig hjälpt har var koppningen och badningen.

Jag måste sluta efter jag fick rättnu bud efter mig av en synnerlig person. Käre bror, hälsa syster Margareta. Stackars syster, syster Anna som vill åter få en liten viter. Jag tänker hon vill inte ge salig farmor efter, om hon så vill fara fort. Adjö, käre bror. Eder tjänare

Jean Ekeblad

Stockholm den 17 november 1652

24/11 1652 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Min käre bror betackar jag på det tjänstligaste som återigen haver ärat mig med sin skrivelse, besynnerligen ock för det medlidande min käre bror har med den krankheten jag fått haver. Men ingalunda skall bror tro att det av någon kärleksivriighet förorsakat är, utan som jag tror snarare av dess alltför mycket uppehållande, vilket mig ock läkarna förtrott hava. Och synes det allra likmätigaste att den flussen jag ännu inte kvitt är av elaka materier tillhopasatt är, vilka hava blivit förhindrade att ha deras vanliga cours. Jag har Gud ske lov så vida bättre att jag får gå vart jag vill, men sticker det mig ibland. Om bror behagade med första sända mig det brevet bror har ärat skriva jungfru Ingeborg till, förty så snart som före blir stiger jag till vägs. Jag har redan svarat henne på sitt brev, och vad om Gud vill i vår muntliga konferens kan slutas skall bror få veta sedan. Överste Ulfsparren lovade sig vilja väl beställa det bror skrev honom till. Bad ock hälsa bror. Gud ske lov att bror mår väl som jag förnimmer av brors skrivelse, efter han sitter i aktion med Carl Lake som vill till vägs i Guds namn. Mig tyckte han gjorde allra bäst och följde Nils Bååts exempel efter. I farkärs brev få I se om hans bröllop.

Eder lust med jakten är mig kär att förnimma och är jag nu nästan glad att jag inte är där tillstädes, efter jag inte skulle orka följa med. Dock i karet orkade jag fulle sitta. Jag befaller härmed min käre bror i Guds beskärm. Eder trogne bror och tjänare alltid

Jean Ekeblad

Stockholm den 24 november 1652

Igår slog sig Yxkull med major Mannersköld och som säges haver haft fördel i det han har bemäktigat sig Mannerskölds värja. Drakenberg låter hälsa Er.

8/12 1652 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Mon frère,

Stor tack för två Edra brev jag fick igår med posten och för de tidenderna jag därutur lärt haver både om barsöl, slagsmål, skjuteri och misteskjuteri, och torde jag ock väl säga som Johan Uggla att jag ock skulle trivas så väl och kanske bättre på landet än här om möjligt vore. Om dessa dagarna vore förbi skulle jag väl avisera Eder huru baletten har lupit av som idag skall dansas med fyrverket, och lagar jag mig redan till att bliva så trängd i afton med mitt onda lår att jag lär icke förvinna't i mången dag. Bror kunde väl säga att jag väl kunde bli därifrån efter jag har väl sett sådant förr, men bror måste veta att den bliver i denna tiden inte aktad som icke är kuriös och förvetig att gapa efter allt narri. Ringrännande skall ock ske varom bror skall få veta utgången med nästa post vill Gud. Det gör mig ont att jag skall ha orsak att beklaga min käre bror på samma sätt som jag är beklagad bliven för hans onda hand, av vilket jag inte tillförne vetat haver. Dock är jag glad att det icke är den högra, på det

min käre bror icke skulle vara förorsakad att överge till att skriva mig till som inte är mer plågad, än när jag skall sitta och skriva eller sitta till bords. När jag får stå eller gå sakta så känner jag ingenting till det. Ej heller synes till det ringaste utanpå utan håller sig allt lika.

Käre bror, jag måste förtälja Er en resa Per Lillie och jag gjorde igår ut till hans nåd Axel Spens och hans grevinna, där vi blevo fägnade liksom man skulle ha kommit till kungen i Spanien i det han sig strax på en audiensstol allena nedsatte som stod främst i stuvan. Och emedan traktamenterna voro slättare än entertienet, höllo vi oss inte länge på detta ceremonialiska rummet uppe utan bjödo god natt, där då hans nåd oss icke längre än halva kammaren följde. Därmed gick han tillbaka. Jag menar Per Lillie har svurit på honom och bad till Gud han skulle få honom i något annat sällskap eller hos sig. Han menar han vill hövelisera honom. I skola tro Per Lillie är inte mindre brydd i hovrätten, där de inte ha velat taga hans sak an som han haver mot sin svåger Leuhusen, förrän han har måst betala de 100 daler silvermynt han skulle böta för Crailens visa, och viljandes eller ej har han nu måst utlägga dem förrän de ville ta saken an. Jag är ock inte allstings fri för samma fördömmelse en dagen. Herr Crailen som nu åter nyligen har fått hugg av överstelöjtnant Måns Ulfsparre är här eller varit, men aldrig har jag sett den etc. på Riddarhuset. Jag haver nu åter fått brev från fru Marina på Bjursnäs. Hon ber mig så flitigt komma till sig. Första det kan bli före menar hon att jungfru Ingeborg kommer, och om bror då behagade skriva vore det så mycket bättre att hon finge brors mening tillika med min. Gärna vill jag dit om jag orkar.

Om det min käre bror begär att jag skall beställa för honom vill jag gärna göra och skall min käre bror visst tro, om jag själv några medel visste att tillgå, skulle jag inte begära av någon annan därtill. Men vår eländes tid bringa vi här till liksom inga

penningar vore till, och är det kommet helt utur mode att bliva betalt slemt nog. Jag skall förnimma om Drakenberg vill göra bror det till viljes och så beställa det bror begär det bästa jag kan. Skriver eller får bror tala vid Johan Ugglå så tacka honom för sitt brev. Jag skall svara honom därpå om jag är ärlig. Eljest beder jag min käre bror ville hälsa alla goda vänner och grannar, fast de än vore något plumpa, och sedan de små jungfrurna som sig så till julen öva. Kanske de vilja dansa en balett. Och rekommenderar mig härmed uti min käre brors goda affektion, förhoppandes att min käre bror inte misstänker mig för detta myckna lappri jag skriver om. Jag förbliver aldrig desto mindre min högtärade käre brors trogne och tjänstvillige bror och tjänare Jean Ekeblad.

Stockholm den 8 december eller drottningens födelsedag eller balettdagen och fyrverksdagen 1652

Ryttmästare Kärnbärg är ifrån hans furstliga nåd med passlig gunst för lutter lappri. Han reser innan kort tid åt Tyskland. Hilchen är uti hans ställe så länge det varar.

15/12 1652 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Jag haver återigen bekommit min käre brors brev med det innelyckta till jungfrun, vilket jag beställa skall så snart slädföre bliva kan och jag kan komma därut. Jag tror visst om I visste att jag igår var ute och försökte till att löpa på skridsko, så skulle I mena att jag nu vore helt bättre i mitt lår. Men jag skall försäkra Er på jag lopp inte mycket, utan av ett fall jag strax i begynnelsen gjorde har jag nu så ont igen så I skola inte tro det. Dock haver jag nu hittat på en slags olja som mig mycket lissar

och blir fulle bättre hoppas jag. Jag är glad att se min käre bror passerar väl sin tid med jakt, oansett jag förnimmer att farkär något svag är. Gud hjälpe honom. Jag märker ock att I vilja till syster Margareta till jul. Lycka på resan. I få fulle inte dessa breven förr kanske.

Jag haver aviserat farkär om en hop danseri. Så skall jag låta Eder veta om lutter krig, huru greve Claes Tott igår lät fordra greve Gustaf Lewenhaupt till att slåss med sig igenom en tysk greve vilket mycket haver förtrutit greve Gustaf, menandes att han mer respekt borde bära till ett riksråd. Gick han alltså genast på Slottet till drottningen till att lägga av sitt riksråds-ämbete och sedan ville han ihop med honom, men det blev honom strax förbjudet av drottningen själv och sedan Totten som redan ute var. En lust var det till att se huru de andra 3 stora bröderna kommo greve Gustaf till hjälp, och gjorde de 4 så stort larm att jag tror en hel armé skulle inte mer rumor göra. Orsaken av kverellet är att greve Gustaf haver givit greve Totten några öknamn på sin bak på rännarebanan senast vilket han har fått veta, och eljest kommer det fulle av en jalousi eller missgunst efter han ser att Hennes Majestät kan mycket väl lida Totten. Jag menar de förlikas fulle eller bliva förlikta genom andra. Item så haver Jakob Bagghufvud, kornett under adelsfanan, jag vet inte om bror känner honom, igår själv bastonerat och pryglat Crailen här på gatan med en yxa. Alltså löper han sig av något och vi få någon hugnad för våra 100 daler silvermynt. Item haver Erik Henriksson äntligen slagit sig till fots med Vellingken, vilket sedan de hela 2 gånger ha varit ihop är avlupit utan skada. Jag menar han har haft tid till att betänka sig nu i 4 eller 5 år om han skulle slåss eller inte. Man säger under av huru Vellingken haver vikit undan.

Harald Stake bad mig igår jag skulle skriva och bedja farkär och bror Claes de måtte låta skaffa den juden (jag hade så när satt skälmen) på rätta vägen hitupp, men jag kan icke se huru

det ske kan, förty vem vet var han nu håller till. Eljest om ringränningen och annat har jag skrivit om i farkärs brev. Erik Nilsson låter hälsa Er. Han knåpar sig så ibland ett rus och annat till i den goda Spanske herren. Jag hade så när glömt att avisera Eder huru Johan Gustafsson, om jag minns rätt så är det allas vår bror, haver här sprängt ut farliga tidender att min käre bror skulle av rövare vara ihjälslagen och sade mig själv, att han har haft 2 brev från **sin hustru** med grovt mål därom. Men Gud ske lov han ljög och ljög utan någon liknelse till sanning som bättre är. Käre bror, kontinuera mig alltid Eder goda affektion så kan jag inte må illa, oansett jag orsak hade till att beklaga min elaka fortune. Dock skall hon aldrig förhindra mig att bliva mer än någon människa i världen min käre brors trogne och tjänstvillige bror och tjänare
Jean Ekeblad.

Stockholm den 15 december 1652

26/12 1652 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

På den timmen andra låta slå deras hästar åder, om de eljest hålla vid gamla bruket, så sätter jag mig ner till att skriva min käre bror till. Bror skall fulla inte ha ont för att gissa på att det visst måtte vara annandag jul eller Sankt Staffans dag, på samma stund när andra här i staden gå i kyrkan eller åka förty vem ville nu gå. Jag för min person ville gärna gå och måste väl, men jag må bekänna det är med möda, och fruktar jag sedan jag har nu brukat allt som upptänkligt vara kan att jag icke äntligen helt kontrakt bliver. Om nätterna har jag en farlig plåga och om dagen har jag ont både till att sitta och stå. Men vet I varför jag

hastar så. Major Drakenberg är orsaken därtill som vill bort efter middagen. Gud give honom en lyckosam resa. Jag har fattat en sådan god opinion om hans uppriktighet och ärlighet att jag inte nog kan utsäga't och är rätt glad, att jag så är bliven bekant med honom.

Igår aftons måste jag ännu sitta och dricka ett halvt rus med honom där vi då sutto och talte om allehanda, och synnerligen begynte han att fråga mig om min kärlek han hade förnummit jag skulle bära här till en synnerlig person och ville gärna veta, om det så vara skulle efter han det ... visst hört hade sägas, och jag tvivlar inte på han lär ju väl tala därom därnere med flera andra. Men min käre bror ville visst tro, beder jag honom, att jag inte ännu resolverat haver att göra mig så vida olycksam tillika med den personen jag älskar kanske. Inte är det utan att jag ju måste bekänna det så omöjligt vara att approachera en vacker människa utan hålla utav henne om man ingen har tillförne, som det omöjligt är att komma för nära elden och inte bränna sig. Men att min käre bror skulle få höra att Hennes Majestäts hovjunker (vilken charge nu inte stort värderas, oansett den äran till att tjäna en sådan heroisk och brav prinsesse som vår drottning är är mig kärare än den förnämsta chargen dessförutan) hade ärnat gifta sig, den mening- en hoppas jag inte min käre bror eller någon skola ha om mig. Och oansett det ett libert verk och utav ens egen fria vilja dependerar, dock hoppas jag att min käre brors goda råd härutinnan starkast vara skall mig sådant att persvadera, vilket förutan jag mig inte understå skall något att intendera. Det skulle inte stå så galet att man finge höra att Johan Ekeblad har en vacker hustru, om icke det följde därhos men han sitter inhyse.

Käre bror, jag skriver nu en sådan hop lappri och så många brev ner åt Västergötland med denna posten som inga penningar tager. Eljest vore jag inte så liberal. Gud vet huru jag har handlat med de 10 riksdalerna jag har tagit på min käre brors

vägnar av Drakenberg. Syster Margareta skall göra min käre bror besked på vartill jag har brukat dom och erlägga dom min käre bror igen om henne så behagar. Käre bror, bliv inte vred på mig för denna dristigheten. Jag skall likväl se till att jag sänder min käre bror en muff med vår kyrkoherde om det kan vara möjligt. Jag hade fulle redan haft beställt en men han var bortköpt när jag kom, och jag kan inte finna någon färdig av kattor sedan. Med posten skall bror förnimma huru jag kan komma till rätta därmed. Jag förbliver dessförinnan min käre brors trognaste bror och tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 26 december 1652

29/12 1652 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Högtärade käre bror,

Efter det blir det jag icke annat tror, den sista gången jag skriver min käre bror till i detta år, varför vill jag inte mycket krusa därmed, utan efter jag haver skrivit min käre bror till med Drakenberg som förreste annandag jul hädan med ett gott rus. Jag menar att min käre bror får detta förrän det andra. Varför måste jag låta min käre bror veta att jag inte fick sända varken muff eller fjädrar med honom för orsakers skull som syster Margareta Eder säga skall, när majoren kommer därneder. Och ej kunde jag få av någon annan efter var behövde sitt, och straffe mig Gud om jag själv är så mycket mäktig. Dock Gud förlåte mig som ber honom straffa mig. Jag menar jag behöver intet mer av det slaget, efter min sjukdom tager nu så häftigt till att jag inte orkar gå ut. Gud vet vad därav bliver. Jag är mycket rädd. Dock Gud hjälpe mig. Han kan väl.

Jag fick igår brev från Carl Pauli med ett innelyckt till fältmarskalken Kaggen. Dess innehåll är om ett häradshövdingedöme som honom här tillsagt är, på vilket han begär fullmakt. Men nytt vet jag nu mer intet efter jag så nyligen alla människor tillskrev därnere, utan sänder riksdagsbeslutet här innelyckt. Ber bror ville hälsa farkär och syster Margareta samt alla, alla. Ett värdskap skall bliva spelt på Slottet 3 kungars dag, varuti lutter gudar och herdar komma vilka hava gudarna till gäst. Härmed rekommenderar jag mig i brors affektion och förbliver min käre brors trogne bror och tjänare
 Jean Ekeblad.
 Stockholm den 29 december 1652

II/I 1653 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
 Till Stola

Käre bror,
 Jag skrev senaste posten syster Margareta till angående mitt nuvarande tillstånd. Jag förmenar min käre bror har väl därutur förstått huru misérablement jag det gamla och nya året lycktat och begynt haver. Och nu till all olyckas överflöd är den pojken jag hade när bror var här senast utav samma slags krankhet sjuk bliven, så att han nästan inte gå kan nu jag honom mest utav nöden haver och mig själv inte försörja kan. Det är ett tidsfördriv att se huru vi härma varandra när vi skola gå här i kammaren, och om I ha någon tid sett Johan Krabbe och Carl Pauli tillhoppa så kunna I inbilla Er huru det går till, allena den åtskillnad är därpå att de halta båda på deras vänstra ben och vi på våra högra. Vad det nu egentligen skall vara för sjukdomar kan jag inte annat tro det måtte vara flussar. Den käringen jag för-mälte om uti syster Margaretas brev har jag nu övergivit och

tagit en bardskärare. Allt det goda den käringen gjorde mig var att i den staden jag tillförne kunde gå rätt upp, oansett jag haltade, så måste jag nu gå krokot liksom gamla Haltelin i Rättneby.

Ett ting gjorde mig värre igår än om en hade smort på mitt onda lår den skarpaste smörja som finns i apoteken, nämligen i den staden jag mig så visst försäkrade på att få några tidender med posten hemifrån, på det jag uti denna min enslighet måtte ha kunnat få den hugnad till att förnimma hurulunda min käre bror och allihop hava bringat denna jul till och till det minsta huru där tillstår, måste jag få höra att där inga brev fanns. Men jag vill tro att med Guds hjälp den nästa posten lär reparera denna skadan. Vill jag alltså nu för denna gången hava sagt min käre bror att jag lär draga en fördel och avantage av min sjukdom, att jag så expert och förfaren bliver uti medicinsaker och lär känna så många slags balsamer, oljor, salvor och smörjor, att om jag dom alla uppräknade skulle måste jag hava mer plats än ett brev tåla kan, så att jag nu kan agera om Gud vill jag blir bättre en kvacksalvare när jag vill och tiden mig därtill tvinga skulle. Och fattas mig allena den ena konsten till att dricka vatten och spruta alla slags vin igen, så vore jag nästan så god gycklare som den i Göteborg var för 2 år sedan, förty de andra 2 kvaliteteter och egenskaper han hade som var att halta och spela utur taskan kan jag redan tämligen.

Dock Gud förlåte't mig som så narras. Jag må bekänna det är den endaste lust jag nu kan ha till att le över min egen skada och ville önska att det var dag vore postdag, att jag finge skriva min käre bror till. Jag vill likväl förhoppas det skall bli bättre med mig, oansett jag var i söndags på vägen till att gå hem i huset där jag går till disk, men jag var näppeligen kommen utför den första trappan förrän jag måste vända om och var mig omöjligt att gå vidare. De medikamenter som jag nu brukar är en terpentinjula, och har mitt lår indruckit mer olja och fett i denna krankheten än Per målare har druckit brännvin i

alla sina livsdagar. Sedan låter jag stryka det med heta servetter och nött upp flera servetter därpå än Måns Kijl i alla sina dagar brukat haver. Jag måste härmed besluta, tjänstligen bedjandes min käre bror ville skriva mig till vad där förefaller i Västergötland.

Nytt kan min käre bror utur farkärs brev förnimma. Och befaller mig härmed i min käre brors affektion aldrig förhoppandes att jag så överflödigt olycksam bliva skall, att jag den mister vilken jag mig allena tröstar vid efter jag är Eder hörssamme tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 11 januari 1653

Medan jag sitter och skriver detta här, så håller greve Jakob på och betalar sig för all sin ångest och plåga han lidit haver i 3 år uppå den vackra Ebba Sparres röda mun, tänk.

19/1 1653 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Alltsedan igår jag fick min käre brors såväl som alla de andra breven har jag mest intet annat gjort än läst dom. Jag var så glad att jag allt sedan föga har kommit ihåg det onda jag drags med. Jag må bekänna att den lyckan har mig aldrig hänt tillförne, att jag 8 brev på en gång bekommit haver och hade jag gärna sett att somliga hade för 8 dagar sedan kommit, som det sig bort hade om posten icke fallerade, att jag desto bättre därpå hade svara kunnat. Jag tackar min käre bror tillikamed för allt gott bevisat, i synnerhet för det min käre bror icke haver förtrutit därpå att jag honom de sakerna icke skaffade som bror begärde, som bror väl orsak nog hade till att göra. Gud skall

veta huru ont det mig själv gjorde, att jag uti denna ringa ockas-
ionen icke bevisa kunde huru stor åstundan jag haver till att
tjana min käre bror. Men jag vill alla komplimanger bestå låta,
efterty jag är även så litet kapabel till att göra dom som jag är
till att nu gå ut på Södermalm eller att löpa på skridsko.

Varför vill jag till min käre brors brev mig förfoga och därtill
svara. Och såsom jag därutur kan se huruledes farkär sig uti
enslighet inte någon rolighet skaffa kan utan hans tankar nog-
samt utur hans eget brev nogsamt förstått, vartill jag uti tjänst-
ödmjukhet såvida jag har kunnat svarat haver och tyckt, att far-
kär gjorde illa där han på något sätt sig någon fröjd och con-
tentement nu på sin ålder tillfoga kunde att han sig den icke
brukade, och jag det för min person gärna se skulle att han sig
utur en sådan melankoli utgåve, emedan dock han sin fria vilja
härutinnan att göra och låta haver. Allenast beder jag min käre
bror han ville göra mig så mycket till viljes och låta mig hemlig-
en veta, vem ohngefähr den bliva skall som vår släkt föröka
skall, efter min käre bror så länge dröjer att skaffa oss flera
Ekeblader. Eller när skall jag få höra de tidenderna från Eder
att I vilja bege Er utur einsidlerståndet. Stor tack, käre bror,
som gör mig sådana relationer om Edra jakter, förty jag är en
skälm hade jag icke ärnat idag, om jag inga brev fått hade,
fordrat räkning utav Er huru många rävar i denna vinter ha
hållit här. Men intet höres av vad rävkulorna, lännaren, bågarna,
saxen och karet uträttat hava. Dock jag fruktar det onda vädret
haver varit orsak därtill vilket ock allt härtill ävenså här varit
haver, att de som hava varit och besökt mig hava sagt att man
väl hade kunnat drunkna i dy på gatorna och alltså redan så
vida mycket lik Paris.

Stolarna tror jag inte ha något haft deras gång än. Om nu
kometerna eller axlarna på dragarna äro orsak därtill vet jag
inte. Käre bror, när I nu få de brev jag de förriga postdagarna
Eder tillskrivit haver så misstänk inte min fantasi, förty jag

haver varit så förbullrad i huvudet av alltför mycket ligga, att jag inte visste vad jag gjorde. Nu begynner jag att kunna sitta tämligen väl. Och Gud ske lov som uppehåller min käre bror vid hälsan. Förtänk mig inte som med ett ord förmanar Eder att I henne med all möjlighet konservera och bevara, förty jag hade väl aldrig trott att en sådan liten inkommoditet skulle ha så mycket på sig som jag nu förnimmer. Och är det fransyska ordspråket sant som heter: Sjukdomarna komma i galopp, men de gå bort så fort som en skiltkrät går. Jag förbliver alltid Eder underdånige tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 19 januari 1653

Käre bror, jag tror inte att den fransyska residenten depescherar flera brev med posten åt Paris än jag gör idag åt Skara. Ibland andra är ett till fru Margareta på Kil vilken har sänt mig ett brev till överste Würtz, varpå jag henne svarat haver efter han är rest åt Öland.

Rättnu fick jag höra att Hastfehr, löjtnanten under gardet, skall vara drunknad i Riga, men huru det har gått till vet jag inte.

26/1 1653

A monsieur mon frère Claude Ekeblad

A Stola

Käre bror,

Jag hoppas I förtryta inte på att jag låter Eder veta huru vida jag nu med mitt onda lår kommen är, nämligen att jag nu haver övergivit både svenska och tyska barberare och mig emellan fransosernas händer kastat, de samma som pläga kunna taga livet av folk. Nu hava de med åderlåtande begynt och tappade igår 2 stora fat av mig. Jag räds likväl inte att det skall ha någon

fara med mig, oansett en hovjunker mer eller mindre kan nicht viel machen. De vilja att jag skall tvinga mig till att gå, vilket sker med en sådan möda och så krokot i ryggen att I det aldrig tro kunna, och om jag skulle nu vara förobligerad att gå till Stola härifrån så kunde jag göra mitt facit att hinna hem till att önska Er ett gott nytt år anno 1654. Eljest har jag min gamla värdinna, vilken så överlöper mig med mat och tvingar mig till att äta, så att i den staden andra pläga bliva magra i sjukdomar bliver jag så fet så I skola icke tro det. Allenast mycket ledsamt är det för mig och så oroligt är det på denna gatan, att jag ingen ro har om nätterna för karosser som komma och draga på Gråmunkeholm och till hertig Adolf, till fältmarskalken Wrangel, greve Jakob och Bengt Horn (apropå Bengt Horn är överkammarherre). Om dagen blir jag importunerad av de pojarna som ropa så jämmerligen: Jag **haaaar sjungit** och **läst käre faaaar och mooor**. All min ro sedan är att höra om aftnarna huru det går snart: Ta fast tjuven, ta fast tjuven. Och sedan av de fuktiga bröderna som säga: Hij haaa hej lustig flink flisk flask, med värjorna i gatan.

Veta I än Mörner som har givit sin fästmö korg. Man vill säga att Wittenberg har gjort det samma med sin. Blir det alltså mycket gement efter Lindormens exempel. Kärbärg reste hädan i förrgår åt Tyskland och tog inte avsked av fursten, oansett han fick gott pass, helt mal content. Jag är Eder villige tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 26 januari 1653

Rättnu var den fransyska barberaren drottningens här och ville återigen slå mig åder. Jag hade nog till att göra att övertala honom att töva till i morgon, och då måste jag ock taga purgation. Hjälp Gud.

2/2 1653

A monsieur mon frère Claude Ekeblad
Stola

Sedan jag skrev min käre bror till senast haver jag varit 2 gånger utur min kammare, dock inte längre än dit jag går till måltid, men med vad möda det skett är vill jag spara att bemöda Eder med. Allenast vill jag låta Eder veta att nu åter på nytt igen, sedan jag har begynt att något komma mig till, är min pojke åter fallen i en hård skälva, så att jag illa brydd är på vilken sida jag vänder mig. Och aldrig tror jag att någon i sina dagar har med större förtret och vedervärdighet begynt ett nytt år än även jag detta närvarande 53-året gjort haver. Och om jag visste att jag det så fullbringa skulle ville jag förr önska mig jag vet inte vad, förty jag tror intet värre här i världen vara. Käre bror, idag var jag i Storkyrkan i predikan. Där såg jag överste Johan Stake med en tunn tubinskappa på sig. Han bjöd till på allehanda sätt att svepa henne kring om axlarna till att få någon värme därav, men där är ont att taga där intet är. Förlåt mig som skriver så illa. Jag har elakt skrivtyg och frusen är jag om händerna. Jag glömde att låta Eder veta att min fransyska åderlätare är bliven sjuk. Eljest hade han låtit mig länge sedan tredje gången ådern. Jag såväl som han måste patientera. Förlåt mig, käre bror, jag är rätt helt galen i huvudet. Eder tjänare Jean Ekeblad

Stockholm 2 februari 1653

Greve Gustaf Torstenson som är i Strassburg haver därsamma-städes på drottningens födelsedag ställt an ett ringrännande med adeln och själv sin egen pris vunnit som han uppsatt hade. Fältmarskalken Königsmarck, den äldsta sonen, är bliven ihjälstucken i Leipzig av studenter om natten. Man kan inte veta vem det gjort haver.

9/2 1653

A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Jag haver nu med torsdagsposten såväl som tisdagsposten bekommit brev från min käre bror. Gud signe bror som inte glömmer bort mig på Helledred och kommer ihåg mig i Skara. Och sedan haver jag bekommit Johan Ugglas brev. Om jag visste han vore än kvar skulle jag med någon ny present eller näsfoder uppvakta honom. Men jag vill uppskjuta sådant till härnäst och allena låta min käre bror veta att jag mig så övermåttan förundrat haver över det mirakel på Stola är hänt, ja, mycket mer än över alla de tecken och under på himmelen skedda äro, när jag förnam att I hava bekommit en vit hund, en röd räv och en gammal käring som syster Margareta skriver i Er rävkula. Men jag hade velat önska att de 3 odjuret hade mått vara alla på en gång däruti och att min käre bror hade själv kommit till att vittja kulan. Jag menar I skulle hava blivit förskräckt däröver och tror att I väl skulle hava lett så mycket däråt som jag gjorde, när jag läste i farkärs brev att vi nu ha både Käringe- och Gubbehåla i kalvhagen. Jag hade väl haft lust till att se de 3 bestarna sitta ihop i gruvan och grina åt varandra till att judicera, vilken som har grinat värst av dom. Jag må bekänna det var nog.

Käre bror, efter Eder begäran skola I veta att hertig Adolf förreste härifrån den 4 huius till Vadstena och varder med det första resandes till hans kungliga höghet, vilken säges opasslig vara. Hans kungliga höghet är på Öland. Hertig Adolfs furstinna förreser idag ock hädan efter åt Vadstena. Man menar ock, att hans furstliga nåd hertig Adolf reser med första ske kan till sitt guvernement till Göteborg, efter han inte haver velat taga emot riksmarskalksämberet. Och oss emellan sagt men, käre bror, låt inte någon veta't så är han härifrån rest mycket

mal content. Vad orsaken egentligen är kan jag så inte veta, men besynnerligen är en jalusi och argwohn honom och greve Totten emellan, efter greve Totten bliver avhållen av Hennes Majestät vilket honom kanske förtryter. Gubben Åke Axelssons bröllop är väl avlupet. Han begynner att exercera sig på nytt igen. Anders Cruus är ock här, håller sig så grant och mojt, frågar allt om I inte ha fört slakt eller ej. Han har ärnat sig i vår på sjöstaten att följa med de 30 skeppen som skola i fält till vatten, men vart vet jag inte.

Käre bror, låt mig veta om I resa åt Öland och huru snart, emedan inte till att fördröja är om I vilja finna hertig Adolf där. Gud give till lycka. Jag begynner nu till att gå något ut oansett med möda vilket I väl av mina brev märka kunna, efter jag inte tror det luktar så mycket av smörjor och salvor som de förriga gjort hava. Men i den staden är min pojke dödssjuk av vardags-skälva så att det skall ändock vara klippt. Härmed vill jag befalla Eder Gud. Monsieur Hans Wrangel tackade Eder för Er hälsning, sade sig être votre très humble serviteur, men inte så mycket som jag vilken pretenderar att dö Eder trogne och ödmjuka tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 9 februari 1653

16/2 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Edert brev bekom jag igår med ordinarie posten med ett innerlyckt från farkär såväl som syster Margareta. Jag hade fulle inte trott att bekomma några denna postdagen, emedan jag så kort tillförne bekommit hade. Jag tackar min käre bror, som inte

ledes vid att skriva mig till, och i synnerhet för den jaktrelationen vilken mig över all måtta kontenterat haver. Och haver jag sedan eftertänkt när jag hörde att Kurland allena så mycket gjort, det ofta de stora herrarna i Frankrike icke med 200 stycken hundar göra kunna, att den lusten har mått vara mycket stor. Vem skulle ha trott honom därom när han stod nere i Vår skog och yvdes åt haren när han fick se honom. O, måtte jag då en gång ha den lusten att jag måtte få höra den övermåttan plaisiren som jag mig inbillar min käre bror esomoftast haver. Men jag fruktar fast om jag än vore tillstädes vore jag ändock onyttig uti det tillståndet jag ännu är, emedan jag än en stor plåga lider i låret.

Jag är glad att höra att bror har fått sin Märten igen, oansett han har slitit av några slängar. Men det borde fanen ta dom för och det måste bror inte så fara låta. Eljest skulle väl våld gå över rätt. För den förlusten bror har lidit med sin Kassmirus vill jag giva honom samma konsolation som Seneca gav åt en som sörjde sitt döda barn, nämligen han skulle giva sig tillfreds. Fast om verket var dött så levde ändå verkmästaren och formen där andra uti formeras kunde. Likaså hoppas jag att Per Gustafsson lever än, och fast om än hans verkstad uppbränd vore så är ändå medel till att reparera det felet. Rättnu var Anders Cruus dräng här och hämtade av min gamla skjutbössa, vilken jag åter till andra gången har måst giva honom. Han går här och besöker sin gamla svåger herr Åke.

Med jungfru Ingeborg Kåse menar jag det bliver väl därvid som hon redan utlovat haver, emedan jag nu 2 brev av henne bekom med fru Marina på Bjurnäs som är här i staden, däri hon sig tillsäger med det första goda vägar bliva kan sig till Bjurnäs begiva och darsammastädes uti min närvaro testa mentet sålunda ställa att det kraftigt nog bliva skall. Dess kopia skall jag inte försumma min käre bror att översända. Om det icke så sker förrän hon underskriven bliver, skall jag likväl se till

att hon väl kan ställd bliva och utan min käre brors prejudice. Hon ber mig i sina brev hälsa min käre bror och ville gärna skriva bror till men exkuserar sig inte veta varest bror till att anträffa är. Jag förbliver härmed min käre brors ödmjuke tjänare Jean Ekeblad.

Stockholm den 16 februari 1653

Herrn, herr monsieur Zweigbergks fru som I känna väl han i Göteborg lägrade är här död i barnsäng med barnet, sedan hon likväl var vigd vid honom.

3/3 1653

A monsieur mon frère Claude Ekeblad

A Stola

Högtärade käre bror,

Jag haver bekommit Edert brev tillika med tacksägelsen för 2 ark papper. Inte gjordes likväl så stora tacksägelser behov för så litet. Jag ber min käre bror låt oss inte bruka komplimanger oss emellan. Det är nog att de här dagligen behövas till vakta sig för den ena och fixera den andra. Först förnimmer jag av brors brev att bror har ärnat sig åt Öland, varest att bror måtte hava en god expedition på sina ärenden vill jag önska. Jag förstår ock att bror haver bjudit till att göra Tore Olofsson varhaftig men jag rädes det är förgäves, emedan som jag hört haver många tillförne deras omak på honom förlorat hava. Om han nu vill klaga menar jag att han får lägenhet därtill, emedan greve Magnus har ärnat sig åt Västergötland med första. Men emedan han hos honom ock passerar för en vocativus, tror jag han inte lär stort sköta hans klagomål. Allenast att monsieur Kassmirus kom tillrätta är mig kärt.

Jag tackar bror för alltihop det bror mig aviserat haver och vet intet nytt utan att det visst är, att greve Gustaf Lennartsson

död är och grevinnan förlovad med greve Per. Käre bror, skriv mig till från Vadstena eller från Öland. Jag är Eder tjänare
Jean Ekeblad.

Stockholm den 3 mars 1653

Plus så skola I veta att Hans Wrangels hår som tillförne var rött är nu blivit sådan färg som mitt igenom konst.

28/4 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Det är nu vid pass 3 år sedan jag skrev min käre bror till, oansett jag dagligen av min käre bror brev bekommit haver. I synnerhet fann jag här för mig sedan jag kom från Per Lillie 3 stycken brev från min käre bror, det ena av Grimstorp, det andra av Stola och det tredje av Skara, uti vilka jag förnimmer att Tore Olofsson gör sig mäktig mussig med sin örfil. Äntro han hade fått mer vad skulle han icke då begynna. Men om jag minns rätt tycker mig att han fick en hop torra slängar för 2 år sedan hos Turessons på Traneberg, och dom torkade han så in och talte inte därom. Anbelangandes det bror fruktar sig av honom vara illa angiven hos greve Magnus så har mig monsieur Lidenius, hans sekreterare, sagt att greven har mest lett åt hans klagomål och tyckt nästan som rätt vore för den narren. Har dock låtit svara honom, där han visste sådant vara skett honom själv till despekt skulle han väl söka till att revanschera't, men där allena Tore Olofsson orsak härtill givit haver visste han häruti intet att söka. Av guvernören Anders Eriksson har jag intet hört. Ej heller förstår jag vad det betyder om de ringar bror skriver mig till om. När jag något visst därom veta får skall jag tacheras att göra min flit uti vad jag kan efter min skyldighet

att tjäna min käre bror. Månne de ringarna bemärka något oupplösligt förbund. Käre bror, låt mig veta förty jag är sekret. Jag haver rätt en hjärtans lust att höra av de många änder och orrar och det ena med det andra som hugg få. Det var ett farligt mord. Gud give det icke betyder något krig. Medan jag var en 14 dagar på landet sköt jag icke till det ringaste utan bondehundar, och det hade så när bekommit oss illa ibland de rospikiska skålmarna, hade vi icke kommit undan. Anders Cruus var med. Har nu ont i sina ögon att han inte får gå ut. Han jämrar sig så svåra.

Käre bror, Seved Ribbing är nu löjtnant bliven under det kompaniet som generalmajor Linde skall kommendera, uti vilket kommer lutter adelsbussar och marschera allena med hillebarder. En fransos är också löjtnant men att Seved Ribbing är kommen därtill kommer, att monsieur Steinberg har knullat hans syster etc. Smidten tror jag visst är här, förty senast jag var på gatan för 6 dagar sedan såg jag honom gå där. Johan Ugglas brev har jag bekommit däruti han förmåler Er hava ett stort prerogativ för mig, i det I betalade för en örfil och jag har bötat för läppgäld. Men tyst, låt mig få svara honom med lördagsposten. Käre bror, jag vet intet synnerligt nytt mer än det jag har skrivit farkär till. Allenast förmenar jag till att draga ut till jungfru Ingeborg Kåse först jag något lär orka. Eljest svär jag på att det nu så ledsamt här vid hovet blir att jag leds vid att leva, ja, I kunna inte tro med vad förtret vi här bringa vår eländiga tid till. Men tro mig, I skola få höra stora förändringar innan kort tid. Apropå om det bror förmåler om domen, om jag kan finna igen till nästa post skall jag sända Er en kopia av profetian huru domen skall komma tillkommande 1656. Eder härmed Gud befallandes och ödmjuka tjänare

Jean Ekeblad

Stockholm den 28 april 1653

4/5 1653

A monsieur, monsieur mon frère Claude
Ekeblad
A Stola

Monsieur mon bien-aimé frère,

Edert brev med guvernören Anders Eriksson haver jag bekommit tillika med den asken varuti en klocka med 5 diamantringar var och 6 dukater. Orsaken varför jag dom så sent bekommit haver är denna att guvernören har varit förorsakad att sig på vägen något uppehålla av en skälva. Dock nu Gud ske lov mestadels bättre därav. Mig bryter hon ännu varannan dag hårt. Anbelangandes det min käre bror begär att jag hans ringar skall förändra låta på bästa modet, så haver jag först varit hos en tysk juvelerare med dom och där sett ut de moder som mig bäst föllo och dom alltså genast till en guldsmed bragte att därpå arbeta låta. Gud give det måtte eljest vara min käre bror till behag. Och till försäkring haver jag haft juveleraren med mig vilken är min gode vän och mig inte bedraga skall, på det icke stenarna må förväxlade bliva.

Sålunda haver jag beställt att omkring den stora mångkantiga stenen skulle alla de små sättas som sutto i den gröna ringen, emedan de flera äro. Av dom däromkring tillförne sutto låter jag ock göra en ros à part. Skall inte komma illa. Sedan av den stora fyrkanta låter jag sätta två av den korsringen på bägge sidor. Kan där då bliva något över skall jag laga att en liten med en sten därtill gjord bliver. I den andra veckan har han lovat mig dom igen. Brors klocka är ock redan färdig, där henne intet annat fattas. Det värsta bliver på vad sätt jag skall komma till att sända dom tillbaka igen, förty med posten är det osäkert. Jag måste väl avvänta någon viss som reser, fruktar jag. Stor tack, käre bror, som offerera Eder till att tjäna mig i sådana såväl som andra fall igen. Den första tjänsten vid det humör jag nu är behöver jag inte så snart, men den andra haver jag redan

mer njutit och kanske missbrukat än jag i alla mina livsdagar förskylla kan.

Käre bror, om I resa snart till Kaffarna, vilket utan tvivel min käre bror ofta görandes varder om Amor har eljest det maneret anno 1653 som han hade 1651 då jag hade umgänge med honom, så beder jag tjänstligen min käre bror ville obesvärat dom så flitigt tackat hava för deras hälsning och säga dom därhos, att sedan en lång tid jag uti en evig impatiens varit haver att mer bekant med dom bliva. Dessförinnan blir jag deras trogne tjänare så länge jag lever. Jag lovade senast sända bror profetian. Originallet ligger nu häruti efter jag inte må avkopia't. Till pingstdag reser jag om jag orkar till Bjurnäs, där då jungfru Ingeborg som hon mig haver säga lätit sig finnandes varder. Dess utgång skall bror få veta. Jag är min käre brors redobogne tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 4 maj 1653

11/5 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad mon
très cher frère
A Stola

Högtärade käre bror,

Jag hade så när aktat begynna importunera Edra öron med en lamentationsskrift Om mitt leverne, hurulunda jag nu begynner må bättre än jag gärna ville. Jag tror inte att många skola finnas som klaga över att må för väl, men naturen har underligen skickat allting att man ju alltid måste ha något att klaga över som förhindrar ens contentement. Ja, finns där någon som i sig själv content lever så har det ändock ingen varelse. Jag vill remittera orsaken till min ängslan till en annan gång och säga

min käre bror, att jag har gjort min största flit att de ringarna kunde bli nerskickade med Erik Stake som reser härifrån idag. Men om jag kan övertala honom att bli till morgon bittida skall jag visst sända dom med honom, förty utan faute bli de färdiga därtill. Jag ville önska att de så kunde behaga min käre bror som jag gärna ville. Min käre brors ödmjuka tjänare
Jean Ekeblad

Stockholm den 11 maj 1653

Gubernören Anders Eriksson sade sig igår då jag var hos honom vilja som i morgon förresa över åt Livland.

Jag har idag varit till måltid hos hertig Adolf, där han talte om bror och sade att Öland behagade Er väl. Men inte talte han om Tore Olofsson. Tore Olofsson är avsatt med sin tjänst, sade greve Magnus sekreterare.

15/5 1653 I tvivla ju icke att detta brevet hör Er till,
oansett jag icke sätter A monsieur Claude etc.
med fulla bokstäver

Högtärade käre bror,
Jag sänder min käre bror här innelyckt 3 stycken diamant-
ringar som jag av de bror skickade mig haver göra låtit. På detta
sättet bäras de nu väl mest, men som jag märker utur min käre
brors brev att han begärde en 4 eller 5 av de många små sten-
arna så hade det väl ske kunnat, men arbetslönen skulle ha
kommit mer till att stå än ringarna av värde blivit hade. Att jag
har låtit sätta de 7 stenarna uti den ena ringen därtill rådde mig
en förnämnd juvelerare, och mig tycker ock att det inte komm-
er illa med den ena som är upphöjd mitt uti. Men i synnerhet
behagar mig den stora kantiga stenen med de elva stenar utom,
vilken bliver estimerad till 70 riksdaler och den med de 7 stenar

uti till 40 riksdaler, och den tredje med den fyrkantige stenen uti och de 4 små bliver skattad till en 30 riksdaler efter stenen är något gul. Eljest sade juveleraren att han väl 50 värd vore.

Gud give de måtte behaga bror. Ett glas har jag ock fulle skaffat i klockan och bättre kunde jag inte få det. Jag ville önska att jag nu så hade utträttat detta för min käre bror att jag här-efter om något mer där jag kapabel vore måtte ombetrodd bliva. Karlen med vilken jag sänder dom haver presidenten i Göteborg monsieur Broman försäkrat mig på att han skall vara viss nog. Han är en rådmans son i Göteborg. Han haver ock lovat sig leverera asken som de ligga uti åt bispnen mästare Olof i Skara, varom jag förhoppas min käre bror skall få tidender med nästa post förrän detta kommer fram.

Fattas nu allena att jag gör min käre bror räkenskap för penningarna min käre bror förtrodde mig. Så förhoppas jag att min käre bror tror mig, att jag med de 6 dukater tillika med det guldet som överblev av de 5 ringarna är utkommen till att betala kristallglaset såväl som ringarnas arbetslön. Av mitt eget har varit mig omöjligt (oansett jag gärna hade velat) något att tillägga, denn dar nichts ist da hat etc., förty jag svär min käre bror det till att jag icke den ringaste penning ännu sedan bror var här bekommit haver. Och till överflöd vilja de ge oss kommiss för detta innevarande halva års lön. Och där icke den ärlige Axel Tott mig med en 20 riksdaler till låns assisterat hade uti min sjukdom, hade jag varit värre än illa därän. Och sedan det som allra förtretligast är att en med sådana sura ögon och förakt ansedd bliver av kreditorerna, när man icke stundom med något ger dom hopp. Jag vill upphöra med denna ledsamma klagovisan och vill bedja min käre bror ville hälsa farkär och syskonen när I få tala vid dom.

Sist ber jag Er, käre bror, att I ville tjänstvänligen hälsa dit som jag inbillar mig dessa ringarna äro ärnade, och försäkra mig om Eder så behagar om dessa omständigheter, på det jag

efter min skyldighet må få orsak till det minsta att uppvakta henne uti min frånvarelse med mina brev, oansett jag väl sådant tillförne hade bort göra. Dock denna vissheten skulle hon mer bringa mig därtill för den stora affektion jag till min käre bror drager såsom min käre brors trogne och ödmjuka tjänare Jean Ekeblad.

Stockholm den 15 maj 1653

19/5 1653 A monsieur, monsieur le major Claes Ekeblad
till Stola
A Skara
Cito Cito

Käre bror,

Igår som var den 18 huius förreste härifrån en rådmans son i Göteborg, och efter han igenom Skara skulle så skickade jag med honom den klockan tillika med de ringarna 3 stycken som jag här haver göra låtit. Och han lovade mig att överleverera det samma uti bispens mästare Olofs hus antingen till honom själv eller till hustrun i hans frånvaro, där min käre bror behagar strax han detta bekommandes varder låta avhämta det, emedan jag utanpå paketet begärt haver att det där så länge måtte i gott bevar bliva. Bättre lägenhet har jag inte kunnat bekomma för denna gången att överskicka det. Förhoppas att detta skall vara visst nog som presidenten monsieur Broman mig försäkrat haver. Ett brev har jag ock inlagt till min käre bror i samma paket om huru och på vad sätt jag det för min käre bror beställt haver. Där jag vidare någon tjänst bevisa kan ville min käre bror mig dristigt employera, och jag skall alltid villig finnas till sådant och allt annat.

Ifrån min käre bror och farkär har jag nu i lång tid inga

tidender haft. Beder ödmjukligen min käre bror ville mig obesvärat veta låta om farkär reser åt Halmstad och var min käre bror nu är. Sedan ville min käre bror exkusera mig hos farkär att jag denna gången inte skriver honom till. Jag vet intet synnerligt nytt utan att den fransyska ambassadören tog sitt avsked i måndags och blev beskänkt med föräringar. Han och hela hans svit förreser hädan som i morgon. Eljest dör här vackert i staden, besynnerligen på Malmarna. Med nästa post skall jag låta min käre bror veta om jag reser till jungfrun Kåsen och sedan dess utgång. Käre bror, förlåt mig som skriver så mycket lappri durcheinander. Jag är så förbrydd i huvudet, besynnerligen nu sedan min ro Anders Cruus nu igår bortreste hem till sin systems bröllop som skall ha Erik Fleming och står om nästkommande söndag. Han hade gärna haft mig med sig om lägenheten så hade velat giva sig. Lät ock hälsa Er mycket flitigt. Ich will euch auch was heimliches vertrauen. Er zog mit ein drüppert d...

Törs nu ock inte längre uppehålla min käre bror med denna skriften, förty jag var aldrig i värre humör i mina dagar. Vet I orsaken. Jag har varit idag uppe i räknekammaren och talt med Fa:Falkenberg om min lön och intet gott svar bekommit. Jag vill inte mer skriva därom. Förge mig min rashet. Jag är och bliver alltid min käre brors undertjänstlige tjänare
Jean Ekeblad.

Stockholm den 19 maj 1653

Hans namn som jag har sänt den asken med är Bartold Dellingshausen, student ifrån Uppsala. Hans far heter Wedich Dellingshausen, rådman i Göteborg.

25/5 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Mon frère bien-honoré,

Detta brev sänder jag min käre bror som skall svara honom till tvenne av min käre brors, det första från Göteborg vilket be-tygar att min käre bror än vid god hälsa stadd är i det han orkar göra sig ont i huvudet. Jag för min person förhoppas ock nu snart att bliva så stark att kunna göra min granne besked. An-gående de ringarna min käre bror skriver om så förhoppas jag, att min käre bror dom nu redan bekommit haver efter den an-ledning jag med senaste posten min käre bror därom gav. Var ock icke så måste min käre bror veta att jag sände dom med en rådmans son i Göteborg, Bartold Dellingshausen benämnd, till att leverera dom uti bispens hus i Skara där min käre bror efter-fråga låta kan. Jag förhoppas de skola inte kunna förkomma utan alltför stor olycka om det icke kunde ske igenom mästern Olofs förseende, där han skulle katolsk bliva emedan han så änt-ligen vill hava kejsaren till luthersk. Jag är ock nu extraordinärt glad över att förnimma att min käre bror mig sin dessäng uppenbara vill och dristar mig nu så mycket mer till att önska min käre bror all självbegärlig lycka och framgång till detta sitt förehavande. Och må jag väl bekänna att jag utav hjärtat jalu blivit hade, där någon annan än min käre bror ... jungfrun bortrövat ... där jag försäkrad är att min käre bror bekommer den dygdesammaste, jag vill nu inte säga den skönaste, hela landet vet fulle att hon därför hållen varder, och frommaste dam som jag känner.

Tvivlar alltså ingalunda därpå att härutav den lyckosammaste marriage eller giftermål följa skall som nyligen skett är, emedan så få väl angå. Jag skulle fulle räkna upp en hop för Er som i meningen att gifta sig hava förgiftat sig, men efter jag några vänner däribland haver vill jag förtiga't. I synnerhet är jag Per

Lillies tjänare etc. Dessförinnan håller och estimerar jag det för det högsta goda om vilket så många disputerat hava, att hava lägenhet till att tillbringa sin tid med en dygdesam hustru uti rolighet med umgänge av goda vänner. En annan gång, när jag får veta huru snart I hava ärnat Er till storms, oansett jag väl tror att fästningen sig med ackord övergivandes varder, skall jag tala mer härom. Dessförinnan må I veta att jag förmenar att resa till Bjursnäs och kanske till jungfruns gård Hagby nästkommande pingstafon och dess uträttelse min käre bror avisera. Jag är så glad att jag har orsak till att ge mig något litet ut på landet, förty här i staden ser man intet annat än murarna och gatorna och vet man nästan inte om det är sommar eller ej, om icke sallaten ...

Hertig Adolfs stallmästare monsieur Oldenburg bad mig igår skriva min käre bror till på hertigens vägnar och bedja Er I ville ha omak och resa till Henrik Reuter och bese hans vita polack. Och där I honom utan fel befunno skulle I i hertigens namn förhöra om Henrik icke skulle vilja avlåta honom, efter han behöver ridhästar. Och där så vore att han ville göra hertigen den vänskapen och avlåta honom skulle han låta skicka hit upp honom, så ville han väl contentera honom och om priset väl komma överens. Hertigen har ock själv sport mig om samma häst om han var gammal, det jag inte visste. Häruppå begär han fulle svar med det första, och jag för denna gången begär intet mer utan att min käre bror alltid i sin goda grace konservera ville som sin tjänstvillige och ödmjuke tjänare Jean Ekeblad.

Stockholm den 25 maj 1653

8/6 1653

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

En människa som har ridit en 14 mil om dagen och tröttat ut så många åtskilliga gästgivarhästar är fulle till att exkusera om han skriver något illa, helst emedan hasten mig presserar och jag mig mestadels för postens skull idag hastat haver. Men utan dröjsmål skall jag låta Eder här på papperet veta att jag på Hagby hos jungfru Ingeborg Kåse varit haver, vilket henne väl behagade att jag till henne kom. Hon fagnade mig det bästa hon kunde och bad hälsa min käre bror och honom hennes vilja förnimma låta, nämligen hon begär först det hon min käre bror och mig tillskrivit haver att vi måtte ha omsorg om att hennes lik där Gud henne kalla skulle måtte väl till graven komma. Testamentet hon utlovat haver vill hon nu i tillkommande vecka skriva låta hos fru Marina på Bjursnäs om gården Hagby och alla hennes lösören. Och ifall att hon igenom en hastig död skulle hädanryckt bliva i vår frånvaro, har hon avtalat med sin kyrkoherde att han testamentet såväl som inventariumet på lösörena till sig anamma skall såsom ock nycklarna till vad där finnas kan.

Gården är tämligen vacker, ligger utmed en sjö, och tyckes väl skjuteri vara. I synnerhet vankar där vargar fullt så att de mista alla de ungreatur de ha, oansett de ofta skall och jakter efter dom anställa. Jag må bekänna om jag hade trott att det hade legat så långt borta, så hade jag inte dristat mig dit. Det ligger inte långt på denna sidan om Arboga. Med samma omak var jag ock hos Anders Cruus på hans gård och hade jag väl inte sluppit honom så snart, om icke drottningens resa till Nyköping mig förhindrat hade. Peder Cruus var där och de låta båda flitigt hälsa Eder. Jag märkte ock utav fru Marina på Bjursnäs att det högeligen förtryter fru Margareta Kåse, att

hennes syster inte betror henne om sin begravning såväl som ock om testamentet, men hon kan inte förhindra henne till att handla med sina köpta såväl som givna medel som hon vill, emedan hon goda, kraftiga köpebrev haver och allt betalt är. Deras bror Anders Kåse går här i staden halvnakot och har intet till bästa utan förtärt allt det han ägt haver. Därför vill hon icke heller unna honom något av det sina på det icke det sammaledes måtte förlösat bliva. Den hustrun han tog här i staden för några år sedan har han kört ifrån sig.

Nya tidender kan min käre bror inte pretendera av en person som icke har sett ut på gatan sedan han kom i kammaren. Därtillmed, oansett jag tid hade till att gå ut och erfara något, skulle mitt lår mig det inte tillåta, vilket nu av denna hastiga ridningen åter helt katolskt blivet är. Dock skola I veta att herr Mattias Soop död är som i morgon 8 dagar sedan. Jag är eljest mycket bekymrad om att jag ingen visshet haver om min käre bror har bekommit ringarna väl tillhanda. Låt mig veta det om Eder behagar och förlåt mig, att jag inte orkar skriva mer utan vill därmed gå lägga mig, och klockan är snart halvgången till 8. Jag är min käre brors ödmjuka tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 8 juni 1653

15/6 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Monsieur mon frère,

Jag förnimmer av hjärtat ogärna utur min käre brors brev jag igår med posten bekom att min käre bror inte ändå hade bekommit de saker jag med den Göteborgsmannen sände. Jag vill aldrig förhoppas de skulle kunna förkomma, emedan det en

viss mans son i Göteborg är och av presidenten Bromans släkt vilken mig själv därtill rådde att jag med honom skicka skulle. Jag förhoppas med första vidare visshet därom. Jag fröjdar mig över att min käre bror är väl hemkommen ifrån sin tur han gjort haver i Västergötland och beklagar allenast den gode Carl Bonde som med den sjukdomen är belastad, endels för hans skull och endels för min egen skull i det jag uti dessa latmansdagar nu vid hovet vankar ock en släng därutav haver, sedan mitt lår inte vill tillåta mig så till att exercera mig som tillförne i Bollhuset och annat, ehuru väl jag det väl mycket gärna ville.

Jag förnimmer att syster Maria Ugglas begär veta om fruntimmers klädbonad och om de bära mycket spetsar. Så kan jag intet annat säga därom utan var och en bär som hon vill, antingen mycket sköna spetsar eller slätt inga. Men om jag skulle råda någon, så skulle detta vara att var och en klädde sig efter sin lägenhet och icke satte flera spetsar på än smörräntan tåla kunde. Apropå på spetsar, igenom en händelse och Guds synnerliga försyn skedde för en kort tid sedan att vi här uti hovet betjanta fingo på vår innevarande årslön för halvparten kommiss att uttaga, för vilket en synnerlig person uttog ett par strövlingar, 2 par ärmstrumpor och två kragar som stodo till 250 riksdaler. Månne han icke vara galen, nämligen han som frågade Er om det är lustigt à la campagne och har därhos icke en fyrk med all sin gäld. Rättnu drog Lars Flemings brudgumsvagn av med löshästarna åt Nyköping. Om lördag reser först drottningen efter. Gud give jag inte skulle med för denna hettans skull som nu inne är, oansett vi härtill inte ha haft till att klaga däröver.

Den kopian bror begärde av Tores brev säger sig monsieur Lidenius inte utgiva töras. Säger ock att där inte stora saker uti vara som något besked hade. Han har ock därtillmed tagit avsked från greven och är syndikus i Göteborg bliven, sedan den förre syndikusen uti salig Per Knutssons ställe kom. Där-

hos har han ock en express befallning att draga till Läckö grevskap tillika med en annan god karl och hålla rannsaking med Tore Olofsson på en hop klagomål här på honom komma äro. Är alltså intet tvivelsmål på att han ju till det minsta bliver avsett med sitt fögderi. Allt detta heter inte att bliva landshövding i Värmland. Ej heller har jag hört en tala därom utan presidenten monsieur Broman sade, om han visste det ville han strax sälja bort de få gods han där äger förrän han under hans landshövdingenskap vara ville. Jag är och förbliver oryggligen min käre brors ödmjuka tjänare

Jean Ekeblad.

Stockholm den 15 juni 1653

29/6 1653 A monsieur, monsieur le major Claes Ekeblad
till Stola
A Skara

Käre bror,

Jag fann tvenne brev för mig från min käre bror när jag kom igen från Nyköping vilket skedde först i måndags, efter jag blev efter drottningen på landet till att divertera mig hos goda vänner hit och dit uti detta vackra sommarvädret, på det jag må ock säga jag har sett rågen blommas och uti gott sällskap. Hans Abraham Kruse med sin fru voro ock ihop med oss. De låta flitigt hälsa min käre bror och kommo nu nyligen från Tyskland. Reste med det samma ner till hennes mor, efterty Aschebergs bröllop med den andra systemen Annika skall snart stå innan 14 dagar. Jag är mycket bedd att resa dit och kunde inte slippa förrän jag nästan måste tillsäga't, oansett det något långt är. Dock om jag kan reser jag visst. Jag tackar min käre bror som sig min hälsa så låter angelägen vara att han mig varnar för

att rida för mycket vilket jag likväl inte observerat haver, oansett jag lika ont i låret befinner, utan red nu senast från Nyköping 12 mil från morgonen klockan mot 3 till klockan var 11 om middagen. Hästarna äro nu mycket goda och alltid tillstädes.

Sedan förnimmer jag att bror Johan Krabbe omakade sig återigen på Stola och gick i smedjan som förra gången. Jag är glad att höra att han mår väl. Det blev mig sagt att han skulle vara illa sjuk. Det är mig kärt att förnimma att min käre bror haver äntligen bekommit den asken jag översände med brors saker. Jag fruktar det var inte alldeles som bror ville ha det. Ville önska att jag uti någon annan lägenhet kunde reparera den fauten. Eljest ser jag mycket gärna av min käre brors andra brev att han gör sig lustig. Ville önska att jag så lyckosam vara kunde att jag av dess goda kompani snart kunde honorerad bliva. Nytt vet jag intet synnerligt utan att Hennes Majestät har alltsedan hon var vid Nyköping varit på Jacobsdal och låter laga något uti sina gemak här på Slottet.

De holländare hava lidit skada i sista träffande och mist till emot en 50 skepp. Käre bror, exkusera mig hos farkär att jag denna gången inte skriver. Jag vet intet nytt att skriva om utan betackar honom på det tjänstligaste för hans goda tillsägelse med växeln till Hambræus. Dock såge jag gärna att ingen växel måtte gjord bliva, förrän något mer därtill komma kunde och summan större bleve, förty eljest lär han med dessa penningar allenast betala sig räntan den han väl hög pretenderar. Om eljest något hos grevinnan följa kan, med nästa post mer will's Gott. Jag dör Er ödmjuke tjänare
Jean Ekeblad.

Stockholm Petri Pauli dag 1653

7/7 1653

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Jag vet sannerligen intet synnerligt att skriva om utan att överste Johan Wrangel sade mig igår att major Erik Nilsson skulle ligga rent för döden därnere. Beder om I få något veta därom I ville låta mig veta't. Jag vill icke förhoppas det är så illa. Häruppe höres nu litet av sjukdomar (utan i pungen där grasserar pesten jämmerligen) framför för ett år sedan om denna tiden, men i den staden kan man nu säga ju bättre hälsa ju större armod. Dock Gud give alltid hälsan. Man ljuger sig igenom huru man kan när man mår väl, vilket ock numera min största omsorg är till att konservera hälsan. Jag besvär Er att I göra det samma. Det andra kommer fulle, är det beskärt. Eljest heter det lass laufen was nicht bleiben will. Se på sådant sätt söker jag till att trösta mig själv, och kan jag inte med oskäl liknas vid de doktorer som giva de patienter bara vatten in som inte förmå bruka något starkare och inbilla dom dessförinnan, att det goda medikamenter äro till att därmed uppehålla och trösta den sjuke.

Men jag vill här hålla upp på det jag icke kommer alltför djupt in i den materian på det jag icke missbrukar brors godhet, men med de förorden att jag tillika med mitt namn här må försäkra min käre bror att aldrig ingen i världen är mer brors tjänare än

Jean Ekeblad.

Stockholm den 7 juli 1653

13/7 1653 A monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Om jag hade mer tid så toge jag mig ett större papper att skriva på, men min käre bror förlåter mig fulle de fauter som så i hastighet ske. Min hast kommer av det jag mig färdig gör till att resa till ett bröllop i Östergötland, men jag får inte lov att komma av och det gör mig så ont att jag vet inte vad jag gör. Jag måste likväl något litet ge mig så länge tillfreds att jag ber Er hälsa alla goda vänner på min syster Margaretas bröllop. Gud huru gärna droge jag dit. Bed henne inte förtänka mig tillika med de andra. Jag är deras tjänare och Eder i Stockholm och allestans.

7/9 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Så när som ett hår hade jag kommit ner till Er igen och fly undan för pestilensen här inkommen var från Danzig. Ja, så när var det att vi redan på vägen tillbaka voro åt Göteborg med hela hovet att förbliva över vintern, men Gud ske lov det blev så snart stillat att vi kommo hit. Icke att jag ju hellre hade önskat att komma därner, men för synnerliga partikuljärsakers skull såg jag hellre vi kommo först hit. Den hela pestilensprocessen kan min käre bror se utur farkärs brev, huru vi ha farit och flackat hit och dit i landet och med stor ledsamhet varit för-obligerade att hålla oss uppe i några dagar i Norrköping. Edert brev till Mörner fick jag honom samt det andra till Beata Uggla.

Vi blevo helt präktigt trakterade på Bråborg. Hennes Majestät var ock på jakt i djurgården darsammastädes och hade stor lust. Sex stycken hjortar blevo fällda utan hundar. I 2 nätter var

Hennes Majestät där. Den samma dagen jag lämnade bror i Vadstena drogo vi till Norrköping, och på vägen är mig intet hänt utan att min bössa miste jag vid Bråviken där hon kom bort. Men Lakej han följer med och är mycket trött av den resan han igår gjorde från Nyköping och hit. Jag sitter så rädd för att pestilensen skall komma igen. Jag låter röka i min kammare med allt förekommer som kan fördriva ond luft. En sked full träakelse har jag ock till livs.

Härav kunna I väl märka att jag fruktar för döden, och om Johan Stake min kajman hörde detta skulle han säga det inte pultroner olikt. Men likväl må han eller alla de som förundra över mitt tal veta att detta är min maxim att leva. Jag föraktar mitt liv till att erhålla äran, men att jag föraktar allt annat till att konservera mitt liv. Och det tycker mig var och en välbetänt bör göra oansett jag nog dristade till att ge mig hit. Men om jag förnimmer att det har någon fara hugger jag genast min kos vart jag kan. Jag gav mig inte tid att resa till Bjursnäs för postens skull som idag bortgår. Med första skall jag skriva henne till och Eder vidare. Denna gången orkar jag inte skriva mer för jag är något trött i axlarna och måste gå och lägga mig. Om det andra jag lovade skriva om skall ske idag åtta dagar till.
Stockholm den 7 september 1653

14/9 1653

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Käre bror,

Vad skola I väl tänka om detta brev till fru Brita. Dock, käre bror, om I är hemma ville I själv göra Er omak och överleverera't henne. Är att hon det till godo upptager skall jag vidare

insinuera mig hos henne där jag här i staden bliver. Men jag fruktar vi skola åt landet emedan pestilensen sig inte så snart plägar stilla låta. Dock Gud give't till dess jag min käre bror här den tjänsten bevisa kunde som vi avtalte. Vit atlas och tubin ligger häruti prov av. Atlaset kommer på 10 daler alnen och tubinet 9 daler. Det blir fulle något bättre likväl. Annat har jag än inte fått fråga efter. Här vankar lite varor och det som är omöjligt dyrt, förty här är icke den ringaste packe med gods inkommen sedan jag drog senast hädan. Uti herr Holmens kommissbod finns intet som à la mode är som jag väl tänkt hade utan några galoner och spetsar av guld och silver. Utav de knapparna med slejferna på har jag frågat efter. De komma till en riksdaler dussin och man behöver till klädning och kasack 40 dussin, men av bara silke komma de något mindre.

Käre bror, resa I som jag inte tvivlar på till Kaflarna så hälsa dom mycket flitigt på mina vägnar, vilken I först träffa an, allihop. Jag har nu begynt att slå mig till att umgås så sakta med borgarpigorna här i staden till att förnimma om inte står till att göra någon lycka, förty denna nya visan som här mycket i svang går har lärt mig och oss det levernet.

I.

Vem är som sig däröver kan förundra,
att man en lämnar och utväljer hundra.
Mitt sinne sig stadigt i den tron mera,
kärlekspassioner ju bättre ju flera.

2.

Då först man kärlekens vällust rätt känner,
när man för en snart för en annan bränner,
när man fritt har med alla att leka,
med somma menat rätt, somliga smeka.

3.

Vad är det annat än sin frihet sälja,
 när man bland alla en allena vill välja.
 Den må man med rätta kärleks träl kalla,
 som sin frihet avstår, tar en för alla.

Så lång är visan. Melodien är på en saraband som heter La couronne och är visan gjord av Erik Leijonhufvud och tämligen vacker, allenast materian tjänar intet för Er. Dock varför icke. Eder beständighet är mig väl bekant och detta är för tidsfördriv allena sagt och mycket väl överensstämmer med mitt humör, oansett någon kunde väl säga om min obeständighet. Men evad jag gör så bliver jag beständigt Eder tjänare så länge jag lever.
 Stockholm den 14 september 1653

Rättnu var jag på Slottet litet ett ärende och förnam där att Hennes Majestät som i morgon eller övermorgon förresa vill som man menar åt Göteborg, så kanske jag kommer snarare därner än I tro men kanske det förändras än. Dock gäller det fulle bort efter pestilensen ritas sig mer in.

21/9 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
 A Stola

Jag vet inte om jag skall tro att pestilensen är kommen ibland Edra brev eller vad sjukdom som förhindrar dom att komma fram, förty jag menar visst att bror har skrivit någon gång sedan jag drog bort. Eller kanske I töras inte emottaga mina brev, efter de komma från Stockholm och pesten i staden är, och därför inte svara därpå. Men jag ber Er frukta inte att läsa dom, förty jag tackar Gud jag mår såväl som jag aldrig har gjort, och därtillmed är denna pestilensen så sedig och hörsam

att hon icke en gång kommer ut ur det ena huset hon sig in-
kvarterat haver. Och försäkrar Er på att minsta delen av staden
tänka en gång därpå att hon är här utan leva nu lustigare än
tillförne. Igår aftons gick greve Jakob, general Linden, överste
Horn med Schlangenfelt från hans kvarter med pukor och
trumpeter före sig på gatan.

Icke desto mindre reser Hennes Majestät visst i andra veckan
åt Göteborg, varöver jag så glad är att jag får komma ihop med
min käre bror att passera tiden, förty jag svär därpå att jag mig
i ingens sällskap bättre befinner och allraminst för den naturliga
broderliga inkINATIONENS skull som mycket mer för den stora
kärlek och vänskap min käre bror alltid emot mig haver påskina
låt. Ville önska att jag mig däruti emot min käre bror sålunda
skicka kunde att min käre bror icke måtte ha någon orsak till
att härutinnan diskontinuera. Nytt har jag skrivit allehanda i
farkärs brev men att generalmajor Linden skall åt Wismar och
kommer av med sin kaptenmajorstjänst. Orsaken tror jag visst
han själv till är som inte ville längre vara därvid. Jag spelar nu
alla dagar i Bollhus med greve Totten och Treileben. Igår tappa-
de Totten 2 400 dukater emot Treileben på kredit och i morgon
skola vi åter ihop igen.

Eljest bekom jag rättnu ett brev av syster Anna Ekeblad daterat
den 1 juli. Detta är nya tidender om ett gammalt brev. Min
Lakej får nu inte gå ut ur kammaren för bödelns skull som slår
ihjäl alla hundar på gatan finnas, för det de icke skola bära sjuk-
domen omkring. Han är inte väl tillfreds därmed. Käre bror,
låt inte dö ut Sinkas släkt och förlåt mig som skriver allt det
som galet är. Jag skall härnäst inte ta så stort papper för mig på
det jag må ha mer att skriva om. Huru det nu bliver med de
sakerna jag skulle beställa åt Er vet jag inte, efter vi skola åt
Göteborg. Min käre bror kan låta mig veta't med första.
Stockholm den 21 september 1653

28/9 1653

A monsieur Claude Ekeblad
Till Stola

Av Edert brev märker jag väl att jag vinner ingen häst. Brevet hoppas jag I låta ingen få om hon säger god natt. Gud ske lov för en god klocka. Den lusten I lära ha i vinter ville jag gärna biwohna om möjligt vore. Jag talar om den lusten i skogen att jaga och inte om den lusten I kanske mena att ha på Skogen där allting väl går. Om Eder nu behagar att skicka hit eller eljest låta mig veta vad I vilja ha till dess fullbordan så kunna I låta mig veta, efter jag nu kvar över vintern bliver såfram det blir därvid att drottningen bliver kvar som ärnat är och helt apparentligt, efter här ingenting av sjukdomen höres mer. Vilja I då skicka Eder tjänare hitupp så skall jag gärna se till att han uträttar för Er det bästa ske kan. Vilja I icke ha det tubinet så sänder jag Er här prov av blommerat atlas, vilket mig tycker vackrare vara och kommer till 10 daler alnen och kanske bättre köp. Mig tycker att det skulle stå bättre men dock som bror behagar.

Ehuru då bror vill sedan om den andra klädningen. Galoner vankar här fulle till jacka om I så vilja, varuti bror kan resolvera sig. Jag har sett ut hatt och fjädrar. Vita fjädrar en hel plumage kostar emot 20 riksdaler om de skola vara något fina, och här är icke över 2 buketter till fångs i staden. En hatt 8 eller 9 riksdaler. Sedan har jag ock sett uppå de konterfejen bror talte om. Så kommer Hennes Majestäts och hans kungliga höghets till 8 riksdaler stycket att kosta. Äro tämligen väl gjorda. Svarta fjädrar äro inte till att bekomma i staden. Eljest vad bror behöver vill jag gärna beställa om jag kan, efterty jag ingenstans reser förrän jag får veta Eder vilja.

Käre bror, mena I att jag icke skriver nu med stort förtret och melankoli. Orsaken är att jag igår var på en ort och besökte den sköna. Hon ligger mig allt i magen så snart jag får se henne,

när jag tänker på att det allena står till mig att göra mig lyckosam som de förlibta pläga säga. Men efter det mera en olycka vore så benöjer jag mig därmed att jag fritt umgänge har. Kommer där understundom någon förgänglig ljuvlighet av, dock ärlig, så tar jag emot henne som ett ting mig beskärt är och förväntar alltså inte mer därav, emedan jag vet att det mer förgängligt är och snarare mättar. Hon är allt lika vacker och jag uti min lycka lika olycksam som tillförne. Om jag håller Er uppe om henne så måtte I inte förtänka mig, efter jag finner en stor contentement däri att tala om henne, besynnerligen med den personen som jag i världen mest estimerar. Och alltså ändrar jag detta som skall fylla en springa på väggen i Er kammare. Stockholm den 28 september 1653

5/10 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Komplimentören monsieur Berner ligger här i min säng med 4 eller 5 sår i huvudet och i handen, som han har fått av en annan hovjunker Moltzahn idag bittida för Norrmalmsport, helt allena båda. Den andre har ock så mycket efter de strax ha fattat varandra efter 2 eller 3 stötar om livet och kastat kull varandra. Och efter båda klingorna ha gått av, därför har Moltzahn slagit Berner i huvudet med en sten han har funnit på marken och den andre åter brukat fästet. Orsaken till deras kverell är att Berner är den andra föredragen till försnidare uti mitt ställe, efter de mig till den chargin ställt hava som jag omtalte därnere. Dock är det än inte alldeles klart därmed. Somliga slå sig fram och somliga smickra. Jag utan beröm att säga har ännu aldrig gjort varken det ena eller det andra. Ett slagsmål är ock förefallet emellan den långe fransosen Moncéon som var kapten

över livkompaniet och en annan gammal fransysk kapten de la Rive som aktar på greve Magnus, vilket så avlopp att den långa fransosen blev desarmerad och måste begära livet liksom när han slogs med salig Tiesenhausen. Två goda prov har han redan gjort i Sverige.

Jag är helt kommen utur Stensels kredit sedan han fick veta att fru Brita på Frösslunda skall vara död, som syster Maria Ekeblad har skrivit Hildebrand Ugglå till. Han hade helt och hållet i sinnet att rida dit ner att försöka. Klåder höll han på och lät göra sig som en friare väl stå och ville så stoffera ut sig, men nu säger han wieder ein anschlag verloren. Riksjägmästarn bad mig hälsa Er. Han gästar nu hos min värdinna Standofs så länge hans gemak bli färdiga på Slottet. Jag har suttit hela denna natt och druckit tobak med honom. Nu intet mer, eljest får jag inte förseglat.

Stockholm den 5 oktober 1653

12/10 1653 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Rättnu drack jag Er skål i ett glas vatten till att kurerå min hals jag har fått en svulst uti, och sedan sätter jag mig nu ner att skriva Er till svar på Ert brev som jag fick igår och är daterat 14 dagar förut som den 25 oktober. Det gör mig ont att bror inte har fått mina förra brev. Jag ber bror ville låta höra efter dom, förty jag har ingen postdag låtit förbigå med mindre jag har ju skrivit min käre bror till. Nu blir jag väl så länge kvar som bror kan skicka sin tjänare hit och låta beställa åt sig vad han vill. Menar jag alltså att det inte behöves söka någon till att draga växel på Göteborg. Eljest där vi så hastigt rest hade skulle det väl ha skett. Det vad bror uppsatt haver på memorialen skall

väl beställt bliva, allenast om bror vill ha de knappar med slejfer på så måste jag låta göra dom. Eljest äro de inte att bekomma. Jag tror väl att 300 riksdaler behöves att köpa allt det uppsatt är. Blir där något över skall det ändå inte förkomma.

Stockholm den 12 oktober 1653

Detta inneslutna till Oxehufvud ville min käre bror låta med lägenhet skaffa till honom och om möjligt vore att man kunde få svar därpå såväl som på det förra.

19/10 1653 A monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Jag fick Ert brev igår och där fattas inte mycket på att jag ju svarar därpå med en *si vales bene est ego etc.* Kunn'I märka, att jag nu erhållit har det jag så länge åstundat, nämligen en studiosum, bakdant eller djäkne som exarcerar mig in *lingua latina*. Jag vet redan inte om jag har skrivit rätt, om det icke skulle heta in *linguam latinam*. Om min *præceptor* vore *hic* så skulle jag *interrogare ipsi*. Men huru farligt är det att vara lärd, förty allenast för 2 dagar sedan jag har begynt att studera kan jag icke skriva *unam lineam* utan jag måste blanda latin däri. *Satis de hic*. Men likväl kan jag inte underlåta att *describere* min *præceptors* *miner*. Så oansett han en fransos är och har hustru och barn, är han likväl så smutsig och flottig att man väl en tunna fett utur hans kappa och kläder koka kunde.

Men jag kommer inte ihåg att jag sitter mitt uti en stad som är full med *pestilens* och har annat att skriva om än glosor och vet icke en timma fri antingen vi skola fort eller bli kvar. Stora liknelser äro till att vi måste hädan, eftersom min käre bror utur farkärs brev se kan huru häftigt sjukan begynner. Men jag vet aldrig vad jag skall råda bror antingen till att sända sin

dräng hit eller ej, förty kanske blir jag inte här så länge om det så kontinueras vill. Och om drottningen drager bort blir jag icke en timma efter i staden, både för det att man skulle ha ont för att komma ut såsom för annat jag befruktar. Dock, förnimmer jag att vi resa hastigt skall jag likväl göra min högsta flit att skaffa något av det bror begär, om jag kan få några penningar till låns. Jag har redan hört åt på åtskilliga ställen men intet fått. Jag skall ännu vidare höra hos major Ugglan men allra bäst tycker mig det vara, att bror tövar till nästa posten och vad för tidender han då av mig förnimma kan om det är rådligt att skicka fort tjänaren eller ej. Gud give jag måtte vara så lycklig och kunna tjäna Er här först.

Sedan såge jag fulle gärna att jag bleve utjagad utur staden till att komma till min käre bror och höra om de många orrar och skott som ske på Dal. Skall jag tro om den drömmen, vad manne det betyda. Ungar blir där inte av det vet jag fulle, om eljest allt går väl. Jag var där häromdagen och hon är sjuk das arme dinglein. Mig tycker ännu jag hör Er säga och fråga mig vad de många visiter och besökningar betyda eller vad jag säger. Först Gud vill jag kommer till Eder skall jag contentera Eder kuriositet om detta sista umgänget. Mannersköld som sitter alltid inne i sin kammare och ritar lät hälsa Er häromdagen.

Den 19 oktober 1653

Käre bror, idag har Hennes Majestät resolverat att resa åt Uppsala kanske innan några dagar om det så kontinueras som nu, förty idag är åter ännu ett nytt hus itänt av sjukdomen. Reser jag hastigt skall jag se till att få något. Intet får jag av Ugglorna.

26/10 1653 A monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Jag har hört sägas och endels själv förfarit att det en stor lisa är till att beklaga sin eländighet för andra. Jag har alltsedan jag kom till Stockholm nu sist inte velat skriva min käre bror till om huru min krankhet i låret dagligen tillväxt haver. Men nu plågan igenkommen är så stark som någon tid tillförne måste jag säga min käre bror, att om I finge se mig i det posityret jag nu sitter skulle I le åt mig, förty det är löjligt nog att bära foten i band liksom man bär armen när man har låtit slå sig åder. Jag känner det lisar så länge han hänger. Därför gör jag det. Jag vet inte om sjukdomen därför yppar sig att jag begynte att studera. Vore det så, så borde hon redan hålla upp förty jag har redan övergivit att studera, nästan förrän jag begynt hade, och det därför att min domine præceptor intet hade det jag kunde lära av honom och föga klokare än jag. Därför gav han mig avsked och inte jag honom på det han icke måtte skämma ut sig eller kanske mig.

Ett ting ber jag bror inte ville sända sin tjänare hit, efter jag visst innan 2 dagar reser härifrån antingen med Hennes Majestät eller till Västergötland att leva på Era nåder. Jag har gjort mitt bästa att söka några medel till de saker I begära, men om icke Sven Ugglå står bi som idag kom hit vet jag inte huru det bliver. Det gör mig ont att vi så hastigt hädan måste och hade gärna sett att tjäna bror härmed. Kan jag få något på kredit skall jag ännu försöka, oansett tiden är kort och sjukdomen presserar på alla sidor. Här går ett tal att Christer Lillie skall hava ångrat sitt giftermål han har för händer med Draken. Jag kan icke tro han är så galen. Det vore en stor skam för honom. Jag har inte tid att skriva mera, förty jag sitter i vart ögonblick och fruktar att få ett rött kors på min port som de göra på deras där pestilensen är inne.

Sedan förhoppas jag ock snart få tala med Eder, dock inte på sådant sätt jag gärna önskat hade. Men man måste skicka sig i tiden. I förlåta mig fulle. Av stilen kunna I se att jag skälver. Jag måste gå upp och höra order av vår grand maître hertigen. Far väl.

Den 26 oktober 1653 Stockholm

Post scriptum

Jag glömde att låta Er veta att idag bittida blev en av drottningens hovjungfrur, Maria Wrangel, skjuten litet uti armen genom fönstret i det hon stod för spegeln. Vem som sköt vet ingen.

1/2 1654

A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Monsieur min käre bror,

Resan gick fort. Föret var övermåttan gott. Ju längre jag kom hitupp ju fortare gick'et. Greve Carl träffade jag an i Västerås vilken beklagade sig inte ha kunnat vara min käre bror till viljes i sin begäran. Sade att det andra var redan beställt förrän han Ert brev bekom. Om Uppsala kan jag intet säga Er, men vore't en annan så skulle han säga att här är mycket ledsamt. Eljest om det Er något angeläget vore eller att I något kunde remedi- era däri så skulle jag låta Er veta, att jag är illa logerad och skall flytta idag dit jag värre ackommoderad blir.

Men vartill detta. Allenast bad mig jungfru Agneta Gyllenstierna jag skulle hälsa Er såsom hennes tillkommande frände genom svågterskap och bad I ville hälsa henne som göra't skall. Hon hade visst skrivit syster Metta till som hon har sagt idag med mig om jag hade hittat henne inne. Hon förundrar så varför hon inte har fått brev från syster Metta. Om hon vill skriva

henne till och I ville sända mig det skall jag gärna beställa't. Eljest har jag ock sett efter vitt tyg och menar att allt annat vitt tyg kan finnas här så när som atlas. Annat nytt kunna I få se ur farkärs brev, allenast att pestilensen mestadels stillad är i Stockholm, efterty kavaljererna resa dit och hit igen när de vilja. Jag tänker Christer Lillie har likväl måst hålla fort med sitt giftermål, sedan han har vänt all flit till att slå ut'et, och skall hålla bröllopet nu snart. Gamla herr Åke Axelsson har fått en son genom sin unga hustru och gjorde barsöl i söndags.

Av Uppsala den 1 februari 1654

15/2 1654 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
Stola

Jag sänder Er, käre bror, en hund med major Håkan Larssons son som förreser där neråt i morgon, den samme som Per Lillie har fått av Johan Hård, till man åt Sinka. Han är fulle något större men mycket vacker. Jag har intet nytt utan längtar nu så mycket till att få något brev hemifrån till att höra vad förefallet är efter min avresa. Rättnu kommer lilla Hornet till mig. Jag måtte hålla upp, och detta skrevs den 15 februari efter monsieur Horns ord. Han grotsar Er.

1654 Uppsala

22/2 1654 A monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Igår fick jag tvenne brev från min käre bror tillika med det till jungfru Gyllenstierna, vilket jag nu inte överleverera kan förr-

än hon kommer in av landet vilket sker innan några dagar. Om de penningarna bror skriver om uti Köping är ingen nöd om till att bringa hit, förty jag har talt med en köpman vilken skall skaffa mig allt vad bror behöver och anamma sin betalning där, ty han har faktorer darsammastädes. Allenast jag kunde men få igen Drakenbergs tjänare, att han kunde leverera penningarna hos samma man. Jag skall skriva dit idag till att förnimma om han är där. Sedan vill bror låta mig veta vad han vill ha.

Med vad lägenhet de vore till att bringa ner vet jag intet bättre utan där major Drakenbergs tjänare bleve så länge häruppe kunde han väl göra't, ehuruval man skulle kosta något därpå efter det inte mer än 9 mil härifrån är till Köping, och på vad sätt det sker måste ändå något kostas därpå. Eljest kan jag väl skaffa en viss karl som jag kanske tar i min tjänst som skall föra ner dom om inga andra medel bli. Jag har inte hört av herr Mårtens son sedan jag kom hit. Adjö.

Av Uppsala den 22 februari 1654

1/3 1654

A monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Heter det att handla såsom bröder och vänner sig emellan till att så mycket bedja mig om ett ting att beställa för Eder, vartill om min naturliga inklinasjon inte så mycket böjde mig därtill som hon gör jag ändå alltför mycket därtill förpliktad är av de stora välgärningar och obligationer min käre bror mig bevisat har. Varför tyckes mig onödigt vara att försäkra min käre bror vidare därom att jag sådant med all min största flit skall uträtta. Allenast må bror visst tro att jag skall vinnlägga mig om så länge jag lever att konservera mig den vänskapen och troheten min käre bror till mig bär såsom ett ting jag högst i världen

estimerar och hellre såge, att mig livet än den samma manker skulle. Varför ber jag min käre bror att vi inga ceremonier bruka oss emellan, ty vartill så många tacksägelse för mina brev. Först äro de det inte värda och sedan är det ett ting som I betala mig alltid med intresse.

Varför skulle jag tröttnas därvid. Jag måtte rätt så gärna tröttnas vid att leva. Ty förutan min käre brors goda konversation må jag bekänna, ehuru högt jag estimerar livet, att jag ringa plaisir till att leva finna skulle. Därför är min käre bror även så nödig till mitt livs uppehälle som maten och dricken den jag aldrig leds vid och dagligen brukar. Jag har skrivit till major Drakenbergs tjänare till Köping men ännu inga svar fått. Kan alltså dessförinnan om ingen växel hit beställa. Så snart jag får veta hos vem penningarna stå blir ingen nöd om att bekomma dem här, och efter I vilja sända Eder Johan hit kan han förnimma när han reser genom Köping om de där behållna stå. Väntar alltså allenast på listan vad I behöva. För Er contentements skull är jag glad att I en viss dag ha, emedan jag vet att plågan är stor till att vänta så länge. Jag fick igår brev från Drakenberg om samma penningar till 1 200 daler kopparmynt.

Gud bevars vilken farlig mördare I måtte vara som alltutför ett inte skona de stackars djuren. I kunna aldrig tro huru glad jag var att läsa det som stod i Ert brev att djuren nu klokare äro än de voro förr i gamla tiden. Trå mig, log icke jag av hjärtat däråt att snaran biter inte mera på utan att lustjakten profiterar så mycket som mordjakten. Jag har varit hos Per Lillie på landet. Där jagade vi också, med stulna hundar här utur staden. Ynkliken gick det av. Allenast blevo vi brav trötta i den djupa snön. Jag fruktar jag importunerar Er för länge och mig ock, men jag plägar alltid sluta här vid pass på papperet. Resterar nu allenast att sätta

av Uppsala den 1 mars 1654.

1/3 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad major
de cavalerie till Stola
A Skara
Cito

Detta innelyckta blev mig levererat något sent. Därför måste jag sluta't à part. Jungfru Gyllenstierna önskar mycket att komma i kunskap med Eder och frågade om I inte komma hit. Serviteur.

7/3 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad major
de cavalerie à Stola
A Skara
Cito

Huru ogärna jag förnam utav min käre brors brev igår att mina brev med förra posten inte framkomna äro kan jag inte nog-samt utsäga, emedan jag väl vet det Eder angeläget var såväl som mig på det jag icke måtte för oflitig hållen vara i den saken jag min käre bror så gärna tjänar. Jag vill likväl hoppas att de tillika med mina senaste äntligen framkomna äro som vanligt plägar vara med den ovissa Skaraposten att breven komma alla tillika. Två gånger på rad har jag skrivit Er till med de tidend-erna att major Drakenbergs tjänare har sänt mig ett brev från sin herre av Köping och haver låtit mig kungöra att penningar-na där tillreds stå, varpå jag honom ock tillskrivit har att han dem darsammastädes en viss köpman leverera skall och mig en kvittens av köpmannen tillskicka. Så kan jag genast få göra växel över så snart jag den försäkringen bekommer, men jag har ännu inga svar fått och skriver honom åter idag till igen med posten. Jag tror aldrig annat än att jag skall få samma penningarna

hit förrän brors tjänare kommer. Sedan skall det inte länge dröja förrän han härifrån skall avfärdigad bliva när jag får veta vad bror begär. Till att vänta till efter herredagen lär väl bli långt för Er, ty kanske att hans kungliga höghets kröning sker med det samma. Varför kunde det väl dröja längre än man menar. Vitt atlas kan jag inte finna här utan sådant tyg som jag redan har sänt bror prov av, och eljest ligger här ett annat prov uti om det Eder behagar eller om det icke synes Er för tunt till kapp och kvinnfolkskjortel. Ut i hastighet kom jag inte ihåg vad det kostar. Spetsar av guld och silver vankar här nogsam. Om I vilja ha skor och stövlar ville I sända mig mått över det bredaste på foten, men de äro här mycket dyra såväl som allt annat.

Om I komma hit till herredagen hoppas jag I låta mig veta. Eljest vore det gott när Er tjänare drager genom Köping hitåt att han förfrågar sig där hos postmästaren, om major Drakenbergs tjänare är där än eller ock åt vem han har levererat penningarna ifall jag dessförinnan inga tidender av honom finge. För Er contentements skull såge jag gärna att jag på min sida så laga kunde att intet dröjsmål till Edert förhävande ske kunde.

Av Uppsala den 7 mars 1654

Med senaste post sände jag Er ett brev inneslutet till votre maîtresse av jungfru Gyllenstierna. Adjö.

15/3 1654 Till min herre, min herre Claes Ekeblad
Till Stola

Rätt som jag fick Ert brev igår bekom jag ock ett tillikamed från Drakenbergs tjänare, vilken skriver att penningarna till 1 200 daler där tillreds stå i Köping. Därför talte jag ock strax

vid en köpman här som vill leverera mig dem här och han där dem anamma låta varom jag förhoppas med nästa post bliva försäkrad, efter jag idag har sänt en växel dit till den köpmannen dem där annamma skall. Varför väntar jag nu allenast på Er tjänares ankomst på det med flit min käre brors beställningar här kunna expedierade bliva. Tänk vad för en galen kuriositet nu är kommen bland folket att de begynna till att bryta opp ens brev. Äntro med vad näsa de ha funnit sig bedragna när de inte funno det de sökte däri. Det var skada att icke brevet med Johan Lilliecronas lack förseglat var så hade de fått något att lukta på. Jag menar I veta fulle historien om lacket. Det är nu här för hovrätten, och menar man att det honom till stort straff lär lända som väl rätt vore. Jag är glad att monsieur Väckers beständighet i sin gamla amour varar, ehuru väl hon sin obeständighet alltför mycket bevisat haver.

Per Lillies fru har fått en flicka etc.

C. 23/3 1654 A monsieur mon frère Claude Ekeblad
A Stola

Monsieur Ekeblad Debet
1654 20 Mars

23 lod gold- und silberspitzen	à 5 daler --	daler	115 ,,--
42½ lod gold- und silbergalon	à 4½ daler --	"	191 ,,8:
1 silberhutband 7 lod ----	à 6 daler --	"	42 ,,
15 ellen weiss taft -----	à 5 daler --	"	75 ,,
6 ellen weiss zeug -----	à 2 daler --	"	12 ,,
18 ellen weisse spitzen ----	à 1 daler --	"	18. ,,
4 dussin silber knöpf ----	à 6 mark --	"	6. ,,
5 lod weisse seide -----	à 5 mark --	"	6. ,,8.
2 paar weiss engliske handschen	à 3 daler --	"	6 ,,
86 ellen couleur band ----	à 14 rundstyck--	"	37. 20.

16 ellen silber band -----	à 7½ mark --	”	30 „
1 paar vergülte sporen -----	à 12 daler --	”	12.
38 ellen weiss tobin -----	à 7½ daler --	”	285 „
12 ellen fein couleur laken ---	à 16 daler ---	”	192
13 ¼ lod silber kanten -----	à 4 daler ---	”	55 „
14 dussin gold- und silber knöpf.	à 4 daler ---	”	56 „
daler 60,,28,, kontant geld - - - - -	- - - - -	”	60. 28.

I. 200-

Utgivit av de ovanbemälta 60 dalerna

		daler	
3 par skor ---	à 5 daler --	”	15
1 par stövlar --	à 23 daler	”	23.

Det som resterar brukar Johan till respenningar.

Till att spara papper skall jag skriva min käre bror till på detta samma papperet och bedja min käre bror inte ville förtänka mig, om allt inte så väl beställt är som det sig bör. Jag bekänner mig vara en elak köpman i det jag inte kan handla som det sig bör. Därtillmed skall Gud veta huru ont det gör mig att jag inte kan förskaffa min käre bror alla de persedlar som upptecknade voro.

Jag tvivlar inte att ju bror tror att jag så gärna tjänte min käre bror med det bror begär, att jag honom på min kredit något skaffa skulle. Men jag försäkrar min käre bror därpå att jag den ingenstans bekomma kan, ja, jag svär därpå att jag eller vem det är av hovfolket icke blir lovgivet till att äta 3 måltider med mindre han måste betala om han vill äta den fjärde. I sådan misstro äro de komna om hovbetjänte, emedan de väl veta att mesta delen av oss bli avdankade liksom officerarna i Tyskland efter freden. Denna åtskillnad är där allenast uti att de fingo satisfaktion och vi icke en penning och icke det ringaste som oss resterar. Varför ser jag mit jämmer på oss. Idag har Hennes Majestät begynt att kassera alla sina kammartjänare och har

redan låtit säga åt fruntimret att de skola retirera sig vart dem bäst behagar. 2 eller 3 av jungfrurna bli allenast kvar. Vi vänta vår dom med förlängtan. Vet jag mig för den skull ingen annan råd för utan att draga ner till Er andra att sätta mig inhyse hos någon. Jag skall inte göra stort buller allenast jag får något att uppehålla livet med. Men si, jag kommer så långt ifrån det jag begynte att säga. Det som jag inte har köpt är det jag mest mente min käre bror umbära kunde, vilket allt Johan kan bättre säga Er. Jag fick syster Mettas brev åt jungfru Agneta Gyllenstierna och hon sade mig idag, att om min brors tjänare kunde ännu bida 8 dagar ville hon visst skaffa de saker syster Metta av henne begär. Och mig tyckte att det skulle dröja för länge, helst emedan det skall först komma från Stockholm det hon vill översända. Varför kunde det väl hända att det icke kommer på 14 dagar.

Därför tyckte mig bäst vara att han drager sin kos. Jag skall ändå se till att det skall komma med något gott bud, ty Christoffer Lilliehöök reser innan kort tid hädan. Kan jag väl sända't med honom som han har lovat mig. Jag har försökt hos överstelöjtnant Börje Nilsson om inte han hade kunnat försträcka några penningar på min käre brors vägnar. Så tvivlar jag inte att han ju det väl gjort hade där han eljest några här haft hade. Han reser nu tillika med Johan sin kos. Bucklor till betsel är här inte till bekomma efter här ingen i staden är som gör dem, och inga finnas hos stallmästarna, varken den ena eller den andra, ty jag har låtit höra flitigt efter. Er Johan har temoignerat stor flitighet uti Edra saker och med stor affektion beställt alltihop, det vittnesbördet är jag honom skyldig. Jag skrev nu denna resan inte med posten efter han så snart hoppas till att vara hemma som posten kan komma. Därtillmed skriver jag allt det nya jag vet och inte allt törs förtro posten efter mina brev så bli besökta. Däruti kunna I få veta allt det här förefallit är som jag veta kan. I fråga mig om Sven Kafle. Han har varit

med hans kungliga höghet i Västerås och är mycket berömd bliven av hans kungliga höghet såväl för drottningen som för de andra av sviten. Man väntar hans kungliga höghet med det första hit. Så snart Kaflen kommer med skall jag låta veta Er därom.

Till att se det som jag inte har kunnat skaffa min käre bror sluter jag härin min käre brors memorialssedel och mig uti Eder goda affektion. Jag ber I ville göra mina ödmjuka rekommendationer hos jungfru Kafarna när I få se dem. Eder tjänare.

12/4 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad till Stola
A Skara

Pelup pelup pelup peluplupluplup klikup fujssssssssssses.
Eller kanske I förstå bättre detta andra språket såsom bättre vanda vid,

kuturrurterurtorutut tsiovissssssss.

Eljest är ock ett språk av små skarpsnårrande fåglar,
piiiiiiiip piiiiip piip piip itsurrrrrrr.

Men jag tänker det är bättre jag blir vid det mänskliga och svenskliga språket, efter man inte rätt väl kan uttyda sig på dessa fågelaktiga språken med mindre man vill öva kärlek. Härutav kunna I se huru vild jag redan vorden är, ty det är snart fjorton dagar sedan att jag inte talar vid någon annan än vid bönder och oskälige kreatur. I fjorton dagar har jag inte sovit under något tak utan allt i skogen och ödemarker. Guvernören Sparren är sällan själv med. Har jag alltså den lusten allena till att se dessa kärleksduellerna huru de avlöpa emellan fåglarna. Idag ha vi åter ärnat oss åstad en mil härifrån till att höra på klikup, och övermorgon när vi komma igen vill jag åt Uppsala igen. Men försäkra Er därpå, käre bror, att all denna lusten kommer inte

i comparaison med vår jakt i förliden höst på Järna, Främjan, Vindmeden och andra obekanta platser. Dess makan får jag aldrig se mer.

Idag bittida förrän solen gick opp sprang en stor hagelbössa lös ini kojan, och hade jag så när skjutit ihjäl Axel Sparres tjänare som stod hos mig. Och samma skott förhindrade att jag inte fick skjuta mer än ett skott sen på orrarna. Tänk på att de stackars narrarna inte akta det kamraterna ligga döda utan komma allt igen. Vi ha övervägt och här för gott funnit att komparera och likna orren vid en fransos som kommer så häftigt och hetsigt dragandes med sådant alarm och questcequedit parlegy. Sedan så väl utstofferad efter versen som lyder:

Han var kladder oppå frans, ter å allt var krokot och brokot
ringat och slingat i kors, med kransar och fransar i lyckor
knappat och pappat i längd och i bredd, med spetsar
och litsor
runt omkring och i ring, alamodig beflitrat och splitrat.

Jag tror inte att min käre bror tvivlar på att detta ju är av Stiernhielms invention. Sedan och för det andra ha vi resolverat till att göra tjädern den äran att likna honom vid en gammal uppriktig, redlig deutscher vom adel, vilken ringtalig med sitt krus om halsen och skägg under hakan behåller immer sin vanliga gravitet och blindhet. Järpen finna vi inte orimligt till att likna vid en veklig engländare, vilken med sitt granna mål är helt klädd på engelskt, allenast om han kunde dricka tobak så vore't en gjord engländare. Att detta så i sanning etc.

Jag skulle väl skriva mer men:

Jag är tröger å fot, halvsovande gäspande tunglynt
ovulen i min dräkt, oborstad och solkot i kläden

ty jag kommer ur skogen. Detta var ingen vers. Därför förrän jag lägger mina ögon ihop måste jag säga Er, att jag sände syst-

er Mettas saker av jungfru Gyllenstierna med en greve Magnus hovjunker som heter Sabel. Jag glömde med sista posten att låta Er veta't men jag tror aldrig annat än han ju har skaffat fram det redan. Var ock icke kan man låta fråga efter'et i greve Magnus hov. Jag har adresserat paketet till guvernören Anders Eriksson. Ifrån Uppsala skall jag härnäst skriva Er till. Farkär ville I så flitigt hälsa. Jag har intet nytt att avisera honom från Rekarne denna gången.

Sundby den 12 april 1654

Äntro nu någon komme till bryta opp detta brevet av okänt folk och finge se't. Vad skulle väl systrarna säga.

19/4 1654 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Min allrakäraste bror,

Nu har jag fått veta när Ert bröllop skall stå igenom bröllopsbrevet som mig tillskickat är. Jag hade velat önska att det såväl uti april månad stått hade som det uti maj står. Skulle jag visserligen ha kommit men nu är ingen apparans för mig. Jag vet visst att I redan ha sett efter var detta daterat är och om jag än skall vara kvar på Sundby. Nej, jag kom dädan igår sedan jag de 14 dagarna jag mig där oppehållit haver med största plaisir på fågellekar tillbragt haver, ehuru väl jag stort omak har haft att alltid ligga i skogen. Jag skrev Er fulle tu brev till från Sundby. Om I ha fått dem hoppas jag I låta mig veta. Jag ville icke gärna de skulle komma i främmande händer för dess lappri jag har skrivit däri. I undra fulle varför jag inte låter Er veta huru mycket vi ha fått på vårt skjuteri. Tro mig, om vi hade fått mycket jag hade inte hållit så länge oppe till att kungöra Er det. Men nu är det så litet att jag skäms för till att säga Er, att vi

ha inte fått mer än 4 orrar, en tjäderhöna, 4 stycken änder och en järpe den jag sköt såsom den första jag har skjutit i mina dagar, och två utav orrarna sköt jag ock. Axel Sparre och jag sköto 17 skott en morron på orrar i kojan att de icke en gång flögo bort, och icke mer än en fick hugg. Tänk om Kassmyran hade varit där. Jag skäms vid att bekänna att jag sköt 8 skott en morron, allena, både med hagel och lod, och icke fick mer än en orre. Ändå var det med Er lilla fyrhuggare jag fick av Er. Hade jag men inte skjutit med främmande bössor så tror jag visst jag hade fått mer.

Uppsala den 19 april 1654

Jag skrev min käre bror senast till att jag har skickat syster Mettas saker från Gyllenstierna med en greve Magnus hovjunk-er där man kan låta efterfråga. Er tjänare, min endaste bror, så länge jag lever och längre ändå om det vore möjligt.

26/4 1654 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Stola

Kan det vara möjligt att jag nu måste höra att min käre bror är opasslig när jag trodde att sig allting till glädje preparerade. Nej, jag vill hoppas att när väntetiden ute blir att då ock sjukdomen en ända taga skall. Tro visst, käre bror, att jag nogsamt därtill porterad är av mig själv till att komma till Ert bröllop utan att I så många böner på mig lägga må. Dock, det föll mig rättnu i sinnet, ja, jag skall komma. För en 1/4 timma sedan såg jag det omöjligt vara, men nu vill jag alla konsiderationer bakom dörren sätta och vill komma men med de förorden, att jag andra dagen därefter inte må bli uppehållen utan genast ge mig hit igen. Jag kan inte med mindre jag ju måtte vara där, nej, fast jag än aldrig så mycket skulle inkommodera mig. Jag

skall stäcka stigbyglarna det bästa jag kan. Men jag kommer ihåg att jag inte lär bli bröllopsklädd som det sig borde, ty huru skulle jag på post kunna föra något med mig. Därför, om I icke vilja se mig i en slätt och rätt klädning så törs jag inte komma. Men jag tänker jag har hört Er säga att kläderna göra inte karlen. Jag tröstar inte skriva mer av den glädjen jag redan inbillar mig till att snart få se min allrakäraste bror.

Av Uppsala den 26 april 1654

Christoffer Lilliehöök bad mig, sitter här hos mig, att hälsa Er samt de andra.

3/5 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skara

Jag skulle skriva Er en hel hop tyg till, men innan I finge läsa ut'et så kommer jag själv och förstör Er. Därtillmed så tror jag att I inte ge Er mycket tid till att läsa brev nu på denna dagen. Om fredag efter middan reser jag härifrån och skickar min dräng genom Stockholm åt Sörmland och skall möta mig i Arboga, dit jag har sällskap av en fransysk kaptän. Men ifall där fanen vore i vägen och jag inte komme så säg åt gästbudsfolket allihop att jag är deras tjänare såväl som Er. Om 2 timmar här-efter skall jag tala vid Johan Ugglä. Jag menar två timmar efter I få brevet, förty jag skriver detta
den 3 maj uti Uppsala 1654.

12/5 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Dagsnäs

Uti vad lust och hjärtans nöje jag Er lämnade igår i den silkesyddasängen kan jag någorlunda inbilla mig. Men med vad sorg och déplaisir jag Er så hastigt kvittera måtte är Er omöjligt till att imaginera Er. Endels kunde I väl, käraste bror, när vi skildes åt utav mina ögon märka huru ringa jag utföra kunde det jag Er gärna sagt och protesterat hade. Och mycket mer kunna I nu se av detta mitt brev huru det mig omöjligt är att utföra't, ty fanen ta mig är icke jag nu medan jag skriver i samma emotion som jag var då I sågo att jag för tårarnas skull icke kunde säga ett ord rent ut, jag som hade trott att ingenting i världen skulle ha kunnat numer röra mig så hårt att hjärtat därav blöda skulle. Men tro visst, allra käraste bror, att i världen I den endaste äro som kunna göra detta miraklet hos mig.

Jag hade trott att bättre kunna säga Er huru högt jag Er för-obligerad är på papperet, men jag ser väl att det mig även så omöjligt är här allena på Stola i min kammare som det var mig igår tillhoppa med Er uti Er kammare på Dagsnäs. Därför vill jag som då ge Er till att uttyda mina tankar genom ett suckande till Gud, att jag så lycklig vara måtte en gång i mina livsdagar att jag Er temoignera kunde huru högt jag älskar Er. Dessförinnan försäkra Er att jag skall förr dö än överge till att bära Er och Er käraste maka den respekt och ära som mig bör, och hälsa henne, ber jag Er, på det tjänstflitigaste tillika med sin kära morkär och systrarna. Far min ville ock gärna skriva men han befinner sig något trött av ridande såväl som drickande. Ber ock I ville hälsa alla med varandra.

Av Stola den 12 maj 1654

24/5 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
till Skogen
A Skara

Allrakäraste bror,

Jag tror visst att en hop komplimanger tjäna Er även så ringa uti Ert nya bohag som de Er obehagliga voro förrän I begynte att hålla hus. Därför vill jag strax låta Er veta att kröningen står i den andra veckan om torsdagen till det allra senaste. Ser jag därför ingen apparans till att I så snart kunna komma hit till dess. Varför vill jag göra min räkning att snart därefter komma och leva hos Er därnere. Alla människor låta förgylla och skammerera sig till kröningen så när som drottningens folk. De ha nappast brödet. Alla guldspetsar och galoner äro redan oppköpta i staden att icke en aln mer är till fångs och jag bekymrar mig inte heller stort därom, utan jag har nu lust att se de andra rivas därom som vi gjorde för 4 år sedan till vår drottningens kröning. Reformationer ske dagligen så många att det mig omöjligt är att skriva något visst om drottningens stat antingen hon behåller någon eller ingen. Men intet fruntimmer behåller hon, icke till en. Min endaste tröst är, sedan jag slipper om middagarna utur Riddarhuset, till att gå ut på en stor äng här är och spatsera till dess jag orkar icke stå. Tänk, käre bror, huru artigt. Jag hade skolat vänta min tjänare åt Västergötland. När jag kom tillbaka så låg han här med en halvt avhuggen arm som han har fått strax inte långt härifrån av några soldater som ha attackerat honom. Han begynner nu att bli bättre.

Här är en polsk gesant ankommen som menar att hans kung skall komma till kronan efter Hennes Majestäts abdikation, men han fick ett slätt svar av drottningen i det han icke fick halvtalt förrän drottningen sade, att han kom för sent och att hon hade redan offererat kronan åt en väl meriterad prince vilken inte så stort pretenderade ännu därpå. Men efter kungen i

Polen så häftigt stod därefter skulle han få desto mindre. Blev alltså hans ambassad med en hast ändad och detta allt med rätta datum ut supra. Här rändes nyligen till rings helt väl utstofferade och prepareras en hop opptåg till andra veckan. Här går allt mycket hastigt och sker var dag utskott av ridderskapet till drottningen, hans kungliga höghet såväl som de andra ständerna. Käre bror, hälsa flitigt Er allrakäraste, min kära syster Metta Kafle, med min tjänst och bed henne tacka mig för jag skriver henne inte till. Ty må hon icke vara glad att hon blir omolesterad av sådant lappri som mina slarvotta brev äro.

Allt det jag har till att säga henne denna gången är att hennes bror mår väl som är här, ty jag satt på samma bänk med honom idag, icke till bords utan på Riddarhuset, där intet vått vankade utan mycket torrt, jag vill säga torra ansikten. Jag inbillar mig om bror Sven Kafle visste att jag skreve syster Mettas man till så lät han hälsa honom och i synnerhet henne, men kanske han sitter nu på samma timme och skriver hustrun till själv. Jag må bekänna jag gör en lång fåfång omsväv om ingenting, men jag besluter och går att besöka några utav dem som sitta nu i högsta bekymmer om de skola sätta galonerna tvärt på eller längs på eller i kors. Jag är på allehanda maner Er tjänare.

Anders Cruus min hjärtans ro är här.

Av Uppsala ...

1/6 1654

A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skogen

Käre bror,

Vad är det åt att jag aviserar Er en hop nytt som här förefaller, ty innan 3 veckor hoppas jag till att muntligen förtälja Er alla de underliga handlingar här förefallna äro. Summan är det att drottningen vill visst bort i denna veckan och hans kungliga

höghet skall krönas med det samma om söndag tillkommande visst. Jag har fulle specificerat en hop nya tidender uti ett brev jag har skrivit farkår till, och efter tiden faller mig för kort till att repetera det samma ännu en gång och kanske skulle falla Er ledsamt att läsa uti Er nya beställning förhoppas jag alltså att han kommunicerar sådant med min käre bror. Så mycket är det att vi hovbetjänta drottningens befinna oss allra olycksammast vid denna förändringen, ty ingen lön få vi och intet avsked vilja de heller ge oss. Ingen tjänst förhjälpa de oss till utan där stå vi und kriecken vor 5 mark och skam till tacka. Vi gå här liksom de skallotta skatorna ibland påfåglar. Alla se över och förbi oss. Henrik Reuter är här och säger mycket med ringa mening. Vill ha bröllop i år 3 månader härefter som han säger men man måste inte hålla sig för mycket vid vad han säger. Beata Soop blir kvar hos herr Carl Soops fru här uppe. Om jag hade tid skulle jag skriva syster Metta till huru granna damerna voro idag när de voro på ringrännningen. Men god natt, jag går och lägger mig i Uppsala den 1 juni 1654.

7/6 1654

A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skogen

Rättnu skola vi på Slottet och svärja som fanen. Jag står på Riddarhuset och skriver detta i hast, ty nu sedan jag är avdankad har jag så mycket att göra att jag inte har tid att skriva något brev. Jag har skrivit farkår till och bett honom att han skall skicka Er en kopia av huru kröningen avlupen är och andra ceremonier. Käre bror, förlåt mig. Jag skall förbättra mig när jag får bättre tid. Allt mitt göra står uti att sitta dagen genom här på Riddarhuset och inte mycket uträtta. Min hälsning till syster Metta.
Den 7 juni av Uppsala

14/6 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Stola

Jag fick Ert brev, käre bror, med posten och är glad att jag ser Er på Stola. Give Gud att jag vore så när att jag kunde åtnjuta Ert goda sällskap. Men säg mig, jag ber Er, vad är det för arbete som I skriva om faller Er så svårt. Aldrig tror jag att syster Metta lägger Er starkare arbete på än I förmå utstå. Jag förhoppas snart komma till att få tala med Er och se på några av de många harar I tala om vid Skogen. Vad här nytt förefaller och förefallet är få I väl höra av farkärs brev på det jag icke må förgäves repetera det två gånger. Men Gud signe Er som låta Er mitt ringa sällskap så högt behaga att I önska mig till Er därnere i landet. Jag tror visst att I hälsa Er allra käraste samt syster Christina Kafles ögon med allt det andra hon har på sig. Jag dör Er och deras tjänare.

Uppsala den 14 juni 1654

20/6 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
till Skogen
A Skara

Jag menar, käre bror, att I nu snart skola ledas vid att inte höra annat från mig än om riksdagshandlingar. Men efter vi redan ha beslut därpå kan jag inte med mindre jag låter Er veta att det idag solenniter skedde att vi vårt avsked fingo på Rikssalen, på vilket ställe vi en sådan skön och hugnelig oration av Hans Majestät själv hörde till ständerna att många sig däröver förundra måste med vad iver Hans Majestät sig förpliktade att vara oss en nådig kung. Samma dag fick jag ock Ert brev från Härlingstorp och skickar ett över häri från Sven Kafle vilken

något opasslig är, dock inte som har något att betyda. Vår goda Johan Hård kom hit för några dagar sedan och reser nu strax ner igen. Jag hade gärna följt honom om min lägenhet så varit hade, men jag måste ännu hålla mig uppe något lite vid hovet för min resterande löns skull. I ha fulle hört utan tvivel, käre bror, huru vår svåger Erik Nilsson ut med detta kommenderade folket skall. Gud ge till lycka. Jag menar det har inte stort på sig efter det allena är ansett på Bremens stad.

Käre bror, hälsa syster Metta med min ödmjuka tjänst, och om hon något är tjänt därmed så tackar jag henne för hon skrev mig till. Dock i synnerhet är jag henne obligerad för det hon bjuder mig äntligen komma hem till en gubbe som hon kallar sin egen och sig. Gud vet huru gärna jag åstundar det själv. Jag förhoppas likväl det skall snart ske men jag hoppas mycket annat som kanske inte angår och dricker tobak var afton och befinner att:

Leva av hopp och dricka tobak
synes mig vara en lika sak.

Det ena som rök, det andra som väder,
en liten tid man sig av bägge gläder.

Väl är därför den som inte har behov att förhoppas något mer än han är försäkrad på att få. Men sanningen att säga så sträcka sig mina esperancer inte så högt att jag ju förmenar att nå det jag åstundar. Jag förlitar på min käre brors goda vanliga affektion först och främst och låter så lyckan regera i själva Uppsala där jag är

den 20 juni 1654.

28/6 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skogen

Av Stockholm den 28 juni 1654

Högtärade käre bror,

Utur mitt fängelse måste jag låta Er veta att jag här i Stockholm nu redan sex dagar varit här och icke kommit en gång ur kammaren, ty jag har lämnat min tjänare med mina kläder i Uppsala att han skulle komma till sjöss och han är ännu inte kommen. Bror Sven Kafle var orsaken till att jag lämnade honom kvar i det han bad mig hem med sig till Lidingsnäs där vi 2 nätter tillsammans voro med stor plaisir. Om dagen åto vi bär och om nätterna metade vi kräftor. Den 23 huius kommo vi hit och samma natten kom vår allernådigaste konung hit från Rosersberg, riksamiralens gård, där han en natt legat hade. Hovet är nu tämligen stort här av allehanda kavaljerer och i synnerhet officerare.

Henrik Reuter är här och spar inte sockerkandit och rhenska vinet. Han har eljest mycket att beställa. Om han uträttar allt det han säger vet jag inte. Till sitt bröllop vill han laga sig nu. Jag ville fulle skriva mer men jag är så sömnig och gissa på vad klockan är. Jo, rättnu slår hon 12 och vi skola gå till måltid om middagen. Jag stod rättnu upp och är jag nu så vand att sova sedan jag kom till Stockholm och gör inte annat att jag vet inte huru.

Om jag icke redan sutte och sove så skulle jag skriva syster Metta till, men även nu drömmer jag att syster Metta sitter här och gör mig en ny protestation att hon vill vara min vän så länge hon lever. Om nu syster Metta vill göra en sanning av denna drömmen så estimerar jag mig den lyckosammaste i världen och skall så snart jag vaknar göra henne en sådan viss försäkring igen, att jag förr skall ge över att leva än till att vara med största iver min högtärade kära systers samt min käre

brors ödmjukaste och tjänstvilligaste tjänare
Jean Ekeblad
sovande.

Här hade fulle bäst tjänt att sluta brevet, men efter på sådana brev är lika var det ändas därför måste jag säga Er att jag igår fick bud från vår haltande jungfru, vilken lät säga mig genom en skräddare att testamentsbrevet är nu redan färdigt. Jag skrev henne ock till igår en hop komplimanger både för Er och mig. Hageby ärver jag gärna men inte den slingergången jag vill för intet ha. Men jag tror inte att hon har testamenterat oss den. Gott vergebets mir.

12/7 1654 Till min herre Claes Ekeblad
Till Skog

Högtärade käre bror,
Efter alla människor ge sig till sjöss att segla så vill jag ock i denna veckan göra som de andra, dock inte till att dräpa folk som vår soldatesk i sinnet har utan till att dräpa en hop harar. Med dem är ock inte så stor fara. Jag hade ärnat sätta för rimmets skull men det görs inte behov, utan jag vill säga att jag har ärnat mig åt Gotland med Axel Sparre allenast för sällskaps skull. Han lovar mig att jag ingen dag skall hetsa ringare än ett dussin harar och i 14 dagar ha vi ärnat att bli där. Bror kan nu slå över huru många harar det kan bli. Jag har inte tid eljest skulle jag räkna över'et själv, ty jag måste gå upp att akta på kungen och hans måltid. Hasenberger diverterar oss esomoftast vid kungens taffel där han nu fritt språk har såväl som de stora herrarna. Jag menar att vara här igen först i augusti då jag inte länge lär dröja förrän jag ger mig till att besöka Er därnere. Det blir ändå tid nog, ty när jag kommer en gång lära I ha rätt

så ont av att bli av med mig som många ha haft att bli av med välborne Jöns Olofsson.

Jag har köpt den postillan uti hastighet som min käre bror och syster begära och hade ärnat sända henne med Johan Stake, men han sade hon föll honom för svår. Inte vet jag om Guds ord är tyngre än annan skrift. Bror Sven Kafle har immer rått mig till att jag i staden för postilla skulle överskicka min käre bror ett schäferi eller eljest någon historiebok, det jag inte har kunna bringa över mitt hjärta. Men utan skämt skall jag med det första överskaffa henne eller ock lämna henne hos Sven Kafle om jag drager bort. I morgon skola alla de mönstras som ut skola. Igår kom Erik Drakenberg först hit men jag hoppas deras resa skall inte bliva lång, ty de bremska ha ingen secours av kejsaren att förvänta. Allenast om Königsmarck kan få igen den skansen som de nyligen intagit ha så menar jag att de väl lära ge köp. Uti överste Forbes ställe som blev ihjälskjuten är överste Würtz kommen och redan ditrest. Han blir ock kommandant i Stade. Major Drakenberg beklagar högt syster Margareta. Säger sig ha lämnat henne mycket sorgsen och sjuk. Gud hjälpe henne.

Jag har inga tidender mer i förråd denna gången ehuruval jag gärna ännu en stund har lust att ge Er något lappri att läsa. Dock, jag tror väl att I ha nog annat att göra med hushållet att I inte behöva något tidsfördriv, såsom till att överslå huru mycket hö som faller i Kohagen och huru stor plats som Asphagen behöver till att bli helt rund på alla sidor. Nej, jag säger ännu att ingen större lust till är än rätta lantlevernet. Där har man minst bekymmer, där har man ingens måltid att akta på utan sin egen, av ingens nåder att leva utan av Guds som allas herre är. I Cats Emblemer står så

egen watt

hoe soet is dat.

Jag säger syster Metta Kafle att jag är hennes ödmjukaste

tjänare ehuru väl onyttig. Så kan hon likväl inte förhindra mig att jag ju städse förblir hennes såväl som Er trognaste tjänare i alla mina dagar.

Av Stockholm den 12 juli jag vet aldrig huru många dagar före min resa åt Gotland 1654

19/7 1654 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Skog

Käre bror,

Förlåt mig att jag säger emot Er och inte tror att det Er största ro är som I skriva när I få brev från mig. Jag vet väl att Er häftighet kommer Er till att säga ett ting som Ert hjärta väl annorledes vet. Ehuru det är skall jag ändå aldrig överge till att skriva Er till så länge jag någon lägenhet få kan därtill, i den goda förtröstningen att de inte illa komna äro, på det jag understundom må få den contentementen till att höra att I må väl med allt det Er kärt är. Ett ting måtte jag gärna önska, att mina brev en annan gång inte måtte komma så alla på en hop till Er som I skriva, för jag vet I ha mått ledas över att läsa så mycket narri på en gång. Min resa till Gotland är förändrad uti en resa åt Holstein till att där avhämta med greve Erik som skickas dit en drottning i Sverige som skall bli't, nämligen furstens dotter av Holstein. Gud ge till lycka. Från farkär kan bror få mer nytt, ty jag tycker det är lättare att sända en kopia på 2 mil än på 40.

Av Stockholm den 19 juli 1654

26/7 1654 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
 A Skog

Den 26 juli 1654

Käre bror,

Om jag redan vore min kos så skreve jag Er denna gången inte till från Stockholm som I nu kunna se jag gör, efter vår resa är uppskjuten till 14 dagar härefter. Är det att I få se detta brev till så varda däruti mycket hälsade av vår svåger Drakenberg vilken drog sin kos i förliden fredags. Han var mycket bekymrad över det han inte fick veta huru det stod till med syster Margareta före hans avresa. Bad ock bror inte ville förtänka honom att han icke fick tid att skriva och bedja Er, det han gärna hade gjort, I ville med någon lägenhet draga till att trösta vår syster Margareta. För några dagar sedan kom Per Chrismansson Lillie hit och sade mig att fru Marina på Bjursnäs och syster Ingeborg Kåse ha varit på Kleva hos hans far och där låtit underskriva testamentsbrevet och sade, att det var kraftigt nog ställt. Johan Hård har ock varit där och illa sjuk, stackare.

Bollmästaren mäster Sippel bad mig så gärna att jag skulle bedja Er om I hade någon lägenhet till att tala eller skicka bud till Christer Oxehufvud, I ville då bedja honom betänka sig och en gång betala honom som så länge dröjer.

Claes Johanson Ugglå låter hälsa Er. Därutav kunna I fullt märka att han är hemkommen. Och däremot låter jag igen hälsa med Edert förlov syster Metta så högt och starkt som man kan hälsa på papper efter hälsad måtte vara. Adjö.

4/8 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skog

Jag skrev Er till, käre bror, i förrgår med posten och nu med monsieur Taube och hans Oxe, ty jag fruktar jag får inte skriva Er till förrän jag reser ut åt Holstein. Var gång jag nämner Holstein så resa sig håren ända på mig när jag tänker huru der liebe segengott lär regera. Jag har redan begynt att vänja mig vid det jag i så lång tid inte gjort har som är att slå in mer än där in går. Igår var jag med några vänner på en öl- eller tobakskrog och töjde på skinnet, men jag fruktar att jag inte lär stå ut med den alten aufrichtigen deutschen da es heisst sauf oder lauf. Hälsa syster Metta.

Den 4 augusti 1654

16/8 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skog

Käre bror,

Nu må I vara glad att I till en liten tid få ro för mina brev, ty det gäller nu äntligen till vägs. Men så snart jag kommer igen lär åter min importunitet begynna igen och det så länge mitt fåfängliga liv varar som Salomo säger. Skeppen hade redan varit sin kos igår om icke vinden hade förhindrat. Men idag eller i morgon gå de visst och vi efter så snart de äro komna till Dalarna. Jag måste före allt låta min käre bror veta att för två dagar sedan kom en bonde hit och gav mig ett brev, vilket när jag bröt opp det såg jag'et vara från jungfru Ingeborg Kåse, varuti efter de sedvanliga kvinnfolkskomplimangerna på det första bladet stod på det andra att hon var på Bjursnäs och att fru Marina var illa sjuk och att hon inte kunde komma dädan så länge.

Därefter står uti texten att testamentsbrevet är färdigt. Vilka trösteliga ord, Kristi vänner. Vem skulle icke hugna sig vid sådana tidender. Jag ville att alla käringar i Sverige ville skriva mig sådana brev till. Men betänk vad omak vi skulle få till att låta begrava dem alla. Vidare allvarsamligen begär hon en viss försäkringsskrift av oss bägge underskriven att vi visst skola låta begrava henne. Och så vill hon byta med oss och ge oss testamentsbrevet igen och det bytet göra vi gärna, ehuru väl det inte kanske denna gången efter vi inte äro tillhoppa. Därför skrev jag henne till och försäkrade henne att det vi henne tillsagt hade skulle oryggligen hållas, och så snart jag komme hem igen skulle vi då ställa ett sådant brev tillhoppa som hon begär.

Eller ock där det bror så behagade och han någon lägenhet hade till att översända henne i min frånvaro en sådan skrift, så ville jag sedan skriva under henne när jag kommer hem vilket sker i höst will's Gott. Sist och till ett beslut vankar hälsningar såväl hit som dit. Och nu måste jag ock sluta mitt vilket vore mycket stackot, om jag icke hade repeterat jungfru Ingeborgs brevs innehåll. Och nu inte mer utan far väl tillhoppa syster Metta och I allihop till dess vi komma igen. Komma vi inte igen så lära I på det sättet fara väl evinnerligen det Gud give, det sista men icke det första ty jag åstundar att komma igen och tala eller skriva Eder till var onsdag som jag nu gör den 16 augusti 1654 i Stockholm.

23/8 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skog

Käre bror,
Ännu en gång förrän vi komma bort måste I få höra att vi är ännu inte borta. Gud ge Er må väl gå. Inga tidender har jag hört i lång tid från Eder och efter apparans ej heller får jag förr-

än jag kommer igen höra några, men jag vet fulle att jag är själv orsaken därtill som nu så länge har ljugit för Eder och sagt vi skola resa idag, vi skola resa i morgon. Annars tror jag fulle att min käre bror hade väl skrivit mig en gång till. Så vida är det likväl nu kommet att skeppen äro i Dalarna. Och vår marskalk Soopen drog idag förut dit och lära vi alltså inte bli länge efter. Detta nya må I för den skull ha denna gången till valete från Stockholm, att i andra veckan satte Vår Herre så många röda fläckar i ansiktet på jungfru Louise von der Noth (syster Metta känner henne fulle, hon som var hos drottningen i hovet, holländsk, Kurckens styvdotter), och utan tvivel har den kammar-tjänaren limmat dem så fast därvid att hon 3 dagar därefter dog därav och inte kunde tåla dem. Fläckarna voro något flera än de hon var van att sätta där, men det slemmaste var att de voro över hela livet såväl som i ansiktet. All denna omsväven är så mycket att säga att hon dog i kopporna och det hade varit nog av. Det andra är allenast till att låta se min vältalenhet uti pennan.

Jag kommer till mitt förra tal och säger att många voro som sade att det var bättre hon dog, ty hon hade ändå varit skämd i alla sina dagar sedan hon är vorden hållen för så skön som hon var. Om det nu är bättre till att vara död än till att vara ful, så har hon ännu en syster igen som förtjänar bättre till att dö än någon människa i världen. Och så mycket om detta. Sedan så måste jag låta Er veta att jag har profiterat tu ting för mig sedan jag kom hit, en häst av Bengt Horn och en bössa av Axel Sparre, båda mycket unga och av god art. Hästens släkt har den äran att draga kungen esomoftast som bror har sett, nämligen hans gula med svarta man. Bössans far residerar i Kassmyran och så heter hon PG på pipan. Hon har så många räfflor som hästen har fötter. Hästen har ännu aldrig varit riden, och bössan sköt jag mödomsskottet ur idag. Smäller bra på min-sann. Bössan drager med åt Holstein och hästen blir kvar på

Ekholmsund till jag kommer igen. Rättnu fick jag brev från Drakenberg, skrivet i Wismar och säger att de bremeriska och våra ivra sig häftigt dagligen emot varandra. Fältmarskalken Wrangel har nyligen slagit 180 musketerare för dem och inga kvarter givit. Deras rytteri är fortgånet strax i begynnelsen. Han skriver att Königsmarck låter värva 4 kompanier ryttare och förväntar de våras ankomst med förlängtan.

Bror Sven Kafle låter utan tvivel hälsa Er och syster Metta. Jag menar att han blir kapten under artilleriet här i Stockholm på Holmen och Claes Uggla också. Vad av mig blir ger tiden. Dessförinnan tröstar jag mig med en pipa tobak till dess min goda lycka kommer. Att Totten skall så åt Frankrike lär vara orsak att jag kommer strax åt Västergötland när jag kommer igen, och då lära vi skjuta. Käre bror, hälsa syster Metta och Edra grannar därefter med min tjänst. För några dagar sedan drog Henrik Reuter sin kos sedan han har legat här så länge och hållit hus med en vacker änka hos vilken han logerade. Jag menar han lär inte länge vänta förrän han har bröllop. Sina drängar lät han alla kläda i läder som tyska ryttare. Farväl, käre bror. När jag kommer åt Holstein ska jag dricka Er skål och överstelöjtnant Johan Hårds i ett stort glas. Därtill måste jag nu spara mig och förbliver dessförinnan Er undertjänstlige och ödmjuka bror och tjänare

Jean Ekeblad

oansett I väl kunna se av stilen vem som har krafats detta.

Stockholm den augusti 1654

Mörner vinner hästar och penningar fullt av Totten och av andra. Axel Posse den enögda och Johan Sparre och Mattias Kagg äro kammarherrar blivna hos kungen.

21/II 1654 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
A Skog

Käre bror,

Äro I hemkomna så är det mig kärt. Jag menar visst i andra veckan att hugga efter med Axel Sparre och Gustaf Soop. Sedan är Douglas opptåg skett och var mycket vackert. Carl Sparre vann bästa priset, fältmarskalken Wrangel och Henrik Horn de andra båda. De voro inte så goda som de förra men Douglas fick en skön guldkedja av drottningen med sitt konterfej uti. Häromaftonen blev en liten adelsman heter Bukå, känna I honom som var hos salig fältherren, ihjälstucken på gatan av de stenskrapare. Monsieur la Châtaigneraie kom rättnu hit till mig och förhindrar att skriva mer. Adjö.

Den 21 september 1654 Stockholm

I söndags drog bror Sven Kafle hädan åt Jönköping, beklagade högt att han inte fick tala vid Er. Han hade så mycket att beställa att han hade så när inte haft tid att draga bort. Men jag inte så jag söker alltid något göra.

Idag har jag spelt i Bollhus med lantgreven och tappat 2 dukater, men Carl Sparre tog det omaket att tappa 2 andra sedan mot mig.

29/II 1654 A monsieur, monsieur Claude Ekeblad
A Skogen

Var icke det I sade att jag inte slipper så snart från Stockholm. Men jag tänker det var öde att jag inte skulle komma hädan förrän jag måtte slåss örffilar. I sanning det är en god tid sedan jag brukade det ämbetet. Men igår aftons blev jag tvungen därtill av en skrivare som mötte mig i trappan i det jag skulle gå

i min kammare. Det gick helt lustigt, dock fanen ta den som värst for. Vad jag än vidare göra kan står till gudarna. Badstugan är beställd. Jag tvivlar nu inte mer på att vi ju få krig i vår efter det begynnes nu på mig. Men utan skämt, ryssen är galen och det är väl. Han grunkar att vilja ha igen Riga sedan han nu har fått igen Smolensk och jag reser hädan innan några dagar, tror jag, med Axel Sparre. Gumman på Bjurnäs lever än men illa sjuk. Och jag går i komedien. Farväl.

Av Stockholm den 29 november 1654

C. 10/1 1655 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
Till Skog

Sex tusen eller så många komplimanger som halvören vore för sömmen fann jag för mig här på Stola i ett brev av monsieur Berner som är hos Soopen i Örebro. Han skriver inte annat nytt utan att han vill slå ihjäl Alefelt så snart han kommer med kungen till Örebro, och sedan vill han komma hit till mig. Till den 17 hujus förväntas kungen till Örebro och kontinuerar att han skall vilja till begravningsbergs falkning. Brev att herredagen skall stå den 25 februari har farkär fått såsom ock ett från greve Gustaf Lewenhaupt, vilket förmäler (aber dieses in geheim) att 300 man utav vart regemente skola vara färdiga i tillkommande månad samt överste Nern och överste Staken med farkärs major till att gå dit de bli befallda. Gud ske lov jag vet det blir någon fanen av.

Item, idag kom Christoffer med det tillnamnet Torstensson med frun till Frösslunda. Fru Ebba har sänt hit att begära ljus till låns på det hon desto bättre må se och känna igen dem och inte ta syster Christina Uggla för min svärmor, fru Ingeborg menar jag. Nota bene, igår fångades en räv i Vår skog med

garnen i de hålen I ha låtit göra och den har Kvist drivit därin och Johan Nilsson slagit i hjäl etc. Smeden i Tolsjö har fått en klinga och horn att göra hirschfångare av till många pund. Farkär ber I ville med fog förskaffa honom av de vita ankorna. I det samma sade han sägandes: tacka honom flitigt för sändningen, och visste inte att det var syster Metta som var mest orsaken och därför mest tacken borde. Men jag kommer ihåg att I göra båda ett och att man inte kan tacka den ena utan den andra. Sela. Jag tänker jag har fulle orsak ock att tacka båda för en och en för båda för det omak jag Er gjort har nu i denna djupa snön. Men det är nu så gement att tacka. Jag ville kunna tjäna Er eljest och inte tala så mycket därom. Probatum. Elias har haft 2 hjortar inne i skogen men äro redan ute som I kunna tänka von die gesterige jagd.

Nu tror jag visst att jag har opptecknat allt det jag vet för Er, och med mindre att jag säger Er allt vad jag har hört och sett sedan jag skildes vid Er så vet jag nu inte mer. Si, jag hade så när glömt att säga Er att jag mötte Tore Olofsson strax vid hans säteri och höll ett långt burspråk med honom frågandes honom om allt nytt. Han sade sedan han så mycket innerligen bjöd till att ha mig hem med sig att hans nådige herre har skrivit honom till, att han skall innan några dagar resa opp och att varken kungen eller greven komma hit ner. Crede si vis. Ja, jag har ännu något att säga Er, men papperet fattas, om min resa. Men jag vill bida till dess jag får bättre tid och göra ett landkort över henne och skicka Er. Så mycket är det att jag har känt vädret på alla 4 sidorna idag och rätt som man asar för rävar.

Om pojken för väl ärendet fram så skall han få Er tyg till hätta. Och jag vill rättnu sätta på mig min och gå att ligga så krokot som jag har färdats idag. I kunna fulle märka att här på Stola står allting till på gamla sättet, ty om där vore någon förändring så hade jag längesedan sagt Er't. Jag har fulle det laget att

jag inte gärna tiger det som synes vara nytt som I väl kunna se i det övriga samt i det nedriga. Om nedriga står väl där vet jag inte, utan det vet jag fulle att jag är Er ödmjuke tjänare så länge jag lever.

14/3 1655 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad

Förliden fredag fick jag befallning genom monsieur Mörner och Jakob Johan Taube av kungen att jag skulle låta Er veta, att I med första ske kunde skulle komma hit om I eljest ha någon lust att komma fort i världen har han sagt. Därför är fulle rådligast att I genast ge Er på vägen hit. Jag menar kungen vill ha Er till Jakob Johan Taubes överstelöjtnant. Han får 6 kompanier och 2 skola värvas därtill. Jag skrev fulle till syster Margareta Ekeblad och sände Er en sedel däri men jag vet inte om I ha fått'et. Detta i hast och Er tjänare såväl som min högtärade syster Mettas.

Stockholm den 14 mars 1655

22/8 1655 A monsieur, monsieur Claes Ekeblad
lieutenant-colonel d'un régiment de cavalerie
dans l'armée de Sa Majesté de Suède

Käre bror,
Ehuruväl jag inte vet var I äro eller huru det står till med Er så önskar jag mig likväl av allt mitt hjärta hos Er, icke för den skull att jag ju mår övermåttan väl, ja, bättre än jag vill här jag är, men den stora håg jag har till att en gång smaka krigsväsendet är orsaken att jag gärna såge mig där. I kunde väl säga att om jag hade haft lust därtill så hade jag genast i Stockholm

väl kunnat få lägenhet därtill. Det är visst, men tro mig att jag är bliven fixerad i det jag trodde strax att det mig blev lovat skulle hållas, att jag skulle bli den förste som skulle skickas härifrån till kungen. Men ambassadören har funnit mer apropå sedan att skicka sin frände dit. Jag unnar honom gärna den lyckan likväl ty jag må bekänna han (Peder Bonde) är en rätt god oppriktig dräng, men att det mig blev föredraget förtryter mig någorlunda. Dock, jag vill se till att jag utan någon kommission kan komma till armén, men jag fruktar innan jag kommer dit så ha I inte mer till att göra. Om I kontinueras som I ha begynt så blir inte mycket över av det vi skola ha.

Vi ha här fröjdat oss över Er härtill havda progress med fröjdelidar och banketter, men de engelska här i staden voro inte väl tillfreds med vår stora eld, jag menar gemene man vilken är störst och starkast här i London, ty de fruktade att elden skulle komma lös i husen, och ropade gemene man och sade att den svenske ambassadören var kommen till att sticka eld på London. Men sedan de sågo det gick väl av voro de glada tillika med oss över vår succé. Hans excellens ambassadören trakterade först alla de främmande gesanterna här med de förnämsta här av landet. Sedan blev oppslagen en stor port med Sveriges och kungens vapen på, och där sprang två pipor med vin ut för pöbeln, och en hop med tjärtunnor där framför som gjorde en gruvlig eld. Huru snart vi kunna komma härifrån kan jag inte veta. Jag såge't gärna ju för ju bättre. Jag har inga tidender haft ifrån farkär sedan jag drog från Stockholm och vet aldrig huru står till med honom. Jag vill hoppas väl.

Är bror Johan Uggla på den orten I äro så hälsa honom och säg'en att jag önskar honom att han hade ett par av de bästa hästar jag har ridit sedan jag kom hit, ty I skola veta att vi ha varit med protektören på jakt och ridit hans hästar som voro flinka. Jag bekänner jag önskade dom fulle hellre Er men de säga att önskingarna gälla inte i år. Gud ge den tiden komme

att de gällde. Det skulle inte vara ont efter gut pferd, gut koller und 100 dukaten im beutel då. Jag sänder Er här inuti en patron av ett nytt maner på hästsko som jag hittade på häromdagen, som en kan uti hast slå under en häst utan hammare och söm mycket artig. Det som går tvärt över bak på hästskon är en skruv som kan skruvas till med spännaren, och framför tån är en led på till att göra honom vid och trång som man vill. Hade jag lägenhet så skulle jag skicka Er själva hästskon, men för denna gången har jag allenast medel till att säga Er på detta papperet att jag är Er ödmjuke bror och tjänare
Jean Ekeblad.

Den 22 augusti i London 1655

31/10-1/11 1655 A monsieur Claes Ekeblad lieutenant-colonel du régiment de colonel Sinclair dans l'armée suédoise royale

London sist i oktober eller först i november 1655
Den kavaljeren som har lovat mig till att föra fram detta är en officerare som tillförne har tjänt under de svenske i tyska kriget och vill åter nu ger... dit igen till att där söka sin lycka. Han heter monsieur Andrion och har kommenderat de engelska tropparna som ha varit till de reformerades försvar i Piemonte ... kanske I, käre bror, ha större ... till att veta mitt leverne än ... fransosens vilken av anseendet synes ... vara en vacker karl. Mig anbelangandes då så må jag säga som de gamle ha skrivit: Om I må väl (får jag lov att skriva på latin) si vales bene est ego valeo. Men jag fruktar I må inte så väl som jag, ty I ha mer ockasjoner till att m... än jag som har allenast en fara att ... nämligen till att bli kväst i sängen, o... stundligen och på all rum faran unde... ehuruväl inte på samma sätt. Jag ... låta Er veta, bror,

att sedan som ambassadören hade måst resolvera sig att bli här över vintern så hade jag fulle tänkt ... min väg nu i höst på Göteborg t... därigenom se på vad sätt jag kunde ... med första åt armén, efter min ... har alltid varit dit härifrån ... Men så har ambassadören övertalt mig till att bli här till våren, efterty jag ändå inte kunde dessförinnan komma från Sverige såframt jag droge dit, emedan det något sent på året är.

Det lära utan tvivel många förundra sig däröver att jag mig nu så länge på denna orten oppehåller och försummar min tid. Jag kan inte annat svara dem än att var och en vet bäst själv varest skon trycker honom. Gud ge allenast att Er må gå väl, käre bror, i det landet som vi förnimma folket vara så bedrägliga. Jag har en gång haft brev från farkär här. Då hade Anna Ekeblad varit hos honom och fått en liten dotter på Stola och gubben mådde då väl. Jag skrev i sistens till vår jungfru och gav henne hopp att jag ville komma hem i vinter. Jag fruktar om inte en av oss snart ställer sig in hos henne så gör hon oss arvlösa. Johan Hård skriver mig stundom till från Halmstad. Jag är Er ödmjukaste bror och tjänare.

Få I se lille Hornen, monsieur Axel Posse, monsieur Wulffen, monsieur Wrangel, Ugglorna, Kaflar och andra fåglar så hälsa dem ber jag Er och fråga dem, om de inte få spänna av pampen så länge de skriva en gång A monsieur, monsieur Jean Ekeblad à Londres. Jag har skrivit dem alla till och Er ofta. Vi ha mycket ogärna här förnummit lantgrevens död men äro glada över dess revansch som skedd är. Hälsa Er överste med min tjänst och säg honom att hans landsmän laga sig till krig med spanjoren och ha gjort fred med fransosen. De frukta allenast att de inte få dricka så mycket sekt som de göra. Adjö. Nils Nilsson Kagg är hitkommen från Holland mar ick hebbe'n nickt gesien. Veta I att unge Mauritz Posse är gift i en stad i Frankrike vid italienska gränsen heter ... och har ... historien säg... hustrun ... så h...

Kommentarer och ordförklaringar

Johan Ekeblads brev till brodern Claes förvaras i De la Gardieska samlingen i Lunds universitetsbibliotek. De är 108 till antalet och ingår i tre inbundna volymer. Av dessa innehåller signum 6b 104 brev, 5a 3 brev och 5b 1 brev. Dokumenten är i allmänhet väl bevarade men har en del mindre skador. I denna edition markeras bortfallna ord eller bokstäver med ... i den löpande texten.

Breven presenteras här i en form anpassad för nutida läsare. Det innebär, att stavning och i viss utsträckning böjning och ordbildning har moderniserats för att underlätta läsningen. Härigenom framträder innebörden och stilen lättare för ett modernt öga. Däremot har självfallet inga lexikaliska utbyten gjorts. De många ord, orddelar och längre uttryck som citeras från främmande språk – främst franska och tyska men även latin och holländska – har också uppdaterats försiktigt. Interpunktionen och bruket av versaler har varsamt jämkats för läsbarhetens skull. Viktiga skäl till moderniseringen är vidare, att breven finns autentiskt utgivna i min edition från 1965 och att en cd-skiva med dess text bifogas denna utgåva.

Den dominerande handstilen i breven är den tyska. Vissa ord, orddelar och längre uttryck med fransk eller latinsk bakgrund skrivs med latinsk stil. Den växlingen återges i den autentiska editionen men har utjämnats här.

Exempel på modernisering

dijrt	dyrt
k. Fk.	käre farkär
laquay	lakej
leijenhouffud	Leijonhufvud
mÿket	mycket

omöielige	omöjligt
Richs iagemästarn	riksjägmästarn
secreterar	sekreterare
skiutery	skjuteri
theröffuer	däröver
thett	det
wahrur	varor
wijszan	visan
wthaff	utav

Det är angeläget för mig att särskilt tacka tre personer för värdefullt bistånd under arbetet med editionen, nämligen datakonsulten Christian Sjögreen, bildexperten Gil Dahlström och fil. dr Bo Svensén vid Svenska Akademiens sekretariat.

BREVEN TILL CLAES

3 Juli 1639

Detta brev skrevs den månad då författaren fyllde tio år.
cito cito cito citissime: 'snabbt, snabbt, snabbt, mycket snabbt'.
salutom plurimam dico tibi: 'hjärtlig hälsning sänder jag dig'.

Latinets korrekta form är *salutem*.

Torsten: Troligen någon anställd på gården.

Anna: Johans syster Anna Ekeblad.

Skogen: Egendomen Skogen, Sparlösa socken, familjens gård.

den juli: Dagens datum utelämnat.

Margareta: Johans syster Margareta Ekeblad.

bror Gunnar: En person som inte tillhörde Johans syskonkrets.

8/6 1646

Detta brev skrevs innan författaren hade fyllt sjuutton år.

cornet: Kavalleriofficer av lägsta graden.

mon cher frère: 'min käre bror'.

pour présent: 'tillhanda'.

4 Hård: Nils Hård af Torestorp.

grisa: 'lata sig'.

vara uppsluten: 'ha öppnats'.

tutelle: 'beskydd'.

de: 'av'.

25/7 1649

Med detta brev, som skrevs den månad författaren fyllde tjugo år, börjar den sammanhängande brevsvit som avbröts genom broderns död sju år senare.

fältmarskalken: Greve Lennart Torstenson, syssling till Johan.

sin gård: Ulvsunda i nuvarande Bromma församling.

5 *efterlåta*: 'underlåta'.

5/10 1649

avier: 'underrättelser'.

contrecommande: 'kontraorder'.

Bollhuset: Byggnad i Slottsbacken, där det gamla tennisspelet spelades.

Hertig Adolf: Hertig Adolf Johan den äldre, Karl Gustafs broder.

bröllopskosten: Johans syster Anna gifte sig den 8 oktober med överstelöjtnant Bengt Christoffersson Lilliehöök af Gälaled och Kolbäck.

däkor: 'flickor'.

citation: 'stämning'.

Lagerfelt: Sekreteraren Israel Israelsson Lagerfelt.

6 *à part*: 'separat'.

akta på: 'passa upp'.

Totten: Claes Tott, sedermera riksråd.

i [mitt bärbärke]: 'till'; Johan bodde hos Christoffer målare vid Maria Magdalena kyrka på Södermalm.

bredjämte: 'bredvid'.

gör mig heller intet: 'gör mig heller inget gott'.

förser mig till: 'förtrostar på'.

uti någon måtta: 'på något sätt'.

Rosenskölden: Troligen presidenten i justitiekollegium i Göteborg Peder Eriksson Rosensköld.

terippa: Johan inskjuter ibland ett obetonat *e* i fall som *beror* för *bror* och *belev* för *blev*. Här kan rytmiska skäl föreligga.

slippa: Troligen 'slinger'.

Ingeborg: En person i tjänst på Stola.
demeurant votre serviteur: 'förblivande Er tjänare'.

6/10 1649

fraternellement: 'broderligen'.

Seton: Kaptenlöjtnant Seton vid Johans fars regemente.

7 *portement*: 'hälsa'.

Posse: Riksrådet Knut Göransson Posse.

Sparre: Carl Larsson Sparre.

fredsbeslut: 'fredsfördrag'; westfaliska fredens urkunder hade undertecknats i oktober 1648.

bollmästaren: Föreståndare för Bollhuset var Georg Sippel.

förobligerad: 'förbunden'.

balett: 'ett av dans och musik beledsagat, rimmat sångspel'.

8 23/10 1649

présentement: 'för närvarande'.

beställa: 'ombesörja'.

med någon ockasion: 'vid något tillfälle'.

änkedrottningen: Maria Eleonora, Kristinas moder; residerade på Nyköpings slott.

Tälje: Södertälje.

kanslerns fru: Anna Åkesdotter Bååt, Axel Oxenstiernas hustru, begravd den 21 oktober.

denna fransyska ambassadören: Frankrikes ambassadör i Polen, Nicolas de Flécelles, comte de Brégy.

fort: 'iväg'.

9 *partikulariteter*: 'detaljer'.

13/11 1649

contentera: 'glädja'.

polack: 'polsk häst'

denna resan: 'denna gång'.

10 *Saumur*: Ort vid Loire, där Johan bodde under sin Frankrikevistelse.

Banér: Svante Banér, sedermera riksråd.

en belt god dräng: 'en mycket god yngling'.

19/11 1649

cette lettre soit donnée à: 'detta brev skall ges till'.*étant présentement à*: 'som för närvarande är på'.*oansett*: 'fastän'.*omak*: 'besvär'; syftar på uppgiften att föra brevet med sig.*förefalla*: 'hända'.*Tiesenhausen*: Kammarherre Dettlof von Tiesenhausen.*pojke*: 'tjänstpojke'.*Bååt*: Nils Bååt, sedermera general.*Dalarna*: Dalarö.*skjuta min skål på orrarna*: 'ha mig i åtanke vid skott på orrarna'.

Jämför seden att beledsaga skåldrickande med skottlossning.

Västölet: Troligen säteriet Västölet i Bjärby socken, som innehades av Johans far.*messieurs*: 'herrar'.

11 28/11 1649

Uggla: Claes Claesson Uggla.*nästa bus bos*: 'i huset intill'.*karosser*: 'stora och tunga, fyrhjuliga täckvagnar'.*skinkmärr*: 'mager och dålig häst'.*romresa*: 'långfärd'.

12 12/12 1649

duc de Longueville: Henri II, hertig av Longueville, omtalad för kritiska uttalanden.*prince de plaisir*: 'nöjesfurste'.*sig utur ... absentera*: 'lämna'.*lydande*: 'med hänsyn till'.*diskurs*: 'samtal'.*de vita med de grå herrarna*: Uttrycket avser harar; skogsharen har ljus vinterdräkt och mörk sommardräkt.*bag*: 'stängsel med snaror eller giller'.*Löpareholmen*: Nu landfast holme i Ullersundet norr om Stola.*bekvämlig*: 'tjänlig'.*bindar*: Bildligt för unga kvinnor.*Bonde*: Tord den yngre Bonde, gift med Johans kusin Märta Ekeblad; de fick en son den 10 oktober.

äga: 'vara gift med'.

Nieroth: Landshövding Anton Johan Nieroth.

bedja: 'bjuda'.

Segersjö: Egendom i Närke som innehades av Lennart Torstenson.

Lennartsnäs: Egendom i Uppsala län som innehades av Lennart Torstenson.

- 13 *kröningen*: Kristina kröntes den 20 oktober 1650 i Stockholm.
förfara: 'ta reda på'.
Skytte: Riksrådet Bengt Skytte af Duderhof.
sin salig moders lik: Friherrinnan Märia Näf begravdes den 13 januari 1650.
Uggla: Claes Claesson Uggla.
Carl Paulis Erik: En person i tjänst hos Carl Pauli, gift med Johans kusin Ebba Ulfsparré af Broxvik.
den sista baletten: »Freds-Aft« i Stiernhielms försvenskning av Descartes franska text (»La Naissance de la Paix«).
lappstövlar: 'lappskor, skor av den typ samer använder'.
Simonsson: Krigskommissarien Simon Simonsson Rosenberg.

6/2 1650

- 14 *importunitet*: 'oförskämndhet'.
poster: 'postturer'.
förlov: 'tillåtelse'.
affligera: 'smärta'.
väl mycket: 'synnerligen mycket'.

15 17/4 1650

Brevets datum är bortrivet. Emellertid är brevet säkerligen tillkommet samtidigt med brevet till fadern den 17 april.

mon très aimé frère: 'min högt älskade bror'.

synnerligen: 'sällsamt'.

om hon ... fri bliva: Avser drottningen.

brandenburgske ambassadören: Troligen Ewald von Kleist.

Uggla: Kornetten Johan Uggla.

dess helgdagar: Påskdagen inföll den 14.

fortgång: 'fullbordad'.

Wijnbladbet: Sekreteraren Johan Mattsson Wijnbladh.

greven: Fältmarskalken Lennart Torstenson.

fältherren: 'riksmarsken'. Ämbetet innehades av greve Jakob De la Gardie.

[*min käre brors*] *brev*: 'immissionsbrev'; med ett sådant brev in-sattes någon i besittning av något, särskilt en fastighet.

Leijonbufvud: Kammarjunkaren Abraham Leijonhufvud.

kverell: 'gräl'.

konsiderabel: 'beaktansvärd'.

16 *charge*: 'tjänst'.

angå: 'gå för sig'.

komma efter: 'träffa'.

besynnerligen: 'särskilt'.

hälsa min redlige salutem Ugglan: Troligen 'framför min redliga hälsning till Uggla'.

1/5 1650

var [jag icke]: 'om'.

där [i några dagar var]: 'som där'.

till Wijnbladbet: Uttrycket är en bestämning till *brevet*.

Johan Gunnarsson: En person i tjänst på Stola.

stå på: 'hänga på'.

17 *fyrkanten*: En festsal i slottet.

kvittera: 'lämna'.

16/5 1650

icke hava stor lust med skjuteri haft: 'har haft stor lust med skjuteri'.

18 *gå till*: 'gå an'.

rikskanslern: Greve Axel Oxenstierna af Södermöre.

avfärdiga: 'expediera'.

hertig Karl: Tronföljaren Karl Gustaf.

mig ... komportera: 'komma överens'.

åtskilliga: 'olika'.

vilken: 'vilken sak'.

efter alla apparanser: 'av allt att döma'.

där [kröningen]: 'om'.

molestera: 'besvära'.

19 *därhos*: 'därtill'.

ockasion: 'tillfälle'.

bete: 'visa'.
utan faute: 'förvisso'.

27/5 1650

skaffa fort: 'befordra'.

drottningen i Frankrike: Anna (av Österrike), regent under sonen Ludvigs (sedermera Ludvig XIV) omyndighet.

20 *etendera mig på*: 'utbreda mig om'.

Skute: Kapten Peter Gudmundsson Skute, senare adlad Skutenberg.

trovillig: 'trogen och villig'.

votre très humble serviteur: 'Er mycket ödmjuka tjänare'.

28/5 1650

assurera: 'försäkra'.

Svartsjö: Slottet Svartsjö, Stockholms län.

triumfarken: 'triumfbågen'.

bojort: 'ett slags mindre fartyg'.

Wittenberg: Generalen och rikstygmästaren Arvid Wirtenberg, sedermera greve Wittenberg.

i staden för: 'i stället för'.

lutter: 'idel'.

funka: 'prunka'.

21 *en denna dagen*: 'Troligen 'endera dagen'.

icke ... en fyrk: 'inte ett öre'.

huvudbrott: 'huvudbry'.

perpétuellement: 'evigt'.

13/11 1650

Brevet är odaterat men säkerligen samtidigt med brevet till fadern den 13 november.

Ålekvarn: Fastighet i Stockholms län.

greve Gustaf: Riksrådet Gustaf Adolf Lewenhaupt.

upptåg: 'procession, kavalkad'.

22 *klippare*: 'ett slags småvuxen, kraftig ridhäst'.

kartell: 'utmaningsbrev'. Här avses »Morernas upptåg vid Kristinas kröning«.

Stiernskölden: Landshövding Claes Stiernsköld.

Kruse: Överste Erik Sigvardsson Kruse af Elghammar, 1653 friherre Kruse af Kajbala.

Wachtmästaren: Generalen och riksstallmästaren Hans Wachtmeister.

Wachtmästarens kartell: »Virtutes repertae« eller »De igenfunna dygders upptåg«, författat av Stiernhielm.

berredag: 'större riksmöte'.

besluten: 'avslutad'.

lantgreven: Fredrik av Hessen-Eschwege, gift med Karl Gustafs syster Eleonora Katarina.

färket: 'fyrekanten'; så kallades en festsal i slottet.

brölloppen: Lennart Torstenson gjorde bröllop för tre tjänsteflickor.

Lennartsson: Greve Gustaf Adolf Torstenson, son till Lennart Torstenson.

Stenbocken: General Gustaf Otto Stenbock.

rände ock efter de huvuden: Man tävlade i ett slags ringränning med en figur föreställande ett huvud som mål.

Greve Magnus: Magnus Gabriel De la Gardie.

Wachtmästarens dotter: Troligen Hans Wachtmeisters äldsta dotter, Eva Juliana.

Banér: Ryttmästare Nils Banér.

23 *hans kungliga höghet*: Karl Gustaf.

springa: 'hoppa'.

blev lejonet insläppt: 'blev lejonet insläppt i sin bur'.

blev ... en häst insläppt: 'blev en häst insläppt på arenan'.

uroxen: Avser den tidigare nämnda buffeln.

all: 'slut'.

Reuter: Löjtnant Henrik Reuter af Skälboö.

komma bort: 'komma iväg'.

*Uggl*a: Major Hildebrand Claesson Uggl.

baletten: »Parnassus triumphans« av Stiernhielm.

24 18/12 1650

där jag ... dock: 'fastän jag'.

regsla: 'berättelse'.

befinnas: 'inställa sig'.

tillböra: 'höra efter'.

Horn: Överste Henrik Henriksson Horn af Kanckas, gift andra gången med Kerstin Bååt.

Königsmarck: General Hans Christoffer von Königsmarck.

Bock: Löjtnant Lennart Bock af Näs.

fixera: 'lura'.

borvärd: 'person som inhyser skökor'.

als man wollte sagen: 'som man ville säga'.

partikuljärsaker: 'privatsaker'.

25 15/1 1651

Brevet saknar datum men flera skäl talar för att det är skrivet den 15 januari.

lovar Eder god med: 'går i god för'.

Rambor: En oidentifierad person.

rompan: Troligen 'avkroken, krokarna'.

inte slå slemt bi: 'inte står er efter, äter och dricker gott'.

fruktar jag att icke: 'befarar jag att'.

7 alnar valmar i stjärten bade: 'hade 7 alnar vadmal i stjärten'; uttrycket anspelar på släp och innebär att det var fråga om en kvinna.

patientia: 'tålmod'.

Johansson Uf: Möjligen Claes Johansson Uggla. I så fall en ordlek.

26 5/2 1651

rekommendera: 'anbefalla'.

så skulle skriva: 'så skulle jag skriva'.

vale: 'farväl'.

23/4 1651

ängsen: 'bedrövad'.

greve Lennarts död: Lennart Torstenson dog den 7 april i Stockholm.

Tivägen: 'vägen över Tiveden'.

de unga grevarna: Lennart Torstensons söner Gustaf Adolf och Anders.

27 *avfall*: 'förlust'.

labet: 'ett kortspel'.

Rosenstiernan: Kammarjunkaren Mårten Rosenstierna.

förlåta: 'förlita'.

handskrift: 'revers'.

Marschalck: Möjligen Jurgen Marschalck, sedermera regeringsråd i Bremen.

Eden: Stallmästare Joakim Eden. Rosenstierna utmanade Eden till duell men dödades själv.

Lindormen: Löjtnant Lars Hansson Lindorm.

greve Magnus grevinna: Prinsessan Maria Eufrosyne, dotter till pfalzgreven Johan Casimir.

Treileben: Löjtnant Hans Albrekt von Treileben.

Leijonbufvud: Kammarjunkaren Abraham eller överstelöjtnanten Erik Leijonhufvud.

- 28 *sin brors gård*: Troligen greve Karl Mauritz Lewenhaupts Hagbyholm öster om Västerås.

kvitt: 'fredlig'.

spörja upp: 'upptäcka'.

falka: 'speja på', eventuellt med dragning åt 'köpslå om'.

Sveneby: Socken i Skaraborgs län.

fulle: 'väl'.

Käglan: Höjdsträckning i nordöstra Närke.

kopp: 'huvud'.

orsaken: Skrivaren Gestrinius hade utskrivit falska donations- och adelsbrev.

Grimstorp: Troligen beläget i Skaraborgs län.

- 29 30/4 1651

Brevets datum är bortrivet, men dateringen är säker.

Märta tillerismaskus: Märta Kafle, dotter till Ekeblads syster Margareta; tillägget är ett slags barnkammarord.

tygbus: 'arsenal'; avser förvaringsplats för vapen och ammunition.

huius: 'dennes'.

fluss: 'en sjukdom som antogs vara orsakad av vätskestockning'.

Corfitz Ulfeldt: Dansk rikshovmästare, beskylld för att ha velat förgifta Fredrik III.

förgiva: 'förgifta'.

Hannibal Sebested: Dansk ståthållare i Norge.

Cromwell: Sedermera lordprotektorn Oliver Cromwell, död 1658.

kardinalen: Jules Mazarin.

- 30 *Bielke*: Kapten Sten Bielke, sedermera riksskattmästare.
drottningen dårsammastüdes: Anna (av Österrike).
Uggla: Carl Uggla, sedermera ryttmästare.
Ribbingen: Troligen Lennart Ribbing, sedermera överste.
Angers: Tours, Saumur och Angers ligger längs Loire.

28/5 1651

alltjämt: 'oavbrutet'.

- 31 *Erik Andersson*: Erik Oxe.
sin unga fru: Carin Gyllengrip.
Henrik Oxe: Kapten Henrik Oxe, son till Erik Oxe.
major Standof: Troligen en släkting till Ekeblads värdinna i Stockholm.
oberstleutnant Roos: Möjligen Knut Roos af Hjelmäter.
Götala: Gård vid Skara.
överstelöjtnant Sinclair: David Sinclair, köpte säteriet Finnekumla i Älvsborgs län.
spelstaten: 'spelandet på Bollhuset'.
Mörner: Överstelöjtnant Hans Georg Mörner.
Baggarna: Medlemmar av ätterna Bagge.
Soop: Friherre Gustaf Soop av Limingo.
Sunnersberg: Socken öster om Stola.
där [han får veta]: 'om'.
Per Gustafsson: Högt skattad bössmed i Kassmyra, Örebro län.
flink: 'utmärkt'.
Gott beware ü: 'Gud bevare Er'.
u lieden dienaar: 'Er tjänare'.

6-7-8-9/6 1651

Ekeblad var osäker om dagens datum och lämnade fyra alternativ.

den fransyska ambassadören: Pierre Hector Chanut.
traktat: 'förhandling'.

- 32 *allt till*: 'upp till'.

18/6 1651

Marschalck: Troligen Baltasar Marschalck, sedermera hovmarskalk.

en annan Marschalck: Möjligen Jurgen Marschalck, syssling till föregående.

komma sig för: 'förkovras'.

33 16/7 1651

morkärs avsked ifrån världen: Modern dog den 1 juli.

temoignera: 'betyga'.

greve Carl: Carl Mauritz Lewenhaupt.

Cruus: Överste Lars Jespersson Cruus af Gudhem. Han var gift med Agneta Horn af Björneborg, känd för sin självbiografi.

34 6/8 1651

min salig mors begravning: Modern begravdes den 29 augusti.

den portugisiska gesanten: Ambassadör José Pinto Pereira.

given för god: 'sagd vara god'.

Lillie: Christer Lillie af Greger Mattssons ätt, sedermera överstelöjtnant.

35 *de lybska traktaterna*: 'förhandlingarna i Lübeck'.

kommis: 'anvisning (på varor)'.

vosre très fidèle et obéissant serviteur: 'Eder mycket trogne och lydige tjänare'.

13/8 1651

hava ont för: 'ha svårt för'.

fru Anna Gyllenborn: Änka efter ståthållaren Knut Claesson Uggla.

Beata Uggla: Anna Gyllenhorns dotter, Ekeblads kusin.

36 *ryska sändebud*: Deras ledare var troligen Gerasim Golovnin.

poster: 'kurirer, budbärare'.

storfursten av Moskva: Ryske tsaren Alexej.

5/1 1652

je ne sais où: 'jag vet inte vart'; brevet sändes med privat bud.

Oxe: Harald Oxe, sedermera landshövding.

tillförne: 'dessförinnan'.

mig ... erhålla kunde: 'kunde hålla mig uppe, kunde klara mig'.

touchera: 'få ut'.

- 37 *anseende*: 'utseende'.
anseendes: 'med hänsyn till'.
denna min bön: 'det jag ber om'.
inkommoderlig: 'oläglig'.
bugga av: 'ge sig av'.
Bryne: Fastighet i Skaraborgs län som innehades av Harald Oxes far Erik.
bröllopet: Troligen Harald Oxes syster Marias bröllop med major Nils Rosenquist af Åkershult.
bågar: Troligen avses gillerbågar med automatisk utlösning, ett slags självskott.
ställt på skiltvakt: Anden användes som lockbete.
bögt flatterar: 'angenämt berör'.
excepté: 'utom'.
diskretion: 'avgörande'.
- 38 28/1 1652
 1: Ibland numrerade avsändaren breven som en extra säkerhetsåtgärd med tanke på att brev stundom öppnades eller förkom.
nedanefter: 'nerifrån'.
quasi: 'liksom'.
récit: 'redogörelse'.
fusil: 'gevär'.
rosa av marknaden: 'rosa marknaden'.
general Douglas: friherre Robert Douglas, sedermera fältmarskalk, gift med Hedvig Mörner, syster till Hans Georg Mörner.
- 39 *grant*: 'noga, noggrant'.
kurtisaner: 'hovmän'.
inventera: 'uppfinna'.
slättast: 'enklast'.
Kvist: Jakthund på Stola.
bryggat i Ert kar: 'skjutit i Er skottkoja'; i skottkojan satt man och lurade på villebrådet.
bi: 'bort'.
ingång: 'inledning (egentligen till predikan)'.
Roos: Troligen kornetten Nils Roos af Hjelmsäter.

Ulfsparre: Troligen Ebba Ulfsparre af Broxvik, Ekeblads kusin, gift med Carl Pauli.

Krabbe: Assessorn Johan Krabbe af Svaneby.

40 12/2 1652

Herz: Jakthund på Stola.

leporem: Form av latinets *lepus* 'hare'.

lupa: 'överlista'.

Reutern: Troligen Henrik Reuter af Skälboö.

Kruse: Sigvard Kruse af Elghammar, sedermera ryttmästare.

Rosenbanarnas syster: Catharina Rosenhane.

dispyt med Seton: Vid denna dispyt miste kaptenlöjtnant Seton näsan.

tillsägelse: 'löfte'.

pro tempore: 'för närvarande'.

bastu: 'risbastu'.

Crailen: Hans Jacob Crail, sedermera ryttmästare.

Stuart: Major David Stuart.

kvastarna utav obränd aska: Det rörde sig om rejäla kappar.

giva på: 'ge stryk'.

po: Uttrycket *giva po* betyder 'hojta', men *po* kan också syfta på ugglans läte.

Ugglan: Major Sven Uggla.

fordra: 'utmåna'.

skinnpenningar: 'gottgörelse för den lidna skadan'.

Rosenstierna: Märten den yngre Rosenstierna.

greve Gustaf: Gustaf Adolf Lewenhaupt.

41 9/3 1652

rum: 'rundlig, lång'.

Per Jacobssons stämning (possen): *Possen* 'sprattet, skälmstycket' syftar på den dispyt som nämndes i förra brevet. Också kapten Per Jacobsson tycks ha blivit skadad och tänkte dra saken inför domstol.

Bååt: Riksrådet Seved Bååt.

kutzer: 'kusk'.

Törnsköld: Sekreteraren Jakob Törnsköld, sedermera landshövding.

Kruse: Sigvard Kruse af Elghammar gifte sig med Catharina Rosenhane dagen efter sin mors begravning.

Lillie: Per Lillie af Greger Mattssons ätt, sedermera överstelöjtnant.

fru: Maria Rosenstierna. Formuleringen är ironisk. Jämför brevet 25/5 1653.

håller sig rätt friskt: 'lever rätt överdådigt'.

passar inte på: 'bryr sig inte om'.

obschon was aufgebt: 'om än något går åt'.

inklination: 'tycke'.

complaisant: 'tillmötesgående'.

Cruusen: Anders Cruus af Edeby, sedermera major.

42 *item*: 'vidare'.

Kafle: Kammarherre Hans Kafle.

1/4 1652

gebirn: 'hjärna'.

förbetsad: 'het'.

veta: 'ge'.

Hansson: Bengt Hansson Reenfelt.

utan fel: 'med säkerhet'.

putsa: 'överlista'.

jungfruns syster i Gum på Kinnekulle: Märta Rosenhane.

Kavaljer: En av hundarna.

43 7/4 1652

satis de his: 'nog om detta'.

gäll: 'pastorat'.

Ulfsparren: Göran Ulfsparre af Broxvik, sedermera landshövding.

om ... rört: 'berört'.

rita: Troligen 'teckna' eller 'måla'.

i fullan dus: 'av alla krafter'.

Gud befallandes: 'Eder härmed Gud befallande'.

44 5/5 1652

Brevet saknar årsangivelse men är med säkerhet skrivet 1652.

sig ... övergiver: 'misströstar'.

eftertrakta: 'ta i betraktande'.

underskedliga: 'olika'.

woselbst etc.: 'där vännerna bara ser till sin egen fördel eller andra fantasier. Förtjänsten döms endast efter lycksaligheten, och dygden har ingen glans utom i bakdantarens prydnad. Vältaligheten har inget bättre skick, än när den utbreder sig om lättfärdigheten och de dåliga sederna. Förståndets skärpa lyser inte bättre, än när den talar illa om någon. Att vara skicklig består i att bedra fullt ut. Förnuftet är obekant, religionen ännu mer. Man ser bara lutt myteri och avfall. Gud hör enbart ren gudlöshet. Att vara en god man innebär att inte vara ärlig. Vem ville då inte godta Opitz verser, som lyder så:

Den som då vill står högt på lyckans spetsar.
 Jag håller den högt som kan sitta härnere,
 där inget hovskick är ett yttre sken
 som bara fyller ögonen, och kan vara sig själv,
 blir helt förskonad från avundens gift och vrede,
 vet inte om synden som bor i städerna
 och håller till i avkrokarna; ordnar då sitt liv
 då himlen själv kan vittna om hans oskuld,
 förtror Gud allena sitt väsen och sin förmåga,
 ser allting under sig, går sin död till mötes
 och fruktar inte sin stund. Den har ett svårt slut
 som endast är bekant och inte känner sig själv.'

45

artig: 'nöjsam'.

historia: Denna återgår på ett spritt litterärt motiv, som Ekeblad hade gjort anteckningar om.

importunerad: 'besvärad'.

tillsäga: 'lova'.

immer: 'hela tiden'.

und lässt den lieben Gott walten: 'och låter den gode guden råda'; ett av många fasta uttryck hos Ekeblad.

stratagem: 'krigslist'.

judicera: 'avgöra'.

rofferska: 'kopplerska'.

alikante: 'vin från Alicante'; vindistriktet ligger i Spanien.

46

illa vid: 'förskräckt'.

gerade: 'precis'.

ro: 'glädjekälla'.

- 47 12/5 1652
riksjägmästarn: Gabriel Gabrielsson Oxenstierna af Korsholm och Wasa, sedermera riksmarskalk.
ackommoderandes varder: 'skall förse med förnödenheter'.
das fressen und saufen: 'ätandet och drickandet'.
enfaldig: 'enkel'.
sig ... insinuerade: 'gjorde sin uppvaktning'.
ockasion: 'tillfälle'.
Soop: Gustaf Soop af Limingo.
- 48 *Smidt*: En oidentifierad person, av Ekeblad karakteriserad som hiskligt lång.
Beaulieu: Antoine de Beaulieu.
dansmästare: 'danslärare'.
deponerad: 'upptagen till student'. Ceremonin innefattade ett slag på axeln med en stav.
silverknekt: 'hovbetjänt som har tillsyn vid silverkammaren'.
Rosenbane: Vice presidenten i Svea hovrätt Gustaf Rosenhane.
Tuvesson: Löjtnant Tuve Hökeflycht.
tvivla på: 'frukta'.
arvlös: 'utan arvingar'.
Schering: Riksrådet Schering Rosenhane.
greve Gustaf: Gustaf Adolf Lewenhaupt.
- 49 26/5 1652
 Dateringen Kristi himmelfärds afton 1652 innebär 26/5 1652. Brevet saknar adress; det var förmodligen inneslutet i något annat brev.
besynnerligt: 'visst'.
när intet bö vankar: 'när inget hö finns till hands (på avträdet)'.
till läkedomms inveckling: 'till att slå in läkemedel i'.
den skotska doktorn: Livmedikus Jakob Robertsson.
sin unga bustru: Robertsson, född 1566, gifte sig andra gången med Anna Seitserf, född 1635.
förveten: 'nyfiken'.
Steinberg: Hovstallmästaren Antonius von Steinberg.
den polska vicekanslern: Hieronim Radziejowski.
greve Jakob: Överste Jakob Casimir De la Gardie, sedermera riksråd.

Horn: Gustaf Evertsson Horn af Kanckas, sedermera riksråd.

Ulfeldt: Ebbe Ulfeldt, sedermera riksråd.

Spens: Friherre Jakob Spens.

den masurrunna i ögonen: 'den rynkiga i ansiktet'. Han kallas »den stekta i ansiktet« i brevet 3/11 1652.

Eckbolmen: Fastighet i Uppsala län, tillhörig Magnus Gabriel De la Gardie.

50 *bullor*: 'skålar'.

bennes små: Döttrarna Märta och Brita Kafle.

även: 'just'.

2/6 1652

pluttra: 'klottra'.

medbringa: 'medföra'.

Johan Uggla: Ekeblad betecknade Uggla i ett brev till fadern som generalprestaven på alla begravingar i Västergötland.
tövät att hugna: 'tövät för att hugna'.

51 *stackot*: 'kort'.

8/6 1652

Naum: Socken i Skaraborgs län.

till ... tings: Jämför uttryck som *till lands*, *till havs*, *till skogs* osv.

Per Knutsson: Petrus Canutius Bäfverfeldt, president i justitiekollegium i Göteborg.

hans furstliga nåd: Hertig Adolf Johan, generalguvernör över fyra landskap med Göteborg som residensstad.

Stegeborg: Slott i Östergötland, innehades av pfalzgreven Johan Casimir.

Gripsholm: Innehades av änkedrottning Maria Eleonora.

Åke Axelsson: Åke Axelsson Natt och Dag, tidigare riksmarskalk.

52 *hasta på*: 'påskynda'.

hedersdag: 'bröllop'.

lod: 'gevärskula'.

oberster Würtz: Överste Paul Würtz.

Wrangel: Adolf Herman Wrangel.

Stensel: Även nämnd i brevet 5/10 1653.

4/8 1652

Brevet saknar årsangivelse, men dateringen är säker.

Hjällö: Fastighet i Skaraborgs län.53 *sätta pipen till*: 'sätta livet till'.*Ebba Hansdotter*: Ebba Hansdotter Bielkenstierna, kammarjungfru hos drottning Kristina, förlovad med Åke Axelsson Natt och Dag.*göra jättar ihop*: Ett vanvördigt uttryck vars bakgrund kan vara von Tiesenhausens storväxthet.*Wrangel*: Troligen Gustaf Wrangel af Adinal, som sköt von Tiesenhausen i en duell.*föra slakt*: Troligen 'fiska (gädda) med slantspö'. Vid slantfiske glider betet med oregelbundna rörelser genom vattnet.*nedan*: 'månfas mellan fullmåne och nymåne'.*krasslare*: 'skojare'.*Gott bewahre Ju*: 'Gud bevara Er'.*à la campagne*: 'på landet'.*à la cour*: 'vid hovet'.

18/8 1652

possen: Det är fråga om en ordlek med två inslag, nämligen substantivet *putset* 'sprattet' och namnet *Posse* i den vanliga formen *Possen*.*bröllopet till Säby*: Säby i Skaraborgs län innehades av Nils den yngre Posse, varav ordleken. Hans dotter Benedikta skulle gifta sig.*Gott sei uns gnädig*: 'Gud vare oss nådig'.54 *Jölingeås*: Plats i Stolas grannsocken.*traktamenter*: 'undfägnad'.*In wabrheit* etc.: 'Sanningen att säga är jag berusad, för i morse drack vi kallskål hos kapten Wolffelt. Därför får min bror förlåta mig.' Kallskål var en svalkande dryck av öl, vin m.m.*kapitein Wolffelt*: Någon av Henrik, Adam Otto eller Magnus Wolffelt.

25/8 1652

av den o daterat: 'utan datum'.*noveller*: 'nyheter'.

- 55 *Norwegen*: 'Norge'.
ansett: 'avsett'.
deffendera: 'försvara'.
allstings: 'alldedes'.
Sundet: Härmed avses Öresund.
Salvius: Riksrådet Johan Adler Salvius.
käringen hans: Margareta Pedersdotter Skuthe.
Horn: Claes Horn af Åminne.
Wachtmästaren: Hans Wachtmeister af Björkö.
fältherren: Greve Jakob De la Gardie.
Thomingius: Livmedikus Johan Nicolaus Thomingius.
den spanska gesanten: Antonio Pimentel de Prado.
länge: 'för längesedan'.
anbringande: 'ärende'.
sin kung: Filip IV.
Leopold: Leopold Vilhelm, spansk ståthållare i Nederländerna.
Palbitzki: Mattias Palbitzki, kammarherre hos drottning Kristina, sänd till hovet i Madrid.
- 56 *sin salig mor*: Beata Oxenstierna af Eka och Lindö.
Ålandsresan: Ovan har en Ölandsresa diskuterats.
weniger oder mebr etc.: 'mer eller mindre kan inte göra stor skillnad'.
Erik Henriksson: Överstelöjtnant Erik Henriksson Reuter.
Oxar: Medlemmar av ätten Oxe.
troligen: 'troget'.
lyckta: 'avsluta'.
en polsk envoyé: de Canasilles.
- 57 6/10 1652
Stiernhielm uti sina vers: Dikten »Hercules«.
lystra: 'vandra'.
materia till att dansa: Nämligen på sitt stundande bröllop med Erik Nilsson Drakenberg.
Hården: Johan Hård af Segerstad.
Ascheberg: Rutger Johan von Ascheberg.
Kurland: En provins i nuvarande Lettland.
Törnsköld: Jakob Törnsköld, morbror till Aschebergs blivande hustru Anna Christina Strömfelt.

- refugium*: 'tillflykt'.
bergskripa: 'bergskreva'.
- 58 *Stiernskölden*: Claes Stiernsköld, gift med Elisabet Kyle.
Soop: Carl Soop af Limingo. Soop gifte sig i februari med Beata Åkesdotter Natt och Dag.
Salvi änka: Margareta Pedersdotter Skuthe, 92 år gammal.
Per målare: Avser troligen den Per målare som 1635 prydde Forsheda kyrka i Jönköpings län.
dulce bellum inexpertus rupertus: 'den i ljuvt krig oerfarne Rupertus (Robert)'. Syftningen är oklar, men uttrycket alluderar på Erasmus av Rotterdams *Dulce bellum inexpertis* 'kriget är ljuvt för dem som inte har erfarenhet av det'.
Kvistesläkten: Hunden Kvists släkt.
kurländaren: Kurlandsstövaren, nedan kallad Kurland.
skjuthäst: 'häst inövad att begagnas vid andjakt om våren'.
skanskorg: 'korg utan bottnar som användes vid anläggande av jordförskansningar'. Uttrycket är här bildligt.
Kaggen: Lars Kagge.
Erik Nilsson: Major Erik Nilsson Drakenberg.
- 59 *juteskor*: 'träskor'.
Kassmyra: 'bössa från Kassmyra'. Det var i Kassmyra som bössmeden Per Gustafsson verkade.
Järna: Höglänt område väster om Stola.
- 3/11 1652
han [var rest]: Åsyftar brodern.
skälmsk: 'bedräglig'.
Tunarp: Fastighet i Skaraborgs län, innehades av Johan Ugglas far.
sig ... med melankoliska tankar ingiver: 'hänger sig åt melankoliska tankar'.
- 60 *nödigt*: 'ogärna'.
divertera: 'roa'.
för folks muns skull: Avser ryktesspridning.
så länge hennes tid vara kan: 'tills hon gifter sig'.
Gott gebe: 'må Gud ge'.
gosse: Sonen Chrisman.
Stiernan: Göran Stierna, assessor i Göta hovrätt.

- Taubenfelt*: Gustaf Hansson Taubenfelt.
uppvartning: 'uppvaktning'.
Lood: Ryttmästare Sten Lood i Småland.
das Gott erbarm: 'Gud sig förbarme'.
greve Jakob: Jakob Casimir De la Gardie, överste för livgardet.
charge: 'befattning'.
Hardegg: Kapten Hans Albrecht zu Hardegg.
fransos: Troligen kapten Olivier de la Châtaigneraie.
- 61 *livkompaniet*: Det kompani som regementschefen förde befäl över.
patientera: 'ge sig till tåls'.
hans nåd Spensen: Friherre Axel Spens.
grevinnan: Axels Spens' maka, Sofia Reuter af Skälboö. Beteckningen *grevinnan* är ironisk.
Ingeborg Kåse: Hon förhörde sig om huruvida Ekeblad och hans bror var villiga att sörja för hennes begravning mot att hon testamenterade sin egendom Hagby i Södermanlands län till dem.
benägenhet: 'välvilja'.
herr Anders i Sunnersberg: Kyrkoherden Andr. Joh. Reazander.
- 62 10/11 1652
med stor möda: 'det är med stor möda'.
purgera: 'laxera'.
koppa: 'sätta koppglas på (någon) för att dra blodet till ett bestämt ställe eller ut genom en inskärning i huden'.
stryka: 'gnugga med heta servetter'.
fissa: 'gnida'.
Horn: Överstelöjtnant Bengt Horn af Åminne gifte sig med Kristinas kammarjungfru, friherrinnan Margareta Sparre.
Schwerin: Möjligen kapten Claus Ulrik von Schwerin.
Fersen: Major Otto Vilhelm von Fersen.
Trafvenfelt: Löjtnant Bengt Trafvenfelt (före adlandet: Trafvare).
Hjulhammar: Mattias eller Leonard Hjulhammar.
valkar: 'hårvalkar'.
dalkar: Synonym till *valkar*, troligen betingad av rimmet.
gravor: 'lång, svart slöja'.
favor: 'favör, sidenband (till prydnad på kläder)'.
kontributioner: 'utskylder, skatter'.

- 63 *fru Brita på Frösslunda*: Ekeblads syssling Brita Ekeblad.
de små döttrarna: Märta och Brita Kafle, döttrar till Ekeblads
 syster Margareta.

17/11 1652

le: 'skratta'.

alamode: 'modern'.

[är han] god: 'snäll'.

kammaren: Avser räknekammaren, som hade hand om rikets
 centrala finansförvaltning.

så [van]: Syftar på att skriva hastigt.

bar ... något bättre: 'är ... något bättre'.

- 64 *synnerlig*: 'speciell'.

syster Anna: Anna Ekeblad fick inom ett par veckor sonen Johan.

en liten viter: 'ett litet barn' (jfr det dialektala *viter* som betyder
 'mjölkskvätt').

salig farmor: Anna Christoffersdotter av Forstena-släkten, som
 fick nio barn.

24/11 1652

likmätig: 'sannolik'.

aktion: 'förhandling, överläggning'.

vill till vägs i Guds namn: 'ämnar gifta sig'. Hans planer gällde
 bröderna Ekeblads kusin Märta Krabbe af Svaneby, som blev
 hans hustru.

Nils Bååts exempel: Nils Bååt hade två veckor tidigare i yttersta
 enkelhet gift sig med Elin Fleming.

- 65 *kar*: 'skottkoja'.

Yxkull: Någon medlem av släkten von Yxkull.

Mannersköld: Major Per Mannersköld.

8/12 1652

barsöl: 'barnsöl, gästbud vid barndop'.

misteskjuteri: 'bomskjutande'.

baletten: »Les Liberalitez des Dieux« av Urbain Chevreau.

fyrverk: 'fyrverkeri'.

förvinna't: 'övervinna det, repa mig'.

kuriös och förvetig: 'nyfiken'.

- 66 *traktamenter*: 'förplägning'.
entertien: 'konversation'.
hövelisera: 'hyfsa'.
Leuhusen: Underståhållaren Reinhold Govert Leuhusen, gift första gången med Emerentia Rosenstierna (död 1645), som var syster till Maria Rosenstierna, Per Lillies hustru.
Crailens visa: Nidvisan om Hans Jacob Crail.
en dagen: 'endera dagen'.
Ulfsparre: Överstelöjtnant Måns Ulfsparre av Broxvik.
etc.: Eufemistisk ersättning för ett ohöviskt ord.
fru Marina: Marina Jöransdotter Stengafvel på Bjurnäs i Södermanlands län, moster till Ingeborg Kåse.
- 67 *de små jungfrurna*: Märta och Brita Kaffe.
misstänker mig: 'blir förargad på mig'.
passlig: 'ringa'.
Hilben: Jakob eller Frans Hilchen, sedermera överstar.
- 15/12 1652
jungfrun: Ingeborg Kåse.
lisa: 'lindra'.
- 68 *dessa breven*: Ekeblad skrev till både brodern och fadern.
sedan Totten: 'sedan (förbjudet för) Claes Tott'.
de andra 3 stora bröderna: Grevarna Carl Mauritz, Ludvig Wierich och Axel Lewenhaupt.
rumor: 'oväsen'.
jalusi: 'avundsjuka'.
Bagghufvud: Jakob Nilsson Bagghufvud, sedermera ryttmästare.
kornett: 'fänrik'.
adelsfanan: Ryttartrupp uppsatt genom den adliga rustjäten.
bastonerat och pryglat: 'gått hårt åt'.
Erik Henriksson: Överstelöjtnant Erik Henriksson Reuter.
Vellingken: Överste Otto Vellingk.
i 4 eller 5 år: 'länge'.
Stake: Landshövding Harald Stake.
- 69 *knåpar sig ... till*: 'skaffar sig'.
Spanske herren: Troligen en krog.
Johan Gustafsson: Troligen Johan Gustafsson Örnevinge, sedermera assessor.

spränga ut: 'sprida ut'.

sin bustru: Virginia Gyllensvärd.

mål: 'tal'.

26/12 1652

fruktar ... att jag icke: 'fruktar ... att jag'.

kontrakt: 'stel, styv'.

70 *rätt [glad]*: 'mycket'.

resolvera: 'besluta'.

approchera: 'nalkas'.

brav: 'modig'.

princesse: 'furstinna'.

ett libert verk: 'är ett frivilligt verk'.

dependera: 'bero'.

persvadera: 'tillråda'.

vilket förutan: 'utan vilket'.

intendera: 'eftersträva'.

stå: 'passa'.

sitter inbyse: 'bor i hus som tillhör en annan person'.

liberal: 'generös'.

71 *vår kyrkoberde*: Andr. Joh. Reazander.

29/12 1652

72 *riksdagsbeslut*: Avser tryckt sammanfattning av riksdagens beslut.

värdskap: Ett slags maskeradspel föreställande värdfolk och gäster.

3 kungars dag: 'trettondagen'.

11/1 1653

misérablement: 'eländigt'.

försörja: 'sköta'.

73 *bardskärare*: 'barberare och fältskär'.

gamla Haltelin i Rättneby: Binamn på en person i Rättneby i Skaraborgs län.

fördel och avantage: 'nytta'.

expert: 'sakkunnig'.

spela utur taskan: 'göra taskspelarkonster'.

går till disk: 'går till bords, äter'.

74 *Kijl*: Ryttnästare Måns Kijl, tydliggen en storätare.

mig ... tröstar vid: 'förlitar mig på'.

Ebba Sparre: Friherrinnan Ebba Sparre, hovfröken hos Kristina, som kallade henne »la belle comtesse«, gifte sig denna dag med greve Jakob Casimir De la Gardie.

19/1 1653

75 *bestå låta:* 'låta bli, upphöra med'.

mig förfoga: 'övergå'.

rolighet: 'förlustelse'.

contentement: 'tillfredsställelse'.

obngefär: 'ungefär, utan förpliktelse'.

einsidlerstånd: 'eremitstånd, ungarlsstånd'.

relationer: 'berättelser'.

hålla bär: 'släppa till skinnet'.

rävkulor: 'rävgropar'.

lännaren: Innebörden oklar. Ordet kan möjligen anslutas till *kurlännaren* 'stövaren av kurländsk ras'. Det finns en liten möjlighet att läsa *lämmaren* med anknytning till *läm* '(skiv-)giller' och med betydelsen 'skivfällan' e.d. Något säkert belegg på detta ord är emellertid inte känt.

bågar: 'gillerbågar'.

stolar: 'bärstolar'.

dragare: 'bärare'.

misstänka: 'misstycka'.

min fantasi: 'mina infall'.

76 *föbullrad:* 'förvirrad'.

ligga: 'liggande'.

inkommoditet: 'besvär'.

ha så mycket på sig: 'ha så mycket att betyda'.

skiltkrät: 'sköldpadda'.

den fransyska residenten: Piques, Frankrikes chargé d'affaires.

fru Margareta på Kil: Troligen Margareta Lucia von Retzdorff, änka efter major Nils Hård av Torestorp, som innehade Kil i Skaraborgs län.

Hastfebr: Troligen Helmich Hastfehr.

26/1 1653

barberare: 'barberare och fältskär'.

- 77 *karosser*: 'stora och tunga fyrhjuliga täckvagnar'.
Gråmunkeholm: Nuvarande Ridдарholmen.
Wrangel: Greve Carl Gustaf Wrangel af Salmis.
ro: 'nöje'.
fuktig: 'supig'.
Mörner: Överstelöjtnant Hans Georg Mörner hade varit förlovad med en Bagge.
Wittenberg: Greve Arvid Wittenberg, vars fästmö torde ha varit grevinnan Birgitta Stenbock.
gemen: 'lumpen'.
Lindormens exempel: Löjtnant Lars Hansson Lindorm hade två år tidigare brutit sin förlovning med Liskan Bök.
Kärbärg: En ryttmästare som tidigare varit i tjänst hos hertig Adolf Johan, se brevet den 8 december 1652.
pass: 'skriftlig handling som berättigade till fri skjuts eller fritt foder eller fri kost och fritt logi'.
mal content: 'missbelåten'.
den fransyska barberaren drottningens: Liv- och hovbarberaren Ezechias Sorrau.
purgation: 'laxering'.
- 78 2/2 1653
tubinskappa: 'kappa av ett slags fint sidentyg'.
patientera: 'ge sig till tåls'.
den äldsta sonen: Denna son dog 1673, medan den yngre sonen Johan Fredrik dog 1653.
- 79 9/2 1653
Hellered: Hellered i Älvsborgs län var säte för Erik Nilsson Drakenberg, blivande make till Ekeblads syster Margareta.
näsfoder: Avser troligen ett brev; kan också anspela på en viss näsvishet i Johan Ugglas brev. I andra texter har endast betydelsen 'snus' belagts.
tecken och under: När kometer, meteoror o.d. uppmärksammades, tolkades de som övernaturliga fenomen.
Kärningehåla: Enligt brev från fadern hade en »tiggarekärning« fallit i en grop, som därför döptes till detta namn.
gruva: 'grop'.

judicera: 'avgöra'.

Hertig Adolfs furstinna: Grevinnan Elsa Beata Brahe, död två månader senare.

80 *argwohn*: 'misstro'.

Åke Axelssons bröllop: Bruden var hovjungfrun Anna Cruus af Edeby, syster till Anders Cruus af Edeby.

grant och mojt: 'fint och stilla'. Anders Cruus var bekant för lustighet och putsmakeri.

sjöstaten: Flottans personal.

det skall ändock vara klippt: 'någon motighet skall det vara'.

Wrangel: Kammarjunkaren Johan Wrangel. Ekeblad kallade honom Hans också i flera brev till sin far. Båda namnformerna återgår på *Johannes*.

pretendera: 'göra anspråk på'.

16/2 1653

81 *Kurland*: Namn på den kurländske stövaren.

plaisir: 'nöje'.

Mårten: En anställd hos Ekeblads bror.

slitit av några slängar: 'fått en del slag'.

Kassmirus: Bössa från Kassmyra.

konsolation: 'tröst'.

Seneca: Romersk filosof och författare.

uppbränd: Kan åsyfta repressalier från myndigheterna mot de bössmeder som trotsat påbudet att flytta in till Örebro fabriksfaktori.

herr Åke: Åke Axelsson Natt och Dag.

tillsäga: 'lova'.

kraftigt nog: 'bindande'.

82 *prejudice*: 'förfång'.

Zweigbergk: Möjligen Johan Fredric von Zweigbergk, kammarjunkare hos Kristina.

3/3 1653

2 ark papper: 'ett brev'.

fixera: 'lura'.

Tore Olofsson: Tore Olofsson Ollonberg, hauptman över Läckö grevskap.

varhäftig: 'vapenför'. Brodern hade givit Ollonberg en örfil. Ekeblad syftar på seden att en tjänare, som befunnits värdig att bli varaktig man och såsom tecken därpå bära värja, av sin herre vid ett särskilt samkväm tilldelades en kraftig örfil, vilken skulle bli den sista han någonsin skulle upp bära.

vocativus: 'skälm'.

sköta: 'bry sig om'.

Gustaf Lennartsson: Gustaf Adolf Torstenson, död i en duell den 16 februari.

- 83 *grevinnan förlovad med greve Per*: Lennart Torstensons änka, Beata De la Gardie, gifte sig i juli med greve Per Brahe.

Wrangel: Johan (Hans) Wrangel, stundom kallad »monsieur le poudré«.

sådan färg som mitt: Ekeblads hår var kastanjebrunt enligt självporträttet.

28/4 1653

vid pass 3 år sedan: 'längesedan'.

Grimstorp: Grimstorp i Skaraborgs län innehades av Bengt Christoffersson Lilliehöök, make till Ekeblads syster Anna.

mussig: 'stursk'.

äntro: 'tänk om'.

torra slängar: 'slag utan blodsutgjutelse'.

Turessons på Traneberg: Traneberg i Skaraborgs län innehades av assessor Ture Axelsson Natt och Dags efterlevande.

Lidenius: Sekreteraren Håkan Bengtsson Lidenius.

despekt: 'vanheder'.

guvernör: 'ståthållare'; hade både civil och militär myndighet.

Anders Eriksson: Anders Eriksson Hästehufvud.

tachera: 'bjuda till'.

- 84 *hugg få*: 'skjuts, fångas'.

mord: 'dödande'.

rospikisk: 'rospiggsk'.

Linde: Riksrådet Lorentz von der Linde.

adelsbussar: 'adelsynglingar som var krigsmän med rang mellan menig och underofficer'.

hillebard: 'långt hugg- och stickvapen med spjutspets, yxa och hake'; användes som paradvapen.

Steinberg: Hovstallmästare Antonius von Steinberg.
prerogativ: 'företräde'.
läppgäld: 'okvädingsord, missfirmelse'; avser visan om Crail.
profetian: Troligen ett verk om Kristi tillkommelse.

85 4/5 1653

bien-aimé: 'älskad'.

beställt: 'bestämt'.

86 *förskylla*: 'förtjäna'.

Kaflarna: Broderns blivande hustrus familj.

impatiens: 'otålighet'.

må: 'förmår, kan'.

11/5 1653

akta: 'ämna'.

importunera: 'plåga'.

lamentationskrift: 'klagoskrift'.

skicka: 'bestämma'.

varelse: 'varaktighet, bestånd'.

remittera: 'skjuta upp'.

87 *utan faute*: 'säkert'.

15/5 1653

Brevet var inneslutet i ett paket med ringar och klocka.

estimera: 'värdera'.

88 *Broman*: Presidenten i byggningskollegium Lars Broman.

en rådmans son i Göteborg: Troligen Bartold Dellingshausen; se brevet den 19 maj.

mäster Olof: Biskop Olof Fristadius.

denn dar nichts ist da hat: 'ty där inget finns där har'; förkortningen etc. används ibland på liknande sätt som tre punkter i modern svenska.

till överflöd: 'till yttermera visso'.

kommis: 'anvisning på varor'.

Tott: Axel Tott af Skedebo.

89 *[skulle] hon*: Syftar på *vissbeten*.

- 19/5 1653
bustrun: Margareta, dotter till makens företrädares företrädare, biskop Sveno Svenonis.
employera: 'använda'.
 90 *den fransyska ambassadören*: Pierre Hector Chanut.
vackert: 'mycket, ansenligt'.
utgång: 'resultat'.
durcheinander: 'om vartannat'.
förbrydd: 'oredig, virrig'.
Fleming: Erik Fleming gifte sig andra gången med Christina Cruus af Edeby.
lägenhet: 'omständighet'.
Ich will euch auch etc.: 'Jag vill också förtro Er något hemligt. Han drog sin väg med en dröppel (gonorré)'.
Fa: Falkenberg: Rikskammarrådet Conrad Falkenberg af Trystorp, som hade hand om finanserna, var illa sedd av hovfolket.
rashet: 'raseri'.
- 91 25/5 1653
bien-honoré: 'högtärad'.
granne: 'bordsgranne'.
göra ... besked: 'besvara en skål'.
anledning: 'anvisning'.
förseende: 'försummelse'.
katolsk: 'förryckt'.
dessäng: 'avsikt'. Broderns avsikt var att gifta sig med Metta Kaffe.
frommast: 'blidast'.
nyligen: 'under senare tid'.
angå: 'utfalla'.
- 92 *rolighet*: 'stillhet'.
med ackord: 'godvilligt'.
förböra: 'höra efter'.
grace: 'gunst'.
- 93 8/6 1653
pressera: 'ansätta'.
sin kyrkoherde: Ericus Olai Angermannus (Billovius).

skall: 'klappjakt'.

Peder Cruus: Peder Cruus af Edeby, bror till Anders.

94 *Anders Kåse*: Var gift med Anna von Rintelen.

pretendera: 'begära'.

Soop: Mattias Soop af Limingo.

15/6 1653

Göteborgsmannen: Troligen Bartold Dellingshausen.

95 *Bonde*: Löjtnant Carl Filip Bonde.

Maria Uggla: Maria Elisabet Uggla, Ekeblads kusin, gift med Carl Filip Bonde.

smörräntan: 'inkomsterna'. Egentligen avsågs böndernas i smör erlagda skatt.

strövlingar: 'damasker'.

ärmstrumpor: 'manschetter'.

Fleming: Landshövdingen Lars Fleming af Liebelitz firade bröllop, arrangerat av drottning Kristina, på Nyköpings slott med Anna Ivarsdotter Natt och Dag, änkedrottning Maria Eleonoras kammarjungfru.

Tore: Tore Olofsson Ollonberg.

Lidenius: Håkan Bengtsson Lidenius, Magnus Gabriel De la Gardies sekreterare.

syndikus: 'magistratssekreterare'.

den förre syndikusen: Gerhard von Lengercken, senare adlad Leijoncrantz.

Per Knutsson: Petrus Canutius Bäfverfeldt.

96 *express*: 'uttrycklig, formlig'.

[*bört*] *en*: 'honom'.

29/6 1653

divertera: 'roa'.

Hans Abraham Kruse med sin fru: Hustrun var Brita Strömfelt.

hennes mor: Christina Törnsköld, änka efter Johan Strömfelt.

Aschebergs bröllop: Ryttmästare Rutger Johan von Ascheberg gifte sig med Anna Christina Strömfelt.

tillsäga't: 'lova det'.

97 *observera*: 'ta hänsyn till'.

dess: 'hans'.

Jacobsdal: Nuvarande Ulriksdal, som i början av 1653 överläts av Magnus Gabriel De la Gardie till Kristina och återficks i början av 1654.

träffande: 'strid'.

Hambræus: Svenska legationspredikanten i Paris Jonas Hambræus, till vilken Ekeblad sedan 1648 stod i skuld.

grevinnan: Lennart Torstensons änka Beata De la Gardie, som hade en skuld till Ekeblads far.

98 7/7 1653

Wrangel: Johan Mauritz Wrangel.

pung: 'penningpung'.

ljuger sig igenom: 'drar sig fram'.

lass laufen was nicht bleiben will: 'låt det löpa som inte vill stanna'.

med oskäl: 'med orätt'.

förord: 'förbehåll'.

99 7/9 1653

och [fly]: '(för) att'.

partikuljärsaker: 'speciella orsaker'.

fick: 'gav'.

Bråborg: Kungsgården Bråborg i Östergötland, som innehades av tronföljaren Karl Gustaf.

100 *Lakej*: Ekeblads hund.

träakelse: 'teriak'; detta läkemedel ansågs vara ett universalmedel.

kajman: 'namne'.

men att: 'men'.

bugger ... min kos: 'ger mig hastigt iväg'.

henne: Troligen Marina Stengafvel på Bjursnäs.

14/9 1653

fru Brita: Brita Ekeblad på Frösslunda. Brevet till henne tycks ha varit avsett att förbereda marken för överstelöjtnant Stensel, som avsåg att fria till fru Brita.

101 *insinuera mig*: 'ställa mig in'.

atlas: 'ett slags sidentyg'.

tubin: 'ett slags sidentyg'.

herr Holmens kommissbod: Hovintendenten Johan Leijoncrona, adlad den 18 juli samma år, dessförinnan Holm.

kasack: 'en halvlång vid kappa'.

Kafarna: Metta Kafles familj.

borgarpigor: 'borgarflickor'.

mera: 'ökar'.

102 *saruband*: 'ett slags långsam dans'.

ritar sig ... in: 'griper omkring sig'.

21/9 1653

sedig: 'beskedlig'.

103 *ena*: 'enda'.

greve Jakob: Jakob Casimir De la Gardie.

Horn: Troligen Christer Horn af Åminne.

Schlengenfelt: Generalfaktorn Melker von Schlengenfelt, genannt Deginck.

inklination: 'tillgivenhet'.

påskina låtit: 'visat'.

men att: 'utom att'.

kaptenmajorstjänst: Lorentz von der Linde hade i början av året utnämnts till kaptenmajor över drottningens livgarde.

Sinka: En tik på Stola.

104 28/9 1653

vinner ingen bäst: 'inte har någon framgång'. Uttrycket syftar på brevet till fru Brita, nämnt i Ekeblads brev den 14 september. Brodern hade inte vidarebefordrat detta, säkert därför att hon låg för döden.

säger god natt: 'skiljs hädan'.

en god klocka: Uttrycket åsyftar troligen att brodern visste vad klockan var slagen för fru Brita.

biwobna: 'närvara vid'.

Skogen: Den egendom där brodern skulle bosätta sig som gift.

apparentlig: 'uppenbar'.

eburu: 'hur'.

resolvera sig: 'ge besked'.

buketter: 'knippen'.

konterfej: 'porträtt'.

- 105 *ligger mig ... i magen*: 'är föremål för mina tankar'.
mer förgängligt: 'tämmligen förgängligt'.
mätta: 'leda till (över)mättnad'.
- 5/10 1653
komplimentör: 'komplimangmakare'.
Berner: Hovjunkaren Konrad von Berner.
Moltzahn: Möjligen den pommerske adelsmannen A. J. Molzahn.
försnidare: 'förskärare vid måltid'.
den chargen: Den 1 oktober blev Ekeblad drottningens hovmästare.
Moncéon: François de Moncéon, kapten vid livgardet fram till början av juni.
- 106 *de la Rive*: Johan de la Rive.
akta på: 'passa upp'.
kredit: 'förtroende'.
Maria Ekeblad: Ekeblads kusin, gift med Hildebrand Ugglå.
wieder ein anschlag verloren: 'åter en plan som gått i stöpet'.
druckit tobak: 'rökt'.

- 12/10 1653
svulst: 'mindre svullnad'.
oktober: Fel för *september*.
memorial: 'minneslista'.
- 107 *Oxebufvud*: Kornetten Christer Oxehufvud, som stod i skuld till bollmästare Sippel.

- 19/10 1653
si vales bene est ego etc.: 'om du mår bra är det bra, jag (mår bra)'.
kunn'I märka: 'kan Ni märka'.
bakdant: 'baktalare'. Det rörde sig om en svag lärare, som så att säga baktalade latinet.
præceptor: 'informatör'.
hic: 'här'.
interrogare ipsi: 'fråga honom'. Den korrekta latinska formen är *ipsum*.
unam lineam: 'en rad'.
satis de hic: 'nog om detta'. Den korrekta latinska formen är *hoc*.

describere: 'beskriva'.

miner: 'utseende'.

vet icke en timma fri: 'kan inte en timma känna mig säker'.

antingen: 'om'.

liknelser: 'utsikter'.

108 *Ugglan*: Troligen Claes Claesson Uggla.

Dal: (Sydöstra) Dalsland.

skall jag tro: 'vad skall jag tro'.

das arme dinglein: 'stackars liten'.

contentera Eder kuriositet: 'stilla Eder nyfikenhet'.

itänd: 'angripen'.

109 26/10 1653

[men] nu: 'nu då'.

posityr: 'ställning'.

domine præceptor: 'herr informator'.

Draken: Margareta Drake af Hagelsrum, inom kort tid gift med Christer Lillie af Greger Mattssons ätt.

110 *vår grand maître hertigen*: Hertig Adolf Johan, som hade utnämnts till grand maître, vilket skulle vara mer betydande än riksmarskalk.

Maria Wrangel: Maria Christina Wrangel af Lindeberg, född 1637.

1/2 1654

greve Carl: Carl Mauritz Lewenhaupt.

remediera: 'rätta till'.

ackommoderad: 'försedd'.

Agneta Gyllenstierna: Hovfröken Agneta Gyllenstierna af Lundholm.

svågerskap: Agneta Gyllenstierna och Metta Kafle, broderns tillkommande, var sysslingar.

111 *allenast att*: 'utom att'.

hålla fort: 'fullfölja'.

vänt: 'använt'.

en son: Åke Axelsson Natt och Dag och hans andra hustru Anna Cruus af Edeby hade döpt sin son Åke ett par dagar tidigare.

15/2 1654

bund: 'hundhanne'.*Håkan Larssons son*: Möjligen en son till Håkan Larsson Svärdsköld.*Hård*: Johan Hård af Segerstad, sväger till Per Lillie.*lilla Hornet*: Christer Horn af Åminne.*grotsa*: 'hälsa'.

22/2 1654

112 *faktorer*: 'ombud'.*men*: 'bara'.*utan där*: 'utom att om'.*herr Mårtens son*: Harald Kull(en)berg, son till kyrkoherden i Medelplana Martinus Gyltebackius.

1/3 1654

113 *obligationer*: 'utfästelser'.*intresse*: 'ränta'.*Johan*: Troligen Johan Gunnarsson, i tjänst på Stola.*en viss dag*: 'en bestämd dag (för bröllopet)'.*alltutförett*: 'ständigt'.*trå mig*: 'förbanne mig'.*lustjakten*: 'jakten för nöjets skull'.*mordjakten*: '(den med fasta redskap bedrivna) nyttojakten'.

114 1/3 1654

Brevet är odaterat men sänt samtidigt som föregående. Orsaken till att det blev två brev är, att det inneslutna brevet måste iväg.

sluta't à part: 'försegla det för sig'.*komma i kunskap med*: 'bli bekant med'.

7/3 1654

115 *göra [växel] över*: 'översända'.*hans kungliga höghets kröning*: Karl Gustaf kröntes den 6 juni.*postmästaren*: Måns Knutsson Dreffling.*maitresse*: 'fästmö'.

15/3 1654

Brevet saknar datering, men är säkerligen skrivet samma dag som brevet till fadern den 15 mars.

- 116 *Lilliecronas lack*: Johan Lilliecrona hade genom diverse manipulationer föregripit det laga arvskipet mellan sig och sina syskon. Svea hovrätt dömde honom till att avstå vad han hade tillvällat sig och att dessutom böta 600 daler silvermynt.

Väcker: Hunden Väcker.

Per Lillies fru: Maria Rosenstierna, som hade fött dottern Beata.

C. 23/3 1654

Brevet saknar datum i underskriften men skickades några dagar efter räkningens datum.

lod: En viktsenhet (mellan 13 och 15 gram).

191,8: 191 daler och 8 öre eller rundstycken. En daler var 4 mark eller 32 öre eller rundstycken.

ellen: 'alnar'.

zeug: '(enklare) tyg'.

knöpf: 'knappar'.

seide: 'sysilke'.

- 117 *couleur laken*: 'färgad ylle- eller linneväv'.

13 1/4: Troligen 13 3/4 eftersom produkten skall vara 55 daler.

silber kanten: 'silverbårder'.

avdankad: 'avskedad'.

mit [jämmer]: 'med'.

kassera: 'göra sig av med'.

- 118 *fruntimret*: 'hovdamerna'.

förlängtan: 'längtan'.

[*Jag*] *fick*: 'gav'.

Lilliehök: Troligen Christoffer Lilliehök af Gälared och Kolbäck.

Börje Nilsson: Börje Nilsson Drakenberg, bror till Ekeblads svåger Erik Nilsson Drakenberg.

bucklor: 'runda, kupiga prydnadsföremål'.

Kafle: Sven Kafle var bror till Metta Kafle.

- 119 *jungfru Kaflarna*: Fröknarna Kafle, nämligen Metta och hennes systrar Agneta och Anna Christina samt möjligen Anna.

12/4 1654

pelup ... fujssssssssses: Återger tjäderspel.*kuturruturterurtorutut tsiövisssssss*: Torde återge turturduvans läte.*skarpnårrande*: 'starkt surrande'.*piiiiiiip piiiiiip pip pip itsurrrrrrr*: Tycks kunna återge bofinkens sång men kan också tänkas avse småfågelkören i allmänhet.*svenskliga*: 'svenska'; bildat som rimord till *mänskliga*.*uttyda sig*: 'göra sig förstådd'.*oskälilig*: 'förnuftslös'.*skreatur*: 'varelser'.*Sparren*: Axel Carlsson Sparre, landshövding på Gotland.*klikup*: '(klunken i) tjäderspel'; se brevets inledning.120 *Järna*: En höglänt skogsmark väster om Stola.*Främjan*: Udde ett stycke västsydväst om Stola.*Vindmeden*: En skogsmark i närheten.*alarm*: 'larm'.*questcequedit parle gey*: Franska uttryck avsedda att illustrera högljutt pladder.*Han var klädder* etc.: Verserna återgår på »Hercules« 33–36.*lyckor*: 'öglor'.*pappa*: 'stärka'.*litsor*: 'snodder'.*befittra*: 'utstyra med grannlåter'.*ringtalig*: 'fåordig'.*immer*: 'alltid'.*veklig*: Av tjädern, orren och järpen är järpen den minsta.*granna*: 'höga (med avseende på tonhöjden)'.*Jag är tröger* etc.: Verserna är en lätt modifikation av »Hercules« 15–16.*ovulen*: 'ovårdad'.*solkot*: 'smutsig'.121 *Sabel*: Möjligen Herman Sabel, sedermera överstelöjtnant.*Rekarne*: Axel Sparres säteri Sundby låg i Väster-Rekarne härad.*Vad skulle väl systrarna säga*: Andra hälften av »Hercules« 128.

Uttrycket ingår i det parti där Hercules uppmanas att inte fläcka sina adliga fingrar i bläck.

- 19/4 1654
visserligen: 'förvisso'.
- 122 *fyrbuggare*: 'bössa med fyra räfflor'.
- 26/4 1654
ute: 'slut'.
porterad: 'hågad'.
förord: 'förbehåll'.
- 123 *stäcka*: 'förkorta'; åtgärden vidtas inför en snabb ritt.
på post: '(ridande) på en kurirs sätt'.
trösta: 'förmå'.
- 3/5 1654
tyg: 'saker'.
förstöra: 'störa'.
gästbudsfolket: 'bröllopsgästerna'; syftar på broderns bröllop.
- 124 12/5 1654
Dagsnäs: Dagsnäs i Skaraborgs län, som innehades av Metta Kafles familj.
déplaisir: 'förtret'.
kvittera: 'lämna'.
protestera: 'försäkra'.
sin kära morkär: Malin Soop, änka efter Bengt Kafle.
- 125 24/5 1654
 Brevets datum är bortrivet. Brevet är emellertid säkerligen skrivet samtidigt med brevet till fadern den 24 maj.
skammerera: 'pryda med galoner, spetsar o.d.'.
riddarhuset: Universitetsbyggnaden Gustavianum, som hade prytt till riddarhus.
artig: 'fyndig'.
en polsk gesant: Zbigniew Gorayski.
hans kung: Johan II Kasimir.
prince: 'furste'.
- 126 *datum ut supra*: 'givet som ovan', den formel varmed kungliga förordningar ofta avslutades.
omolesterad: 'obesvärad'.

bustrun: Claes Ekeblads hustru, Sven Kafles syster Metta.
omsäv: 'utvikning'.

1/6 1654

vad är det åt: 'vad tjänar det till'.

127 *avsked*: Troligen 'besked'.

und kriechen vor: 'och fjäskar för'.

till tacka: 'till behag'.

skallot: 'skallig'.

bröllop: Henrik Reuter gifte sig den 4 oktober med Anna von der Osten, genannt Sacken.

Carl Soops fru: Beata Åkesdotter Natt och Dag, vars make var kusin till Beata Soop.

7/6 1654

svärja: Ridderskapet och adeln satt till häst och svor kungen sin ed.

128 14/6 1654

Skogen: Broderns egendom Skogen.

Christina Kafle: Anna Christina Kafle, Mettas syster.

20/6 1654

solemniter: 'högtidligen'.

bugnelig: 'som skänker tillfredsställelse'.

Härlingstorp: Egendom i Skaraborgs län, tillhörig Anders Eriks-son Hästehufvud, gift med Metta Kafles syster Brita.

129 *har inte stort på sig*: 'har ringa betydelse'.

ansett på: 'riktat mot'.

väl är ... den: 'gott är det för den'.

esperancer: 'förhoppningar'.

130 28/6 1654

Lidingsnäs: Egendom i Stockholms län, som tillhörde släkten Kafle.

Rosersberg: Egendom i Stockholms län, tillhörig riksamiralen Gabriel Bengtsson Oxenstierna af Korsholm och Wasa.

sockerkandi: 'kandisocker'.

- protestation*: 'försäkran'.
- 131 *vår haltande jungfru*: Ingeborg Kåse.
slingergången: Jämför *vår haltande jungfru*.
Gott vergebe's mir: 'Gud förlåte mig det'.
- 12/7 1654
soldatesk: 'krigsfolk'.
för rimmets skull: Originalen har *baara* : *fara*.
rätt: 'just'.
- 132 *Jöns Olofsson*: Möjligen kapten Jöns Olofsson av Hinsebergssläkten.
svår: 'tung'.
schäferi: 'herdedikt'.
historiebok: 'bok med berättelser'.
bringa över mitt hjärta: 'förmå mig till'.
secours: 'undsättning'.
kejsaren: Den tysk-romerske kejsaren Ferdinand III.
ge köp: 'kapitulera'.
Forbes: Troligen William Forbes.
Stade: En ort nordost om Bremen.
Cats Emblemer: »Sinne- en minnebeelden« (1618) av den holländske skalden Jakob Cats.
egen watt hoe soet is dat: 'något eget, hur ljuvt är inte det'. Sentensen har inte kunnat återfinnas hos Cats.
- 133 19/7 1654
greve Erik: Erik Oxenstierna af Södermöre.
furstens dotter av Holstein: Hedvig Eleonora, dotter till Fredrik III av Holstein-Gottorp.
- 134 26/7 1654
Lillie: Per Lillie av Greger Mattssons ätt.
Kleva: Chrisman Lillie innehade Kleva i Södermanlands län.
Hård: Johan Hård af Segerstad, gift med Chrisman Lillies dotter Brita.
- 135 4/8 1654
Taube: Otto Reinhold Taube af Karlö.
hans Oxe: Taubes hustru Margareta Oxe.

ända: Troligen 'genast'.

der liebe segengott: Jämför skålformeln *Gott (ge)segne* 'Gud signe'.
den alten etc.: 'de gamla uppriktiga tyskarna då det heter sup eller löp'.

16/8 1654

som Salomo säger: Citerat efter Salomos *Predicare IX*: 9 i Gustav Vasas bibel.

Dalarna: 'Dalarö'.

23/8 1654

I brevet anges endast att det är skrivet i augusti, men brevsviten visar att det kan dateras till den 23.

136 *efter apparans*: 'av allt att döma'.

137 *marskalk*: 'ämbetsman som hade högsta uppsikten över anordningarna vid en diplomatisk beskickning'.

Soopen: Gustaf Soop af Limingo.

valete: 'adjö'.

Louise von der Noth: Dotter till Lucretia von Stakenbrouch i hennes gifte med Lamoral von der Noth; modern var gifte andra gången med landshövdingen Knut Kurck.

de hon var van att sätta där: Syftar på muscherna.

livet: 'kroppen'.

PG: Bössmeden Per Gustafsson i Kassmyra.

138 *Ekholsund*: Troligen fel för Ekebyholm, som innehades av Bengt Horn af Åminne.

ivra sig: 'hetsa upp sig'.

inga kvarter givit: 'inte givit pardon'.

är fortgånet: 'har rymt fältet'.

Holmen: Troligen Skeppsholmen.

Sparre: Johan Sparre af Rossvik.

139 21/11 1654

Brevet är daterat den 21 september men är av innehållsliga skäl med säkerhet skrivet samtidigt med brevet till fadern den 21 november. Dessutom kan det ha spelat in att november (*nouembris*) ofta förkortades *gbris*, samtidigt som september är den nionde månaden.

bugga efter: 'skynda efter'.

salig fältberren: Jakob De la Gardie, som dog den 12 augusti 1652.

de stenskrapare: 'gatstrykarna, dagdrivarna'.

Châtaigneraie: Kapten Olivier de la Châtaigneraie.

lantgreven: Fredrik av Hessen-Eschwege.

29/II 1654

140 *badstugan är beställd*: Skrivaren har genom sitt uppträdande beställt ett kok stryk.

grunka: 'glunka om, tala i mjugg om'.

gunman på Bjursnäs: Marina Stengafvel, död 1666.

i komedien: 'på teatern'. Kristina hade 1652 låtit bygga en modern teater på slottet.

C. 10/I 1655

Brevet saknar datum men är med all sannolikhet skrivet omkring den 10 januari.

så många ... som halvören vore för sömnen: 'ett mycket stort antal'. *Sömnen* avser hästskosöm. Uttrycket återgår på ett spritt räkneexempel.

Soopen: Gustaf Soop af Limingo, landshövding i Närke.

begravningbergs falkning: 'Falkenbergs begravning'. Jämför uttrycket *Fa:Falkenberg* i brevet den 19 maj 1653.

aber dieses etc.: 'men detta i hemlighet'.

Nern: Johan Nern.

Christoffer ... Torstensson med frun: Christoffer Torstensson av Forstena-släkten, gift med Christina Uggla.

fru Ebba: Ebba Ekeblad, Christoffer Torstenssons mor.

141 *Tolsjö*: Beläget strax sydost om Stola.

hirschfångare: 'ett slags längre jaktkniv'; användes för dödande av fångat eller skjutet villebråd.

pund: Ordet avser slag på baken med jaktkniven, varmed en jägare bestraffades, om han hade använt jägarspråket felaktigt eller förbrutit sig mot någon jägarregel.

med fog: Troligen 'benäget'.

borde: 'tillkom'.

sela: Ett bibliskt ord som ibland avslutade verser i Psaltaren.

probatum: Jämför det ofta använda latinska uttrycket *probatum est* 'det är prövat (och befunnet gott)'.

Elias: Anställd på Stola.

von die gesterige jagd: 'utifrån gårdagens jakt'.

säteri: Haneström i Älvsborgs län.

burspråk: 'samtal'.

hans nådige herre: Magnus Gabriel De la Gardie.

crede si vis: 'tro det om du vill'.

landkort: 'karta'.

känt vädret på alla 4 sidorna: 'varit i alla 4 väderstrecken'.

asa: 'lägga ut lockbete'.

lag: 'sätt'.

142 14/3 1655

sedel: 'papperslapp med text på'.

22/8 1655

lieutenant-colonel: 'överstelöjtnant'.

143 *ambassadören*: Riksrådet Christer Bonde.

apropå: 'lämpligt'.

Bonde: Peder Bonde var kusin till Christer Bonde.

rätt: 'mycket'.

dräng: 'ung man'.

kommission: 'fullmakt, tjänst'.

progress: 'framgång'.

protektören: Lordprotektorn av England Oliver Cromwell.

144 *ont efter*: 'brist på'.

gut pferd, gut koller etc.: 'god häst, gott kyller och 100 dukater i penningpungen'.

patron: 'modell'.

31/10–1/11 1655

colonel: 'överste'.

Sinclair: David Sinclair.

dans l'armée suédoise royale: 'i den kungliga svenska armén'.

de reformerade: 'de reformerta'.

Piemonte: Landskap i nordvästra Italien.

kväst: 'sårad'.

145 *en liten dotter*: Ekeblads syster Anna födde i augusti dottern Brita.

vår jungfru: Ingeborg Kåse.

lille Hornen: Christer Horn af Åminne.

Wulffen: Troligen Jakob Johan von Wulffen.

Wrangel: Troligen Johan (Hans) Wrangel.

Ugglorna, Kafjar: Medlemmar av släkterna Ugglå och Kafle.

fåglar: Ordet har också betydelsen 'skalk, kurre'.

pamp: 'värja'.

lantgreven: Fredrik av Hessen-Eschwege, dog 1655.

mar ick etc.: 'men jag har inte sett honom'; språkvalet anspelar på att Kagg hade kommit från Holland.

Posse: Mauritz Nilsson Posse gifte sig den 1 mars i Genève med Magdalena Michaeli.

Tillägg

CLAES EKEBLADS BREV TILL JOHAN

För fullständighetens skull bifogas här de tre brev från Claes till Johan som har bevarats. Två av originalen förvaras i von Engeströmska samlingen i Kungl. biblioteket och ett i De la Gardieska samlingen i Lunds universitetsbibliotek. Det torde framgå, att Claes inte var brodern jämbördig som stilst.

9/3 1654

A monsieur, monsieur Jean Ekeblad
A Uppsala

Mon frère,

Jag sade uti mitt andra brev att kanske jag bemödar Er med denna post ännu med ett brev det jag ock icke kan underlåta, efter jag Er nu så mycket närmare är och en del att låta Eder veta, att jag är här på Sjöberg stadd hos mina goda små pigor, vilka låta flitigt hälsa Eder, samt guvernören. Jag rider idag om Gud vill till Dagsnäs och där möjligt är vill jag gärna laga att min vitesöndag eller hedersdag, som man plägar säga, kunde bliva överstånden innan våra goda vänner alla resa till herredagen. Och är jag resolverad att skicka Johan Gunnarsson nu om måndag till Eder, efter mig intet mer fattas än att det man jag visste om växeln är klar.

Jag bidar för den skull att skicka honom bort att jag vill se om min käre bror inte skriver med denna post därom. Var ock icke så tvivlar jag likväl inte därom att ju penningarna nu äro till reds i Köping. Han skall tala med drängen Drakenbergs när han reser därigenom. Jag må bekänna det skulle göra mig ont där jag icke till den tiden kunde få mitt bud igen, förrän våra goda vänner resa bort till herredagen som jag förnimmer är

beramad den 2 maj. På min käre bror tvivlar jag ändå inte där jag ock eljest ingen finge med mig, efter jag är förpliktad att tjäna Eder igen så länge jag lever. Nu adjö, käre bror. Hälsa goda vänner och jag förbliver Eder trogne tjänare alltid.

Sjöberg den 9 mars 1654

Post scriptum

Käre bror, jag hade gärna ett skärp om lördagen med jag rider in. Om min käre bror kunde få något till köps så vill jag skicka penningar med Johan skraddaren till Eder. Om I ville låta mig veta med nästa brev huru I tyckte bäst manerligt vore, om jag skulle hava man ett litet ikring gehänget och om livet eller över axeln, beder jag gärna. Jag skall skicka en 30 riksdaler därtill.

Förlåt mig, käre bror.

12/5 1654

A monsieur, monsieur Jean Ekeblad
A Stola

Käraste bror,

Edert brev bekom jag nu på stunden som mig min goda Metta överlevererade rätt som jag vaknade på det stället I skildes vid mig. Jag lade mig sedan bror Sven Uggla och bror Åke oss en god snurr tillsammans druckit hade och sedan en stund rände till rings, där jag nu mycket lyckligare var än när vi redo tillsammans. De höga obligationerna och goda hjärta min käre bror till mig bär tror jag visst må nu nog vara mig kunnigt som jag uti alla mina livsdagar sport haver, i synnerhet att min käre bror mig nu den stora gunsten bevisat haver och för min skull ridit den långa vägen. Gud give de dagar jag lever att jag måtte kunna tjäna Eder igen såsom mitt hjärta därtill benäget är och skall vara intill min dödsstund, där I mig vilja veta låta jag Eder i något fall till viljes kunde göra. Jag svär, jag svär att tårarna lupo neder åt kinden när jag Edert brev läste det mig nu åter

övergår. Gud för Kristi skull låte oss alltid spörja goda tidender ifrån varandra.

Allrakäraste bror, jag vet väl att jag aldrig kan förskylla de många välgärningar mig av min käre bror vederfarna äro. Så skall min käre bror visst tro att jag alltid skall finnas villig till den ringa tjänst jag min käre bror bevisa kan. Käraste bror, jag sänder Eder det som Torsten fann igen. Det andra vet jag inte var Johan Gunnarsson lagt haver efter jag sände honom i dag bittida till Skogen att vi må få något litet till mat efter morkär lovar vilja följa mig hem samt systrarna. Jag sätter mig nu där neder att bruka böndernas födkrok. Gud give till lycka för Kristi skull. Dock, jag tvivlar inte att Vår Herre ju beskär sitt stycke bröd härefter som härtill. Min hjärtans Metta beder så ödmjukligen hälsa Eder samt morkär och alla systrarna. Jag reser inte härifrån förrän pingstdagsveckan är förbi. Jag tvivlar att I så länge bliva hemma. Allrakäraste bror, skriv mig understundom till vilket min största contentement är när I är ifrån mig. Jag skall låta Eder igenom mitt elaka skrivande veta igen huru jag mår i mitt dannemansstånd.

Allrakäraste bror, bed farkär om jag är på Skogen när han reser ifrån mönstringen han ville bevisa mig den höga gunsten och komma till mig på Skogen, och hälsa honom så flitigt samt syster Anna Krabbe. Jag befaller Eder nu och alltid den goda Guden.

Av Dagsnäs den 12 maj 1654

23/II 1654

A monsieur, monsieur Jean Ekeblad mon
très honoré frère
A Stockholm

Högtärade hjärtans bror,
Jag blev idag bittida så hastad utav guvernören att jag inte fick

skriva Eder till som jag gärna ville med mitt kut och mjölk. I kunna ock fulle se huru snäll jag var efter jag sände farkärs brev från Hageby till Eder. Jag beder Eder gärna, käre bror, I sända mig det igen efter jag sänder Eder det rätta. Jag skrev eller pluttrade några ord till Eder idag ifrån Bodarna om I eljest få det. I afton kom jag hit till Sveneby och fann faster Agneta före mig här och bror Carl Lake, och begravningen skall stå nu nästkommande söndag. Jag slipper inte härifrån innan det är överstått efter farkär kommer hit och jag låter inbilla mig att min Metta skall följa honom hit.

Käre bror, I tro aldrig huru lustigt jag haver brukat åkföret. Jag lejde häst ifrån Vretstorp och hit. Stundom haver jag seglat i snön över öronen. Mina hästar och folk haver jag lämnat tillbaka att de komma först i morron afton hit. Farkär haver varit på Ribbingstorp på bröllopet som mig syster Anna Krabbe säger. Käre bror, jag haver en vänlig begäran till Eder att I ville köpa det gråverksfodret som min värdinna Jacob Borkmans hustru haver. Det kostar 6 riksdaler. Hon krediterar väl på några veckor eller med första lägenhet skall jag sända penningar till Eder om I härom ville tala med monsieur Jöns Borkman. Jag glömde bort det efter jag skall hava't för faster Agneta.

Penningarna skall jag visst antingen Eder eller vem I vilja strax contentera efter det är gott köp och får hos ingen körsnär det köpet, där det man än är tillstädes (kommer efter) det jag likvisst inte tvivlar. Adjö, min käre bror. Jag haver intet nytt utan syster Anna säger mig att farkär haver nu nyligen skjutit en räv för mina hundar. Adjö. Eder tjänare

Claes Ekeblad

Sveneby den 23 november 1654

Kommentarer och ordförklaringar

- 195 9/3 1654
 Detta brev besvarades av Johan Ekeblad i brevet den 15 mars.
Sjöberg: Egendom i Skaraborgs län som innehades av guvernören Anders Eriksson Hästehufvud.
mina goda små pigor: Möjligen Ingeborg och Beata Lilliehöök af Fårdala, döttrar till Anders Hästehufvuds måg Johan Lilliehöök af Fårdala (död 1642) i hans gifte med Christina Ulfsparre af Broxvik.
vitesöndag eller bedersdag: 'bröllop'. Det första ordet kan innehålla en lek med ordet *vite* 'straff'.
det man: 'om blott'.
- 196 *med jag rider in*: 'medan jag rider in'. Målet kan antas vara Lidköping eller Skara.
- 12/5 1654
 Bröderna utväxlade brev samma dag.
bror Åke: Kaptenlöjtnant Åke Kafle, Mettas broder.
snurr: 'rus'.
- 197 *Torsten*: En tjänare.
fann igen: 'påträffade'.
morkär: Malin Soop, Mettas mor.
Anna Krabbe: Anna Krabbe af Svaneby, systerdotter till Christoffer Ekeblad. Han kallar henne »min mor i gården« i ett brev till Johan Ekeblad några veckor tidigare.
- 23/11 1654
 Inget svarsbrev från Johan Ekeblad är bevarat.
- 198 *kut*: '(dåligt) dricka'. Uttrycket *kut och mjölk* kan vara bestämning till *bastad*.
huru snäll jag var: 'hur brått jag hade'.
Hageby: Troligen Hageby i Skaraborgs län.
Bodarna: Ramundeboda, nu Laxå.
Svaneby: Egendom i Skaraborgs län; innehavaren Erik Krabbe af Svaneby hade dött och skulle begravas.
faster Agneta: Agneta Ekeblad.

Vretstorp: Ort i Örebro län.

Ribbingstorp: Egendom i Skaraborgs län. Bröllopet kan ha varit det som 1654 stod mellan Åke Kafle och Ebba Soop. Åke Kafle skrives till bl. a. Ribbingstorp.

där det man: 'om det bara'.

kommer efter: Syftar troligen på att beställningen kommer sent.

Personregister

- Adler Salvius, Johan 55, 58
Adolf Johan den äldre, hertig
5, 29, 30, 47, 51, 63, 67, 77,
79, 80, 87, 92, 110
Alefelt 140
Alexej (tsar) 36
Anders, herr, se Reazander
Anders Eriksson, se Hästehufvud
Andrion 144
Anna (av Österrike), drottning
av Frankrike 19
von Ascheberg, Rutger Johan
57, 96

Bagge 31, 77
Bagghufvud, Jakob Nilsson 68
Banér, Nils 22
–, Svante 10
de Beaulieu, Antoine 48
Bengt Hansson, se Reenfelt
Berendes, Johan 55
von Berner, Konrad 105, 140
Bielke, Sten 30
Bielkenstierna, Ebba Hansdotter
53
Billovius, Ericus Olai 93
Bock af Näs, Lennart 24, 26,
27, 39
Bonde (nr 11), Carl Filip 95
–, Christina 12
–, Peder 143
–, Tord den yngre 12, 39, 48, 61
Bonde (nr 20), Carl 55
–, Christer 143, 145

Borkman, Jacob 198
–, Jöns 198
Brahe, Elsa Beata 79
–, Per 83
de Brégy, Nicolas (de Flécelles)
8
Broman, Lars 88, 89, 95, 96
Bukå 139
Bååt (nr 3), Anna Åkesdotter 8
–, Kerstin 24
Bååt (nr 12), Nils 10, 64
–, Seved 41
Bärfverfeldt, Petrus Canutius
51, 95
Bök, Liskan 27
Börje Svensson 9

de Canasilles 56
Cats, Jakob 132
Chanut, Pierre Hector 31, 90
de la Châtaigneraie, Olivier
60, 139
Crail, Hans Jacob 40, 66, 68
Cromwell, Oliver 29, 143
Cruus af Edeby, Anders 41, 53,
80, 81, 84, 90, 93, 126
–, Anna 111
–, Christina 90
–, Peder 93
Cruus af Gudhem, Lars Jespers-
son 33, 49

De la Gardie (nr 3), Jakob 15,
55, 139

- , Jakob Casimir 49, 60, 74,
77, 103
- , Magnus Gabriel 22, 27, 32,
49, 82, 83, 87, 95, 106, 121,
122, 141
- De la Gardie (nr 4), Beata 83, 97
- Dellingshausen, Bartold 88, 89,
90, 91, 95
- , Wedich 89, 90, 91, 95
- Douglas, Robert 38, 48, 49, 139
- Drake af Hagelsrum, Margareta
109
- Drakenberg, Börje Nilsson 118
- , Erik Nilsson 58, 61, 62, 63,
65, 67, 69, 70, 71, 98, 112,
113, 114, 115, 129, 132, 134,
138
- Dreffling, Måns Knutsson 115
- Eden, Joakim 27
- Ekeblad 75
- , Agneta 198
- , Anna (Johans syster) 3, 4, 6, 7,
9, 11, 23, 24, 25, 29, 32, 33,
34, 39, 64, 88, 103, 145
- , Brita 63, 100, 103, 106
- , Christoffer (Johans far) 6, 7,
8, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 19, 20,
24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32,
33, 34, 35, 36, 43, 44, 50, 53,
56, 57, 58, 59, 60, 61, 64, 68,
69, 72, 74, 75, 79, 80, 84, 88,
89, 97, 99, 107, 111, 121, 124,
127, 128, 133, 140, 141, 143,
145, 197, 198
- , Ebba 140
- , Margareta (Johans syster)
3, 4, 6, 7, 9, 11, 23, 24, 25, 29,
32, 33, 35, 36, 39, 43, 50,
56, 57, 58, 60, 62, 64, 68,
71, 72, 79, 80, 88, 99, 132,
134, 142
- , Maria 106
- , Märta 48
- Elias 141
- Erik 13
- Erik Nilsson, se Drakenberg
- Falkenberg af Trystorp, Conrad
90, 140
- Ferdinand III (tysk-romersk
kejsare) 132
- von Fersen, Otto Vilhelm 62
- Filip IV (kung av Spanien)
55, 66
- Fleming af Lais, Erik 90
- Fleming af Liebelitz, Lars 95
- Forbes, William 132
- Forstena-släkten: Anna
Christoffersdotter 64
- , Christoffer Torstensson 140
- Fredrik III (kung av Danmark)
29, 54
- Fredrik av Hessen-Eschwege
(lantgreve) 22, 139, 145
- Fredrik III av Holstein-Gottorp
133
- Fristadius, Olof 88, 89, 91
- Gestrinius (skrivare) 28
- Golovnin, Gerasim 36
- Gorayski, Zbigniew 125
- Gunnar 3
- Gyllengrip, Carin 31
- Gyllenhorn, Anna 35
- Gyllenstierna af Lundholm,

- Agneta 110, 111, 114, 115,
 118, 121, 122
 Gyllensvärd, Virginia 69
 Gyltebackius, Martinus 112
 Haltelin 73
 Hambræus, Jonas 97
 zu Hardegg, Hans Albrecht 60
 Hasenberger 131
 Hastfehr, Helmich 76
 Hedvig Eleonora (drottning)
 133, 139
 Hemming (trumpetare) 34
 Henri II (hertig av Longueville)
 12
 Hilchen 67
 Hinsebergs-slåkten: Jöns Olofs-
 son 132
 Hjulhammar 62
 Horn af Kanckas, Gustaf Everts-
 son 49
 -, Henrik Henriksson 24, 139
 Horn af Åminne, Bengt 62, 77,
 137
 -, Christer 49, 103, 111, 145
 -, Claes 55
 Hård af Segerstad, Johan 57,
 111, 129, 134, 138, 145
 Hård af Torestorp, Nils 4
 Hästehufvud, Anders Eriksson
 83, 85, 87, 121, 195, 197
 Hökeflycht, Tuve 48
 Ingeborg 6, 12
 Ingeborg, fru 50
 Ingeborg, fru 140
 Ingeborg, jungfru, se Kåse
 Israel Israelsson, se Lagerfelt
 Johan Andersson 12
 Johan Casimir (pfalzgreve)
 51, 52, 53, 55
 Johan Gunnarsson 16, 18, 19,
 113, 117, 118, 195, 196, 197
 Johan II Casimir (kung av
 Polen) 125
 Johan Nilsson 141
 Kafle 86, 101, 124, 145
 -, Agneta 119, 124
 -, Anna 119, 124
 -, Anna Christina 119, 124, 128
 -, Brita 50, 63, 67
 -, Hans 42
 -, Metta 88, 91, 110, 118, 119,
 121, 122, 124, 126, 127, 128,
 129, 130, 132, 133, 134, 135,
 136, 137, 138, 141, 142, 196,
 197, 198
 -, Märta 29, 36, 50, 56, 63, 67
 -, Sven 118, 126, 128, 130, 132,
 138, 139
 -, Åke 196
 Kagg (nr 18), Lars 58, 72
 Kagg (nr 27), Nils 145
 Kagg (nr 68), Mattias 138
 Karl X Gustaf 18, 23, 24, 27,
 47, 51, 52, 53, 54, 55, 63, 79,
 104, 115, 119, 125, 126, 128,
 130, 131, 137, 138, 140, 141,
 142, 143
 Kijl, Måns 74
 von Kleist, Ewald 15
 Krabbe af Svaneby, Anna (Eriks-
 dotter) 197, 198
 -, Johan 39, 72, 97
 Kristina (drottning) 7, 8, 11, 15,

- 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25,
29, 30, 31, 32, 35, 48, 49, 51,
52, 55, 56, 67, 68, 70, 80, 93,
95, 96, 97, 99, 100, 102, 103,
104, 108, 109, 117, 119, 125,
126, 127, 137
- Kruse af Elghammar, Sigvard
40, 41, 42
- Kruse af Kajbala, Erik Sigvards-
son 22
- Kruise af Verchou, Hans
Abraham 96
- Kull(en)berg, Harald 112
- Kungen i Danmark, se
Fredrik III
- Kungen i Spanien, se Filip IV
- Kurck, Jöns 55
-, Knut 137
- Kyle, Elisabet 58
- Kåse, Anders 94
-, Ingeborg 61, 64, 66, 67, 81,
84, 86, 90, 92, 93, 131, 134,
135, 136, 145
-, Margareta 93
- Kärbärg(h) 67, 77
- von Königsmarck, Hans
Christoffer 24, 31, 78, 132,
138
-, Johan Fredrik 78
- Lagerfelt, Israel Israelsson 5, 6
- Lake, Carl 64, 198
- Leijoncrantz, Gerhard 95
- Leijoncrona, Johan 101
- Leijonhufvud 27
-, Abraham 15, 31
-, Erik 102
- Leopold Vilhelm (ärkeherdig) 55
- Leuhusen, Reinhold Govert 66
- Lewenhaupt, Axel 68
-, Carl Mauritz 28, 33, 68, 110
-, Gustaf Adolf 21, 28, 40, 48,
49, 68, 140
-, Ludvig Wierich 68
- Lidenius, Håkan Bengtsson 83,
87, 95
- Lillie af Greger Mattssons ätt,
Beata 116
-, Chrisman (Pedersson) 134
-, Chrisman (Persson) 60
-, Christer 34, 109, 111
-, Per 41, 60, 66, 83, 91, 111,
113, 116, 134
- Lilliecrona, Johan 116
- Lilliehöök af Fårdala, Beata 195
-, Ingeborg 195
- Lilliehöök af Gälaled och Kol-
bäck, Bengt Christoffersson
5, 39
-, Brita 145
-, Christoffer 118, 123
-, Johan 64
von der Linde, Lorentz 84, 103
- Lindorm, Lars Hansson 27, 77
- de Longueville, se Henri II
- Lood i Småland, Sten 60
- Mannersköld, Per 65, 108
- Margareta (på Kil), fru, se von
Retzdorff
- Maria Eleonora (änkedrottning)
8, 11, 15, 20, 23, 29, 32
- Maria Eufrosyne (dotter till
Johan Casimir) 27
- Marina, fru, se Stengafvel
- Markgreven 56

- Marschalck, Baltasar 32
 –, Jurgen 27, 32
 Mazarin, Jules 29
 Michaeli, Magdalena 145
 Moltzahn, A. J. 105
 de Moncéon, François 105
 Mårten 81
 Mörner, Hedvig 38
 Mörner af Morlanda, Hans
 Georg 31, 34, 36, 38, 39, 46,
 47, 77, 99, 138, 142
- Natt och Dag (nr 13), Turesson
 83
 Natt och Dag (nr 23), Beata
 Åkesdotter 127
 –, Åke 111
 –, Åke Axelsson 51, 80, 81, 111
 Nern, Johan 140
 Nieroth, Anton Johan 12, 39
 von der Noth, Louise 137
 Näf (Neaf), Märia 13
- Oldenburg 92
 Ollonberg, Tore Olofsson 82,
 83, 87, 95, 96, 141
 Olof (biskop), se Fristadius
 Opitz, Martin 44
 Oxe 56
 –, Erik 31
 –, Harald 36, 37, 38
 –, Henrik 31
 –, Margareta 135
 Oxehufvud, Christer 107, 134
 Oxenstierna af Eka och Lindö,
 Beata 56
 Oxenstierna af Korsholm och
 Wasa, Gabriel (Bengtsson) 130
- , Gabriel (Gabrielsson) 47, 51,
 54, 58, 106
 Oxenstierna af Södermöre, Axel
 8, 18
 –, Erik 133
- Palbitzki, Mattias 55
 Pauli, Carl 13, 39, 54, 72
 Per (målare) 58, 73
 Per Gustafsson (i Kassmyra) 31,
 81, 137
 Per Jacobsson (kapten) 41
 Pereira, José Pinto 34
 Pfalzgreven, se Johan Casimir
 Pimentel de Prado, Antonio 55
 Piques 76
 Posse, Axel 138, 145
 Posse af Hedensund, Knut
 Göransson 7, 11
 Posse af Säby, Mauritz Nilsson
 145
- Radziejowski, Hieronim 49
 Rambor 25
 Reazander, Andr. Joh. 61, 63, 71
 Reenfelt, Bengt Hansson 42, 43
 von Retzdorff, Margareta Lucia
 76
 Reuter, Erik Henriksson 56, 68
 Reuter af Skälboö, Henrik 23,
 24, 30, 37, 39, 40, 92, 127,
 130, 138
 –, Sofia 61, 66
 Ribbing, Lennart 30
 –, Seved 84
 von Rintelen, Anna 94
 de la Rive, Johan 106
 Robertsson, Jakob 49

- Roos af Hjelmsäter, Knut 31
 –, Nils 39
 Rosenberg, Simon Simonsson 13
 Rosenhane, Catharina 40, 42
 –, Gustaf 48
 –, Märta 42, 48
 –, Schering 48
 Rosensköld, Peder Eriksson 6
 Rosenstierna, Maria 41, 60, 116
 –, Mårten den yngre 27, 40
 Rupertus (Robert) 58
- Sabel, Herman 121, 122
 Salomo 135
 Salvius, se Adler Salvius
 von Schlangenfelt, genannt
 Degingk, Melker 103
 von Schwerin, Claus Ulrik 62
 Sehested, Hannibal 29, 55
 Seitserf, Anna 49
 Seneca 81
 Seton 6, 10, 40
 Simon (stallman) 3
 Sinclair, David 31, 144, 145
 Sippel, Georg 7, 134
 Skutenberg, Peter Gudmunds-
 son 20
 Skuthe, Margareta Pedersdotter
 55, 58
 Skytte af Duderhof, Bengt 13
 Smidt 13, 30, 48, 84
 Soop, Beata 126
 –, Malin 123, 197
 Soop af Limingo, Carl 58, 127
 –, Gustaf 31, 41, 47, 137, 139,
 140
 –, Mattias 94
 Sorrau, Ezechias 77
- Sparre, Axel Carlsson 120, 122,
 131, 137, 139, 140
 –, Carl Larsson 7, 15, 139
 –, Ebba 74
 Sparre af Rossvik, Johan 138
 Spens, Axel 61, 66
 –, Jakob 49, 61
 Stake (nr 47), Harald 68
 Stake (nr 110), Erik 87
 –, Johan 78, 100, 132, 140
 Standof 31
 –, (Johans värdinna) 106
 von Steinberg, Antonius 49, 84
 Stenbock, Birgitta 77
 –, Fredrik 55
 –, Gustaf Otto 22, 41, 49
 Stengafvel, Marina Jöransdotter
 66, 81, 93, 100, 134, 135, 140
 Stensel 52, 106
 Stierna, Göran 60
 Stiernhielm, Göran Olofsson
 (Georg) 57, 120
 Stiernsköld, Claes 22, 58
 Strömfelt, Anna Christina 96
 –, Brita 96
 Stuart, David 40
 Svenonis, Margareta 89
 Svärsköld, Håkan Larsson 111
- Taube af Karlö, Otto Reinhold
 135
 Taube af Kudding, Jakob Johan
 142
 Taubenfelt, Gustaf Hansson 60
 Thomingius, Johan Nicolaus 55
 von Tiesenhausen, Dettlof 10,
 15, 53, 62, 106
 Torsten 3, 197

- Torstenson, Anders 26
 –, Gustaf Adolf 22, 26, 27, 78, 82
 –, Lennart 4, 5, 7, 12, 15, 16, 18, 21, 22, 24, 26
 Tott, Claes 6, 15, 17, 22, 27, 30, 34, 35, 68, 80, 103, 138
 Tott af Skedebo, Axel 88
 Trafvenfelt, Bengt 62
 von Treileben, Hans Albrekt 27, 103
 Törnsköld, Christina 96
 –, Jakob 41, 57
- Uf, se Uggla (nr 69), Claes (Johansson)
 Uggla 16, 108, 145
 Uggla (nr 69), Claes (Johansson) 25, 134, 138
 Uggla (nr 100), Beata 35, 99
 –, Brita Claesdotter (Johansmor) 4, 6, 7, 8, 11, 14, 23, 24, 25, 26, 29, 32, 33, 34, 35, 49
 –, Carl 30
 –, Christina (Göransdotter) 140
 –, Christina (Johansdotter) 32, 43
 –, Claes (Claesson) 11, 13, 63, 108
 –, Hildebrand Claesson 23, 106
 –, Johan 15, 50, 65, 67, 79, 84, 123, 143
 –, Maria Elisabet 95
 –, Sven 40, 41, 52, 109, 196
 Ulfeldt, Corfitz 29
 –, Ebbe 49
- Ulfsparre af Broxvik (nr 9), Ebba 39
 –, Måns 66
 Ulfsparre af Broxvik (nr 37), Göran 43, 56, 63, 64
- Wachtmeister af Björkö, Eva Juliana 22
 –, Hans 22, 55
 Vellingk, Otto 68
 Wijnblad, Johan Mattsson 15, 16, 18
 Wittenberg, Arvid 20, 53, 77
 Wolffelt 54, 59
 Wrangel, Johan 80, 83, 145
 Wrangel af Adinal, Gustaf 53
 Wrangel af Lindeberg, Adolf Herman 52
 –, Johan Mauritz 98
 –, Maria Christina 110
 Wrangel af Salmis, Carl Gustaf 77, 138, 139
 von Wulffen, Jakob Johan 145
 Würtz till Örneholm, Paul 52, 76, 132
- Yxkull 65
- von Zweigbergk, Johan Fredric 82
- Änkedrottningen, se Maria Eleonora
- Örnevinge, Johan Gustafsson 69

Ortnamnsregister

Namnen *Stockholm* och *Stola*
har inte medtagits.

Angers 30

Arboga 19, 93, 123

Asphagen 132

Beckholmen 29

Bjursnäs 66, 81 (2 ggr), 86, 92,
93 (2 ggr), 100, 135, 140

Bodarna (Ramundeboda) 198

Bollhuset 5, 9, 10, 25, 29, 41
(3 ggr), 46, 47, 95, 103, 139

Bremen 129

Bryne 37

Bråborg 99

Bråviken 100

Dagsnäs 124 (2 ggr), 195, 197

Dal (Dalsland) 108

Dalarna (Dalarö) 10, 135, 137

Danmark 29, 54

Danzig 99

Djurgården 29, 49

Ekholmen 49

Eckholmssund (trol. fel för
Ekebyholm) 138

England 29

Finland 35

Frankrike 9, 15, 19 (2 ggr),
21, 29 (2 ggr), 30, 35, 41,
81, 138, 145

Främjan 120

Frösslunda 63, 106, 140

Gotland 29, 63, 131, 133 (2 ggr)

Grimstorp 28, 83

Gripsholm 51, 52 (2 ggr), 55

Gråmunkeholmen (Riddar-
holmen) 77

Gubbehålan 79

Gum 42, 48

Götala 31

Göteborg 34, 50, 51, 73, 79, 82,
88 (2 ggr), 89, 90, 91 (2 ggr),
95 (2 ggr), 99, 102, 103 (2 ggr),
106, 145

Hagby 92, 93 (2 ggr), 131

Hageby 198

Halmstad 31, 90, 145

Hellered 79

Hjällö 52, 59

Holland 30 (2 ggr), 145

Holmen (Skeppsholmen) 138

Holstein 133 (2 ggr), 135 (2 ggr),
137, 138

Härlingstorp 128

Italien 10, 35

Jacobsdal (Ulriksdal) 97

Järna 59, 120

Jölingeås 54

Jönköping 5, 39, 60, 139

- Kassmyra 137
 Kil 76
 Kinnekulle 42
 Kleva 134
 Kohagen 132
 Kurland 57
 Käglan 28
 Käringshålan 79
 Köping 112 (2 ggr), 113 (2 ggr),
 114, 115 (2 ggr), 195
 Ledinge, se Lidingsnäs
 Leipzig 78
 Lennartsnäs 12
 Lidingsnäs (Ledinge) 130
 Linköping 56
 Livland 35, 87
 London (se även Londres)
 143 (2 ggr), 144 (2 ggr)
 Londres (se även London)
 145
 Lübeck 31, 55
 Läckö 96
 Löpareholmen 12
 Malmarna 90
 Malmen (Södermalm) 45
 Mark 31
 Moskva 36
 Naum 51
 Norrköping 38, 99, 100
 Norrmalmsport 105
 Norge 55
 Nyköping 7, 32, 51 (2 ggr),
 93, 95, 96, 97 (2 ggr), 100
 Närke 28
 Paris 9, 75, 76
 Piemonte 144
 Polen 126
 Rekarne 121
 Ribbingstorp 198
 Ridderhuset (i Stockholm) 66
 Ridderhuset (dvs. Collegium
 Gustavianum i Uppsala)
 125, 126, 127 (2 ggr)
 Riga 61, 76, 140
 Rikssalen 22, 33, 128
 Rosersberg 130
 Råttneby 73
 Saumur 10, 30
 Segersjö 12
 Sjöberg 195, 196
 Skara 8 (2 ggr), 12 (2 ggr), 13, 19,
 24, 26 (2 ggr), 29 (2 ggr), 31,
 32, 34, 35, 43, 54 (2 ggr), 59,
 61, 76, 79, 83, 88, 89 (2 ggr),
 91, 96, 114 (2 ggr), 119, 123,
 125, 128
 Skogen 3, 104, 125, 126, 127,
 128 (2 ggr), 130, 131, 133,
 134, 135 (2 ggr), 136, 139
 (2 ggr), 140, 197 (3 ggr)
 Slottet (i Stockholm) 11, 22
 (4 ggr), 24, 25, 31, 32, 56, 62,
 68, 72, 97, 102, 106
 Slottet (i Uppsala) 48, 127
 Smolensk 140
 Småland 34, 36 (2 ggr), 39
 Spanien 55, 66
 Spanske herren 69
 Stade 132
 Stegeborg 51, 52, 54 (2 ggr)

- Storkyrkan 78
 Strassburg 78
 Strängnäs 52, 53
 Suède (se även Sverige) 142
 Sundby 121 (3 ggr)
 Sundet (Öresund) 55
 Sunnersberg 31, 61
 Svartsjö 20, 30
 Sveneby 28 (2 ggr), 198 (2 ggr)
 Sverige (se även Suède) 4, 106,
 133, 136, 143, 145
 Säby 53
 Södermalm (se även Malmen)
 24, 30, 45, 75
 Sörmland 123

 Tivägen (Tivedsvägen) 26
 Tolsjö 141
 Tours 30
 Traneberg 83
 Tunarp 59
 Tyskland 5, 7, 9, 18, 35, 67, 77,
 96, 117
 Tälje (Södertälje) 8 (2 ggr)
- Ulvsunda 5, 7, 13, 16, 19
 Uppsala 20 (2 ggr), 30, 48, 90,
 108, 110, 111 (2 ggr), 112,
 113, 115, 119, 121, 122, 123
 (2 ggr), 126, 127 (2 ggr),
 128, 129, 130, 195

 Vadstena 79 (2 ggr), 83, 100
 Vindmeden 120
 Wismar 103, 138
 Vretstorp 198
 Vår skog 35, 81, 140
 Värmland 32, 96
 Västergötland 31, 38, 50, 63, 70,
 74, 82, 95, 109, 125, 138
 Västerås 28, 110, 119
 Västölet 10, 52

 Ålekvarn 21

 Öland 41, 47, 76, 79, 80, 82, 83,
 87
 Örebro 28, 140 (3 ggr)
 Östergötland 38, 59, 99

Hundnamnsregister

Herz 40, 52

Lakej 100, 103

Kavaljer 42, 52

Sinka 103, 111

Kurland 81

Kvist 39, 57 (2 ggr), 59, 141

Väcker 116

Ordregister

Sidhänvisningarna avser de ställen där förklaringar ges.

à la campagne 53

à la cour 53

à part 6, 114

absentera sig utur ngt 12

ackommodera 47, 110

ackord: med ackord 92

adelsbuss 84

adelsfana 68

affligera 14

akta 86

akta på 6, 106

aktion 64

alamode 63

alarm 120

alikante 45

all 23

allenast att 111

allstings 55

allt till 32

alltjämt 30

alltutförett 113

anbringande 55

angå 16, 91

anledning 91

anse 55, 129

anseende 37

anseendes 37

antingen 107

apparans: efter apparans

18, 136

apparentlig 104

approchera 70

apropå 143

argwohn 80

artig 45, 125

arvlös 48

asa 141

aska: obränd aska 40

assurera 20

atlas 101

avantage 73

avdanka 117

avfall 26

avfärdiga 18

avi 5

avsked 127

badstuga 140

bakdant 107

balett 7

barberare 76

bardskärare 73

barsöl 65

bastonera 68

bastu 40

bedja 12

befinnas 24

beflitra 120

bekvämlig 12

benägenhet 61

bergskripa 57

besked: göra besked 91

besluten 22

bestå: låta bestå 75

beställa 8

- beställd 85
 besynnerligen 16
 besynnerligt 49
 bete 19
 bi 39
 bien-aimé 85
 bien-honoré 91
 biwohna 104
 bojort 20
 bolla 50
 bollmästare 7
 borgarpiga 101
 brav 70
 bredjämte 6
 bringa över ngns hjärta 132
 buckla 118
 bukett 104
 burspråk 141
 båge 37, 75
 bättre: ha något bättre 63
 bön 37
 böra 141

 charge 16, 60
 citation 5
 cito 3
 colonel 144
 complaisant 41
 contentement 75
 contentera 9, 108
 contrecommande 5
 cornet 3
 couleur laken 117
 crede si vis 141

 dalk 62
 dansmästare 48
 datum ut supra 126

 deffendera 55
 dependera 70
 déplaisir 124
 deponera 48
 describere 107
 despekt 83
 dess 97
 dessäng 91
 det man 195
 dinglein 108
 disk: gå till disk 73
 diskretion 37
 diskurs 12
 dispyt 40
 divertera 60, 96
 domine præceptor 109
 dragare 75
 dricka tobak 106
 dräng 10, 143
 durcheinander 90
 dus: i fullan dus 43
 däka 5
 där ('om') 18
 där det man 198
 där ... dock 24
 därhos 19

 efterlåta 5
 eftertrakta 44
 ehuru 104
 einsidlerstånd 75
 elle 116
 employera 89
 en ('honom') 96
 en dagen 66
 en denna 21
 ena 103
 enfaldig 47

- entertien 66
 envoyé 56
 erhålla sig 36
 esperance 129
 estimera 87
 etc. 66
 etendera sig på 20
 excepté 37
 expert (adj.) 73
 express (adj.) 96
- faktor 112
 falka 28
 fantasi 75
 faute: utan faute 19, 87
 favor 62
 fel: utan fel 42
 finna igen 197
 fissa 62
 fixera 24, 82
 flattera 37
 flink 31
 fluss 29
 fog: med fog 141
 fordra 40
 fort 8
 fortgå 138
 fortgång 15
 franskos 60
 fraternellement 6
 fredsbeslut 7
 fri: veta fri 107
 from 91
 frukta att icke 25, 69
 fruntimmer 118
 fuktig 77
 fulle 28
 funka 20
- fusil 38
 fyrhuggare 122
 fyrk 21
 fyrkant 17
 fyrverk 65
 få 99, 118
 fågel 145
 fältherre 15
 färk 22
 föra slakt 53
 förbrydd 90
 förbullrad 76
 förefalla 10
 förfara 13
 förfoga sig 75
 förgiva 29
 förhetsad 42
 förhöra 92
 förlov 14
 förlåta 27
 förlängtan 118
 förobligerad 7
 förord 98, 122
 förse sig till 6
 förseende 91
 förskylla 86
 försnidare 105
 förstöra 123
 försörja 72
 förutan 70
 förveten 49
 förvetig 65
 förvinna 65
- ge kvarter 138
 ge köp 132
 gehirn 42
 gemen 77

gerade 46
 gesant 55
 giva på 40
 given för 34
 god 63
 god natt: säga god natt 104
 gosse 60
 grace 92
 grand maître 110
 grann 39, 80, 120
 granne 91
 gravor 62
 grisa 4
 grotsa 111
 grunka 140
 gruva 79
 guvernör 83
 gå till 18
 gå till disk 73
 gäll 43
 gästbudsfolk 123
 göra ihop 53
 göra över 114

ha något bättre 63
 ha på sig 76, 129
 hag 12
 halvöre 140
 handskrift 27
 hasta på 52
 hedersdag 52, 199
 herredag 22
 hillebard 84
 hind 12
 hirschfångare 141
 historiebok 132
 hjärta: bringa över ngns
 hjärta 132

horvärd 24
 hugg: få hugg 84
 hugga av 37
 hugga efter 139
 hugga sin kos 100
 hugnelig 128
 huius 29
 hund 111
 huvudbrott 21
 hålla fort 111
 hålla här 75
 hålla sig friskt 41
 här: hålla här 75
 häst: vinna häst 104
 hövelisera 66

illa vid 46
 immer 45, 120
 impatiens 86
 importunera 45, 86
 importunitet 14
 ingiva sig med 59
 ingång 39
 inhyse: sitta inhyse 70
 inklinations 41, 103
 inkommoderlig 37
 inkommoditet 76
 insinuera sig 47, 101
 intendera 70
 intresse 113
 inveckling 49
 inventera 39
 item 42
 itänd 108
 ivra sig 138

 jalusi 68
 judicera 45, 79

- juteskor 59
 kajman 100
 kammare 63
 kaptenmajorstjänst 103
 kar 39, 65
 kaross 11, 77
 kartell 22
 kasack 101
 kassera 117
 Kassmirus 81
 Kassmyra 59
 katolsk 91
 klikup 119
 klippare 22
 klippt: det skall ändock vara
 klippt 80
 klocka: en god klocka 104
 knåpa sig till 69
 knöpf 116
 komedi 140
 komma bort 23
 komma efter 16
 komma i kunskap med 114
 komma sig för 32
 kommiss 35, 88
 kommissbod 101
 kommission 143
 komplimentör 105
 komportera sig med 18
 konsiderabel 15
 konsolation 81
 konterfej 104
 kontrakt (adj.) 69
 kontribution 62
 kopp 28
 koppa 62
 kornett 68
 krasslare 53
 kreatur 119
 kredit 106
 kriecken 127
 kunskap: komma i kunskap
 med 114
 kuriositet 108
 kuriös 65
 kurländare 58
 kurtisan 39
 kut 198
 kutzer 41
 kvarter: ge kvarter 138
 kverell 15
 kvitt 28
 kvittera 17, 124
 kväsa 144
 känna vädret 141
 köp: ge köp 132

 labet 27
 lag 141
 lamentationskrift 86
 landkort 141
 lantgreve 22
 lappstövel 13
 le 63
 liber 70
 liberal 70
 lieutenant-colonel 142
 ligga (subst.) 76
 ligga ngn i magen 104
 likmätig 64
 liknelse 107
 lisa 67
 litsa 120
 liv 137
 livkompani 61

- ljuga sig igenom 98
 lod 52, 116
 lova ngn god med 25
 lupa 40
 lustjakt 113
 lutter 20
 lybsk 35
 lycka (verb) 56
 lycka 120
 lydande 12
 lystra 57
 låta bestå 75
 låta påskina 103
 lägenhet 90
 länge 55
 lännare 75
 läppgäld 84
- mage: ligga ngn i magen
 104
 maître: grand maître 110
 maîtresse 115
 mal content 77
 marskalk 137
 masurrunnen 49
 med 196
 medbringa 50
 memorial 106
 men 112
 men att 100, 103
 mer 105
 mera (verb) 101
 min 107
 misérablement 72
 misstänka 67, 75
 misteskjuteri 65
 mit 117
 moj 80
- molesteras 18
 mord 84
 mordjakt 113
 mun: folks mun 60
 mussig 83
 må 86
 mål 69
 mätta: uti någon mätta 6
 mätta 105
- nedan 53
 nedanefter 38
 nedanför 38
 novell 54
 nu 109
 nyligen 91
 näsfoder 79
 nästa hus hos 11
 nödigt 60
- oansett 10
 obligation 112
 obränd aska 40
 observera 97
 och ('(för) att') 99
 ockasion 8, 47
 ohngefähr 75
 omak 10
 omolesterad 126
 omsväv 126
 ont efter 144
 ont: hava ont för 35
 oskäl 98
 oskälilig 119
 ovulen 120
- pamp 145
 pappa 120

- partikularitet 9
 partikuljärsak 24, 99
 pass 77
 passa på 41
 passlig 67
 patientera 61, 78
 patientia 25
 patron 144
 perpétuellement 21
 persvadera 70
 pip: sätta pipen till 53
 plaisir 81
 pluttra 50
 po 40
 pojke 10
 polack 9
 portement 7
 porterad 122
 posityr 109
 possen 53
 post 14, 36, 123
 postmästare 115
 præceptor 107, 108
 prejudice 82
 prerogativ 84
 pressera 93
 pretendera 80, 94
 prince 125
 prince de plaisir 12
 princesse 70
 pro tempore 40
 probatum 141
 profetia 84
 progress 143
 protektor 143
 protestation 130
 protestera 124
 pund 141
 pung 98
 purgation 77
 purgera 62
 putsa 42
 påskina: låta påskina 103

 quasi 38

 rashet 90
 récit 38
 reformerad 144
 refugium 57
 regsla 24
 rekommendera 26
 relation 75
 remediera 110
 remittera 86
 resa 9
 resolvera 70, 104
 riksdagsbeslut 72
 ringtalig 120
 rita 43
 rita sig in 102
 ro 46, 77
 rofferska 45
 rolighet 75, 92
 rompa 25
 romresa 11
 rosa av marknaden 38
 rospikisk 84
 rum (adj.) 41
 rumor 68
 ränna 22
 rätt 70, 131, 143
 rävkuła 75
 röra om 43

 saraband 102

- satis de his 43
 schäferi 132
 secours 132
 sedel 142
 sedig 102
 segengott 135
 seide 116
 sela 141
 silber kante 117
 silverknekt 48
 sitta inhyse 70
 sjöstat 80
 skaffa fort 19
 skall 93
 skallot 127
 skammera 125
 skanskorg 58
 skarpsnårrande 119
 skicka 86
 skiltkrät 76
 skiltvakt 37
 skinkmärr 11
 skinnpenningar 40
 skjuta ngns skål 10
 skjuthäst 58
 skål: skjuta ngns skål 10
 skälmsk 59
 sköta 82
 slakt: föra slakt 53
 slingergång 131
 slippa 6
 slita av slängar 81
 sluta 114
 slå bi 25
 släng: slita av slängar 81
 släng: torra slängar 83
 slättast 39
 smörränta 95
 snurr 197
 snäll: vara snäll 198
 sockerkandi 130
 soldatesk 131
 solenniter 128
 solkot 120
 spela utur taskan 73
 spelstat 31
 springa 23
 spränga ut 69
 spörja upp 28
 stackot 51
 stad: i staden för 20
 stenskrapare 139
 stjärt 25
 stol 75
 stor: inte ha stort på
 sig 129
 stratagem 45
 stryka 62
 strövling 95
 stå 70
 stå på 16
 stäcka 123
 svensklig 119
 svulst 106
 svår 132
 svärja 127
 syndikus 95
 synnerlig 64
 synnerligen 15
 säga god natt 104
 sätta pipen till 53
 söm 140
 tachera 83
 tacka: till tacka 127
 taska: spela utur taskan 73

- temoignera 33
 tillförne 36
 tillhöra 24
 tillsäga 45, 81, 96
 tillsägelse 40
 ting: till tings 51
 tobak: dricka tobak 106
 torra slängar 83
 touchera 36
 traktamente 54, 66
 traktat 31
 3 kungars dag 72
 triumfark 20
 troligen 56
 trovillig 20
 trå mig 113
 träakelse 100
 träffande 97
 trösta 123
 trösta sig vid 74
 tubin 101
 tubinskappa 78
 tutelle 4
 tvivla på 48
 tyg 123
 tyghus 29
- underskedlig 44
 uppsluten 4
 upptåg 21
 uppvarning 60
 uroxe 23
 utan där 112
 utan faute 19, 87
 utan fel 42
 ute 122
 utgång 90
 uttyda sig 119
- vackert 90
 vale 26
 valette 137
 valk 62
 var ('om') 16
 vara åt 126
 varelse 86
 varhaftig 82
 veklig 120
 veta 42
 veta fri 107
 vilja till vägs 64
 vinna häst 104
 viss 113
 visserligen 121
 vit (subst.) 64
 vitesöndag 195
 vocativus 82
 väder: känna vädret
 141
 väg: vilja till vägs 64
 väl 14, 129
 vända 111
 värdskap 72
- zeug 116
- ångsen 26
 åtskillig 18
- äga 12
 ända 135
 äntro 83
 ärmstrumpa 95
 även 50
- överflöd: till överflöd 88
 övergiva sig 44

